

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 20 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér. Egyre szám helyben és előtérbe 10 fillér.

Dr. PAP ZOLTÁN

EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-tér 8. SZÉKES-UTCA. Szerkesztőség 700. Kiadóhivatal 700.

Nyolcz órás ülések.

Budapest, május 13.

Holnap lesz a képviselőházban az első nyolcz órás ülés a módosított házszabályok alapján és pedig délelőtt 10-től 2-ig és délután 4-től 8-ig. A képviselőház, mint már jelentettük, óriási többséggel kimondta a tárgyalás alatt levő költségvetési javaslatra a sürgősséget, egyben elhatározta, hogy az ülések tartamát az eddigi négy óra helyett nyolcz órában szabja meg.

Nem lehet csodálkozni, hogy a budgetjavaslat az első, amelyre a képviselőház a sürgősséget kimondotta. Junius végén lejár az indemnitás. S ha tekintetbe vesszük azt a szokását a magyar parlamentnek, hogy a költségvetés általános vitájának keretében tulajdonképpen nem is a költségvetés, hanem a kormány politikája s az általános politikai helyzet felett szokott vitatkozni s hogy ennek folytán nálunk a költségvetési viták minden évben abnormis hosszú ideig tartanak, helyesnek és üdvösnek kell elismernünk a képviselőháznak azt a határozatát, hogy a sürgősséget is és az ülések meghosszabbítását is kimondta. Mert az ok nélkül hosszúra nyújtott budgetvitának nemcsak az volna jelenleg a hátránya, hogy az indemnitás lejárván, az ország esetleg ismét ex-lexbe kerül, hanem az is, hogy miután a kormány jelenleg az indemnitás folytán csakis a tavalyi költségvetés keretében mozoghat,

nem teljesítheti azokat az üdvös feladatokat, amelyeket tervez s amelyek az ideai budgetben annyiban jutnak kifejezésre, hogy az 1908. évi költségvetés a tavalyihoz képest 130 milliónál magasabb összegben szabja meg a szükségleteket.

Sem a sürgősség kimondásában, sem az ülések időtartamának meghosszabbításában nem láthatja senki az országgyűlés budgetjogának sérelmét. Mert sérelem nem történt, csakis alkalom és mód adatott arra, hogy a budgetvita az eddigi parlamenti szokásnak megfelelő széles keretekben mozoghasson, anélkül, hogy az időből való kifogyás veszedelme, mint Damokles-kard lebegne a képviselőház felett. Sőt ebből a tekintetből még inkább eredménynek kell tekinteni a tegnapi és mai határozatot, mert hisz még azt az erkölcsi és politikai pressziót is megszüntette, amelyet az indemnitás lejárta különben magában rejtett.

Nálunk talán semmiféle intézményünkben nem maradt fenn annyira a régi rendi világ tradíciója, mint a budgetvitában. A középkori alkotmánynak nemcsak nálunk, de egész Nyugat-Európában egyik sarkpontja volt az, hogy a rendek maguk állapították meg az állami szükségletek nagyságát, s azt a módot és azt az arányt, főleg pedig azokat a föltételeket, amelyek mellett ezeknek a szükségleteknek fedezéséhez akár közvetlenül, akár közvetve hozzájárultak. A közteherviselés általánosítása folytán

szűnt ez a közvetlenség, mert az igaz, az országgyűlés budgetjogában országgyűlés tagjai ma már nemcsak a saját hozzájárulásukról, hanem az összes adófizető polgárság hozzájárulásáról határoznak, de azért a szokása ma is megmaradt legalább külső formájában, a viták keretében a magyar országgyűlésnek, hogy a költségvetési viták során követelik a kormánytól bizonyos partikuláris érdekek kielégítésének megígéréseit. Tehát daczára annak, hogy az adófizetés általános, és a költségvetési törvény az egész országnak, mint osztatlan egésznek szükségleteiről van hivatalosan gondoskodni, a magyar képviselőház budgetvitái megmaradtak a régi rendi országgyűlések nivóján s individuális és partikuláris érdekek hangoztatásában bővelkednek.

Sehol a modern Európában ma már nincs meg a költségvetési vitáknak az a rendi jellege, mint nálunk. Magában Angliában is, hol pedig a budgetjog legegyszerűsödött ki, a képviselőház csak mint bizottság, committee of supplies, tárgyalja a budgetet, de a ház csak ezen bizottsági jelentést és pedig minden hosszabb vita nélkül fogadja el. Hisz az angol parlamentáris fölfogás szerint a képviselőház a budgetet nem a kormánynak, hanem az országnak szavazza meg, a kormány pedig nem lévén szerintük más, mint a képviselőházi többségnek képviselője a tényleges kormányzásban, a költségvetés megszavazása he-

Buda felé!

Írta: Váradi Antal.

(Utánnovomás illus.)

A kassai társaság vándorlásának egyik nevezetes stációja Nagybecskerek, melynek közönsége valóságos ünnepléssel fogadta a Komlós felől érkező társaságot. Az uton Rózsa megyei esküdt látta el urilag az egész társulatot, szabószóval, a legnagyobb munificenciával, úgy, hogy Becskerekre aztán holtírádant érkeztek a tánczól és mulatozástól, amelyet Nagykomlóson végbevittek.

„Megérkezve Becskerekre, másnap tiszteltünk, — írja Szilágyi Pál, — először is a megye házában, itt találtuk együtt mind az urakat és a rendeket, fölkísértek a terembe, színpadunk készen állott, öltöző-szobául a főispáni lak szobáit adták által, a nézőhely párnás székekkel volt ellátva, egyszóval: minden csinosan s kényelemmel. Temesvárról hozatták az operához megkívántató orchestrumot s mi elkezdtük előadásainkat; a gyűlés alatt, mely tízenegyet napig tartott, mindennap játszottunk, azaz: mindennap egy operát énekeltünk. Ezt kérték, azért, mert Becskereken úgy sem hallanak operát s így egymásután tízenegyet nap alatt tízenegyet operát adtunk. Óh, boldog operisták! — mond Szilágyi, — egy sem volt rekedt!”

„Ebédre mindennap hivatalos volt az egész társaság, hol egy, hol más uri házhoz. Este, jäték után, de mindennap, a nagy fogadóban a fiatalok vendégei valánk. Nem hiába tartják a Bánságot a birodalom éléskamrájának, majd egyen tömtek bennünket!”

Ez hát színész-eldorádó vala. Ilyenről álmodtak a multak éhező vándorai, akik sokszor napokig vándoroltak éhesen, szomiasan, sokan betegesen s még gyakorta a lehető legridegebb fogadtatásban részesülve. Ez a két hét sok szomorú esztendőért kárpótolta őket.

A bérletet lejártszították s az eredmény a legfényesebb volt. Felülmulta a legmesszebb menő várakozást is. Kétezer forint bevételük volt két hét alatt s még ami ezután következett!

A megyeházánál nagy bucsu-ebédet adtak, melyre természetesen a társulat minden tagja hivatalos volt. Egészen természetes dolognak látszott, hogy Becskereken színész élelemre egy garast ki ne adjon; ez a bucsuebéd tehát csak folyománya az eddigieknek. De a meglepetés mégis csak ezután következett. „Vigan folyt az ebéd, — beszéli az egykoru följegyzés, — s ebéd után Kiss Antal földesur bucsuzott el tőlünk, szerencsét és kitartást kívánva, mely által hazánk méltánylatát s bő jutalmat arathassunk.”

„—Vegyétek önök e csekélységet, — fejezte be szavait Kiss Antal, — melyet Torontálmegye rendi szorgalmuk elismerésül nyujtanak, tartanak meg emlékezetükben, mint ahogy mi nem fogjuk elfeledni az élvezetet, melyet önök nyujtának...”

A „csekély” ajándék — kétezer forint volt. Ezt a vezértagok érdem szerint elosztották, Dérynének, — akit a becskereki siker oroszlánrésze illetett, — ötszáz forintot adtak, a többi tagoknak egy-egy havi fizetést. Becsületesen megérdemelték mindannyian, Déryné első sorban, mert, hogy tízenegyet nap alatt, egymás utáni előadásokban tízenegyet különböző operát lehessen adni berekedés és kimerülés nélkül, azt csak

egy olyan univerzális és aczélból való primadonna tudta lehetővé tenni, amilyen Déryné volt.

Másnap indult a sereg Aradra, ahol megint két bérletet gyűjtött nekik az alispán. „Oda és vissza, — beszéli Szilágyi, — becskereki utunk valóságos diadalmenet volt, de miután nincs boldogság, melybe keserűség ne vegyüljön, Becskereken is irigység veté fulánkos mérget abba. Másodénekesnőnk, ki egy havi fizetésben részesült a kétezer forint ajándékpénzből, — panasza ment a megyéhez, feladván a vezértagokat, miért nem adtak neki ötszáz forintot, mint az első énekesnőnek. De miután a kétezer forint elosztását névszerint bemutattuk, ezt a választ nyerte a megyétől:

„Ha a megye osztotta volna el a tagok közt ezt az összeget, a vezértagok többet kaptak volna. Így bámuljuk tékozlásukat, mert meg vagyunk győződve, hogy, ha vesztenek a vezértagok: önök nem pótolandják veszteségüket.”

Arad is fényesen honorálta az érdemes társulatot. Összetanult, kiváló erőkből álló, igazi uri társaság volt, mely ritkán verődik össze és még ritkábban marad együtt. De Berzeviczy szelleme összetartotta őket!

Igy végezték be aradi bérletüket, mely után, bizonyosságul annak, milyen tiszteletreméltó volt a viselkedésük: a környék urai hívogatták meg őket hol mulatságokra, hol vadászatokra. Így mindjárt az évad végén Bohus János világiosi birtokos vendégei voltak, első sorban a társaság vezértagjai, akiket vadászatra hívott meg. Ennek az alkalomnak egy, azelőtt különösen színészi körökben elterjedt szálló-mondás köszönheti az eredetét.

Szentpéteri és Szilágyi voltak a legszenve-

lyett, melylyel az országon esik sérelem, egyszerű bizalmatlansági szavazattal kell megszabadulni attól a kormánytól, mely iránt a képviselőházi többség bizalommal nem viseltetik. Sőt annyira megy az angol alkotmány, amelyet pedig mindennek inkább lehet nevezni, mint autokratikusnak, hogy abban az esetben, ha a képviselőház a költségvetés egyes részeit vagy akár az egészet is megtagadná, egyszerű királyi rendelettel is életbe lehetne léptetni anélkül, hogy továbbra is szükség volna az országgyűlés hozzájárulásához. Mert a budget megszavazása az ország és nem a kormány érdekében állván, a budget megszavazása nem bizalmi kérdés. A bizalmi kérdés csakis az appropriáció.

Nálunk, ahol a képviselőházban oly szívesen hivatkoznak angol példákra, jó volna, ha a budgetjog valódi szellemének felismerésében is követnék az angol alkotmányos felfogást. De fel kell habrodni azon, mikor az ember a most folyó budgetvitát hallgatja. Egyáltalán nem volt az eddigi vita folyamán még szó a budgetről, az állami szükségletek és bevételi előirányzatok realizálásának bírálatáról, hanem a budgetvita keretébe abszolúte nem tartozó kérdések feszegetésével telt el az idő, amelyből az országnak haszna nem volt, amely a normális állami szükségleteknek alkotmányos módon való fedezését késleltette ugyan, de a felvetett kérdések megoldását egy pillanattal sem hozta közelebb, mert a kérdések nem a kellő időben vetetvén fel, eredményt el sem érhettek.

Az kétségtelen, hogy azt a helytelen és inparlamentáris szokást, amelyet a magyar képviselőház a budgetvita keretében már évtizedek óta folytat, márhólnapra megváltoztatni nem lehet. Épen azért, mint expediens, üdvös és helyes volt a sürgősség kimondása és az ülések időtartamának meghosszabbítása. Mert ezzel lehetővé van téve az, hogy

az eddigi rossz és helytelen gyakorlat az ország sérelme nélkül folytatható legyen azok által, akik azt minden áron folytatni akarják, s akik még mindig abban az illúzióban ringatják magukat, hogy a kormánynak életfonalát tartják a kezükben a budgetvitával.

Budapest, május 13.

A képviselőház holnap, csütörtökön, délelőtt tíz órakor ülést tart, amelyen folytatja a költségvetés általános tárgyalását.

Kossuth Ferencz Bécsben. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter ma délután az 5 óra 5 perczkor induló gyorsvonattal titkária, dr. Tormay Géza kíséretében Bécsbe utazott. A miniszter holnap audienciára megy a királyhoz, hogy megköszönje a Lipót-rend nagykeresztjével történt kitüntetését.

A meghosszabbított ülések. A képviselőház ma elfogadta az ülések meghosszabbításáról szóló indítványt, s így holnaptól kezdve már nyolcz órát tárgyalja a költségvetést és pedig délelőtt tíz órától délután két óráig s négy órától nyolczig. A munkaidő ily fölemelése mellett a költségvetés tárgyalása gyorsabb tempóban fog előrehaladni. Kormánykörökben azt hiszik, hogy legföljebb két hét múlva a költségvetési vita befejeződik. Holnap a függetlenségi párt részéről Nagy Emil szól a vitához s főleg a haszonbérleti telepítésekre terjeszkedik ki. A párt másik szónoka Baross János lesz, aki az általános telepítési politikáról beszél, végül Szász Zsombor szól a munkáskérdésről. Ha a költségvetési vita véget ér, a beruházási, vasutengedélyezési, a kivándorlási és igazságügyi javaslatok kerülnek tárgyalás alá. A nyári ülésszak az eddigi tervek szerint június közepéig tart s akkor a Házat őszig elnapolják.

Gróf Andrássy Gyula üdvözlése. A hunyaddorrai kerület számos választója Marosillyén közvacsorára gyűlt össze és ezen a kerület képviselője, dr. Moskovitz Iván is részt vett. Medgyessy János r. k. plébános, Simon Gábor járásbíró és dr. Komlóssy József ügyvéd mondtak politikai vonatkozású tartalmú pohárköszöntőket. Dr. Komlóssy József indítványozta, hogy a választói reform megalkotása körül való nagy munkájában üdvözléssel kezzék fel gróf Andrássy Gyula belügyminisztert. Az egybegyűlték nevében dr. Halász Ákos kir.

közjegyző meglehangu táviratot küldött gróf Andrássy Gyulának, amelyben a választópolgárok ama kívánságának adott kifejezést, hogy a belügyminiszter a választói reform nagy munkáját a hazáért és a magyarság javára oldja meg. Gróf Andrássy Gyula erre a következőképpen válaszolt:

Marosillye választóközönségének, Halász közjegyző kezéhez, Marosillye. Marosillyének a koalíciós pártokhoz tartozó hazafias közönsége által küldött üdvözléssel meleg hálával fogadom. Kívánom, hogy a szilárd hazaszeretetüket a jövő nagy földadatai számára megőrizték és igaz lélekkel viszonozom jó kívánataikat. Andrássy Gyula.

A kiegyezés kitüntettjei a miniszterelnöknél. A kiegyezési tárgyalásokban résztvevő szakminiszteriumoknak azok a szakreferensei, akik a kiegyezési tárgyalás befejeztével kitüntetésben részesültek, ma délelőtt tisztelegtek dr. Wekerle Sándor miniszterelnöknél. Ottlik Iván államtitkár vezetésével, hogy a kitüntetésre való előterjesztést megköszönjék. A küldöttségben résztvettek a kereskedelemügyi miniszteriumból Lers Vilmos miniszteri tanácsos, Edvi-Ilés Aladár, Neumann Károly és báró Wimmersberg Frigyes osztálytanácsosok. Szájbély Kálmán udvari tanácsos, Szitoczkay Tibor és Koós Zsigmond szabadalmi bíró, a földmivelésügyi miniszteriumból Dobokay Lajos miniszteri tanácsos, Pécsy József és Győry Lóránt osztálytanácsosok, az igazságügyminiszteriumból Polner táblabíró és Huttyra miniszteri tanácsos, az állatorvosi főiskola rektora.

A küldöttség nevében Ottlik Iván államtitkár hosszabb beszédben üdvözölte a miniszterelnököt és kiemelte azt az óriási tevékenységet, amelyet a miniszterelnök és vele a kormány összes, a kiegyezésben résztvevő tagjai az egy évi kiegyezési kampányban kifejtettek.

Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök válaszában kiemelte, hogy szívesen ajánlotta a kitüntetésre, mint igen megérdemelt jutalomra az összes szakreferenseket és kéri őket, hogy a megkezdett nagy munkában, annak az épületnek kiépítésében, amelynek alapkövét éppen a kiegyezés képezi, továbbra is képviseljék azt az állandó elemet, amely a munkát, a belső, kitarító munkát végzi. A politikusok változnak, az állami tisztviselői kar az, mely mindig állandó marad, amelynek tehát meg kell tartani azt erős pozícióját, amely a nagy gazdasági és közigazgatási munkák véghezviteléhez szükséges.

A küldöttség a miniszterelnök válaszában zajosán megéljenezte.

délyesebb Nimródok. Reggel ők voltak az elsők, akik egy kis hajtásra, — hét-nyolcz hajtóval, — nekiindultak a területnek, hogy már villásreggeli-re megelőzzék a többiek a vadászásban. Egyik hajtót a földekről hozták el, a vállán vitte a kapát s éppen indulóban voltak, hogy egy kisebb kört kerítsenek, mikor a kapás hajtó előtt felugrik a tarlón egy nyul.

A paraszt rettentően megőrül a felugrott vadnak s tréfásan ráfogja a kapanyelvet. Ebben a pillanatban Szilágyi, aki meglehetősen jól kezelte a fegyvert, a hajtó vállán keresztül célba veszi a nyulat s mikor amaz nagy „— Puff!” — kiáltással lövést markoloz, ő elsüti a jegyverést s a nyul egy rouládéi elterül.

A hajtó megkövülve áll meg. Szilágyi pedig ráförmöc.

— Hallja kend! Nem tudja kend, hogy parasztnak nem szabad löni? Hogy merete kend lepuffantani azt a nyulat? . . .

A szegény hajtónak elállt a lélekzete. Nagy nehezen nyögte ki a menségét:

— Hát, tekintetes uram, a fene tudta, hogy a kapanyél is elsül? . . .

Azóta szálló mondás lett a színészek között s átment a közönség tudatába is a mondás:

— Néha még a kapanyél is elsül!

Amit különösen akkor applikáltak, ha kezdő, vagy gyenge színész véletlenül eltalált valamit.

A vadászat nagy vendégeskedéssel végződött s a gazda másnap egy hordó magyaráti ürmöst tetetett a Szilágyi uram szekerére. „mit, — ugymond, — szerencsésen el is vittem Kassára s vaiahányszor izleltem, mindannyiszor szemem előtt rezgett Világos és omlott várfalai: bus emlékek tünedeztek, mint fátyolképek, a mult kor nagyságával mostani silányságunk elé! . . .”

Pedig akkor még nem volt Világos az, ami később szorította össze emlékenél a szívünket. A vén színész sejtelmesen látott és érzett. Később sokszor emlegette világi impresszióit.

Következett az utolsó téli szezon Kassán. Emlékezetes és nevezetes esztendő. Báró Berzeviczy vezeti őket még mindig s szerződött a Lendvai-párt. Ez volt utolsó fontos intendánsi tette, ezután következett a vég.

— Tavasz felé már komoly volt — írja Szilágyi — tudakoltam okát.

— Alig ha működhetünk többé együtt . . . volt a rejtelmes válasz.

Már ekkor vagyona egy részét áldozta a vidéki utazások deficitjeinek s az egyre növekvő művészi igényeknek kielégítésére. Nemsokára ezután a választmány feloszlott s Berzeviczy báró leköszönt az intendánságról.

Lendvai Márton itt tanulta be Fra Diavolo szerepét, mely annyi tetszést szerzett neki. Tudvalevő dolog, hogy régi gárdánk jelesei egyuttal énekesek is voltak. Szerdahelyit láttam az „Elizondoi leány” s az „Eljegyzés lámpafényénél” című operettekben s egyebekben is. Szigeti Imre a vidéken népszínművek czimszerepeit játszotta s énekelt, nemkülönben József is. Lendvai, Fancsy énekeltek is, Szigligeti fiatal korában énekesnek és tánczosnak szerződött Döbrentei, azután lett segédszínész.

A társaság vezetését gróf Csáky Tivadar vette át, aki a Berzeviczy társaságát nem szerette. Erről az intendánsról már többet ír Déryné, mint Berzeviczyról, igaz, hogy az kevesebbet is foglalkozott vele. Déryné naplójának különben is az a nagy fogyatkozása van, hogy csaknem kizárólag szubjektív dolgaival foglalkozik. Mint napló, természetesen hogy így tökéletes, de a színészet krónikásai az ő apró, minden-

esetre érdekes belügyi histórián kívül összefüggő történeti anyagot nem kapnak belőle. Berzeviczyról Szilágyi Pál emlékezik meg a leghűségesebben, valóságos hátlára kötelező figyelmes és szakszerű feljegyzéseivel az utókor.

Csákyról azt írja Szilágyi, hogy: „mi nem tetszettünk neki, legalább velünk nem akart szerződni, minthogy már előre szerződött Komlósy társulatát.”

Szerencsére az a pár esztendő, mely alatt Berzeviczy vezette őket, annyira összeforrasztotta a társaság zömét, s hogy úgy mondjam: művészi zománczot adott neki, hogy azt egyhamar megbontani, vagy lekoptatni nem lehetett. Így aztán, mikor elváltak is, a társaság megmaradt magva magával vitte azt a szellemet, amelyet Kassán szerzett, s mely nagyrészt Berzeviczynek köszönhető.

Köztük is szakadás állott be azonban, mert a már háromezer forintra gyűlt nyugdíjalapot a társaság szétválása folytán fel kellett osztani. Megyeri, Bartha, Telepi, Kántorné külön csoportot képeztek, viszont Szilágyi, Fancsy, Szentpéteri, Egressy s a Lendvai-pár együtt maradt.

— Elváltunk Kassa minden rendű lakóitól — mondja Szilágyi — kik közt sok derült napot töltöttünk; sajnálattal nyújtotta mindenki kezét, nem tudva: látiuk-e valaha egymást? Különös érzet lepett meg, mikor a bárótól bucsuztam. Előérzetem sugta — e becsületest embert, ki annyit fáradozott, ki hétezer forintot áldozott, csupán hazafiságból — ezt nem látod többé.

— Sokáig néztünk egymás szemébe, nem szóltunk Egy könyecsepp rezgett a szempilláin, némán nyújtotta kezét — s végre — „Isten velünk! . . .” s elváltunk. Előérzetem nem csalta.

A fuzió-hirek.

— Kombinációk az új alakulásokról. —

Budapest, május 13.

A koalíció pártjának fuziójáról szóló hírek ma még intenzívebben foglalkoztatták a politikai világot. A képviselőház folyosóján és este a pártkörökben csaknem kizárólag e körül a kérdés körül forgott az eszmecsere. A pártoknak álláspontját az új alakulással szemben már mai számunkban részletesen ismertettük és a mai nap információinkat mindenben megerősítette. Sőt ma már olyan jelenségek is mutatkoztak, amelyek arra vallanak, hogy a pártok álláspontjai között észlelhető ellentétek áthidalása nem fog leküzdhetetlen akadályokkal találkozni. Ez a munka azonban nem olyan természetű, amely máról-holnapra bevégezhető s így a megoldásra irányuló tanácskozások még hosszabb időt igényelnek.

A függetlenségi párt tagjai általában örömmel fogadják a fuzió eszméjét, bárha azok az aggodalmaskodások, amelyekre már rámutattunk, ma sem szűntek meg. Ezeknek lecsillapítására ma Kossuth Ferencnek egy szűkebb körben tett nyilatkozatát kolportálták, amelyben a függetlenségi párt nagyevű vezére kijelentette, hogy a megoldásról beszélni ma még nagyon korai. Képviselői körökben ezt a kijelentést úgy magyarázták, hogy a kormány tagjai előbb a királylyalóhajtják tisztázni a kérdést és a megállapítandó kormányzati programhoz előbb az ő hozzájárulását kívánják megszerezni. Éppen ezért azt hiszik, hogy Kossuth Ferencnek holnapi audienciáján már szóba is fog kerülni ez a dolog és hogy utána gróf Andrássy Gyulát is meg fogja hallgatni a király. Ezt a vélekedést nagyon megerősítette Ugron Gábornak, a függetlenségi párt egyik alelnökének, a képviselőház folyosóján tett nyilatkozata, amely szerint a fuzió a király jóváhagyásától, illetve beleegyezésétől függ. Ha a királynak alapos információval értékre adják, hogy a fuzióban semmi veszedelem nincs sem a monarchiára, sem a dinasztiára, akkor a fuzió rövid időn belül meglesz.

— A király — fejtette ki Ugron — minél tovább mulik az idő, annál inkább belátja, amit a nemzet két választáson saját álláspontjának vallott, hogy a 67-nek, mint expediensnek, mint az abszolutizmusból az alkotmányosságba kivezető hidnak hivatása beteljesült és feladatát végezvén, visszatérhet a gyakorlati politika is a nemzet soha meg nem szűnő óhajához, a restitúció in integrum, az 1848-iki alkotmányhoz. A 48-as alkotmánya független Magyarországnak egyedül lehetséges, helyes szervezete, mert a nemzet szabad erő kifejtését a szövetségben, mint állandó kapcsolatban, Ausztriával, szabatosan körülírja, biztosítja. A 48-as alkotmány az uralkodó és házának közjogi állását is meghatározza, midőn az alkotmányos monarchiát a Habsburg-Lotringeri ház uralma alatt építi fel.

Nyilatkozott azonban Ugron Gábor az új negyvennyolcas pártról is és ebben a fejtegetésében teljes mértékben honorálta azt az alkotmánypárti fölfogást, amelyet mai számunkban ismertettünk. Ezeket mondta ugyanis:

— Irányi Dániel csak a 48-as jelzővel fogadta el a függetlenségi nevet hosszú vita és vívódás után. A 48-as és függetlenségi párt az egyesült két szélső közjogi párt neve volt, mely Kossuth Ferenc alatt egységes párttá forrott ki, mely sem az elszakadást, sem Ausztriának lerázását nem veszi sem czélba, sem számításába. Ez okból az egyik párt jelzőjét, a függetlenségit, mely többet is megenged, mint az 1848, mikor e többnek már pártunkban nincsenek hívei s ha lennének, akkor abban nincsenek otthon, mint bizalmatlanság szitóját fent is, lent is, körülöttünk is, elhagyhatjuk czimünkben a magyar nemzeti egyesülés kedvéért. A 48-as politika függetlenségi; de a függetlenségi politika lehet 49-es is. Amíg 1848 természetes, egészséges fejlődés volt, addig 1849 és április 14 a kényszerhelyzet kétségbeesettségévé válik. 1848-ban az egész nemzet akkor is, azután is egyetértett, 1849-ben csak a nagy gyász és szerencsétlenség évének számát jegyezte meg. Könnyű, mikor 49-csek nem vagyunk, nem is voltunk, a látszatot is kitörölni nevünkben. Az előítéletek eloszlatása czéljából, félremagyarázások, félreértések elkerülése okából — elhagyása szükséges. A magyar nemzet koncentrációja nem akadhat fenn egy szép szón, melynek értelme magyarázható. Több is, kevesebb is. A függetlenségi és 48-as párt nem a nevében foglalt jelzők okából, hanem Magyarország álla-

misága, a nemzet függetlensége és szabadsága érdekeiért küzd, cselekszik. A nagy érdekeknek nagyok a követelései és számosak az ellenségei, tehát a magyar nemzet megosztottságát meg kell szüntetni, ez okból a magyar nemzeti pártoknak egyesülése nemzeti szükség, államiságunk követelése, erre keresni kell a módot és fontos ok nélkül ennek meghiusulnia nem szabad. Kossuth Ferenc pécsi kinyilatkozásai után világos, hogy ezen politikai evolúció tervben és kivitelben van. Reméljük, a mostani bécsi kihallgatás meghozza királyunk hozzájárulását is. S ha ezt megérjük és elérjük: ki lesz az a 67-es megrögzött, aki ne csatlakoznék a 48-as párthoz? Az császáribb lenne a királynál.

A függetlenségi párt tagjain kívül is visszhangot keltett ez a fejtegetés, amely lényeges közeledést jelent az alkotmánypárti fölfogáshoz. Gróf Batthyány Tivadar, akit szintén megkérdeztek, így nyilatkozott:

— Nemzeti szempontból föltétlenül helyes nem kell a tervet, mely a magyarság koncentrációját eredményezné. Ha megvalósul a terv, természetesen támogatni fogom.

Az alkotmánypárt részéről elégtellel látják, hogy a függetlenségi párt részéről elismerik az ő álláspontjuk helyességét. Újból rámutatnak arra, hogy a hazafias pártok nagyon átérzik azt, hogy nemzeti politikáknak gyakorlatilag, állandóságra, tervszerűségre kell törekednie és ennek érdekében kell a pártoknak kialakulniok. De ama kérdés tekintetében, hogy mik lehetnének ennek a kívánatos alakulásnak a kezdő lépései és milyen módon valósulhatna az meg, a vezéreknek kell egymást megérteniök és a módozatokban úgy megállapodniok, hogy a pártok közhangulatának és az ország érdekeinek a szempontjai érvényesüljenek.

Már a néppárton, amint már megírtuk, nagyon vegyes érzelmekkel fogadták a fuzió híreit. Molnár János, a néppárt alelnöke kijelentette, hogy a fuzióról a néppárt egyáltalában nem tanácskozott, a fuzióról szó sincs, de hogy Rakovszky Istvánnak mi a véleménye a fuzióról, azt nem tudja. A mai ülésen jelen volt néppárti képviselők szintén úgy nyilatkoztak, hogy nem tudnak a fuzióról. Más oldalról azonban megerősí-

Három hó mulva a báró szülhüdsben meghalt. Áldás poraira!

A vén színész áldásával egyesítheti áldását az egész magyar színészet, mert nem volt s nem lesz olyan szakértő, művészeivel bánni tudó, emberséges és fáradhatatlan intendáns több, mint aminő Berzeviczy báró volt. Ez a fáradhatatlanság, a művészet szeretete, a lelkesedés nemzeti közügy iránt a családiban van. Nem is vészett ki onnan. Bár a Nemzeti Színház élére került volna valaha egy Berzeviczy, nem állana ott az a színház, ahol most, s ragyogva vezetne a színészet történetében, mint valaha Berzeviczy kormányja alatt a kassaiak!

Elváltak tehát. Mentek ki keletre, ki nyugatra. Az Erdélyben tartandó közeli országgyűlésre a rendek meghívták a Szilágyiék társulatát s kétezer forint utiköltséget ígértek nekik. A társaság meg is indult s mihelyt Kolozsvárra ért, megkapta a kétezer forint utiköltséget. Azonban nagy bajja! indult a megkoppasztott társulat Erdélybe. A bajnak oka Csáky gróf, az új intendáns, aki nagyon furcsán köszöntött be a hivatalába. A szétmenő társulat ruhatárát nem engedte felosztani. Ruhatárunk. — beszél Szilágyi, — amit Kassán szereztünk, ott maradt, mert azt gróf Csáky lefoglaltatta. Az új igazgató azt mondta, hogy az a vármegye tulajdona. Hiába mutattuk elő szerződésünket, melynek valódiságáért jótállhatott volna Semsey Lajos, az Abaujmegye által választott és kinevezett új választmányi elnök aláírása, de gróf uram furfangos esze kitalálta, mint kelljen azt megsemmisíteni. Azt mondta tudniillik, hogy Semsey Lajos csak mint privát-ember, nem mint a játékszini választmány elnöke írta alá s ő privát-ember szerződését nem veheti számba. „Hogy tet-

szik? — sóhajt fel a vén színész. — Joggatderok! — ugymond, — ide! Tanuljatok a gróftól, mint kelljen fából vizet csavarni! . . .”

Kolozsvárra megérkezve, azonnal hozzálátak ruhatárunk kiegészítéséhez. Az utiköltségre kapott kétezer forintot átadták Pattantus nevű kereskedőnek, aki mindennel ellátta őket, ami csak a boltjában volt. Ami még kellett, azt hozatta Bécsből. Sőt még Pestről is hozott egyet-mást. Hogy mennyit, mutatja az a kimutatás, amely szerint csak posztó, bársony és gypot-kelmékre elment hatezer forint s nemcsak a társaság garderober-szabói dolgoztak, de ahány facérer tüt csak felhalszolhattak kincses Kolozsvár városában, az mind járt sebesen, csak hogy elkészüljön minden idejére s az országgyűlésnek mentől több újat és fényeset mutathassanak be. Szükség is volt rá, mert a kétezer forint utiköltségen felül, lám, négyezer forint adósságot csináltak. Ezt kellett volna ledolgozni mindenekelőtt. Kellott volna. Mert a színész-szerencsétlenség akkor üt be, mikor a legkevésbé várják. Ferenc császár meghalt. Szaecsvay főhadnagy, mint gyorsfutár vitte a gyászhirot át a Királyhágón. „az országgyűlést fölőszlakták”, gyász-szint öltött minden, lehangozt volt ur és közrend, nekünk azt tanácsolták: zárjuk be a színházat (az erre vonatkozó rendeletek még nem érkeztek meg.) Mit volt tennünk? Pakkoltunk szomorúan. Ezt látva betleni gróf Bethlen Ferenc, ki részt vett sorsunkban, kétezer forinttal volt szives pótolni vesztéségünket, de mi vezértagok is, hogy együtt tarthassuk az amugy is meggyérült társaság tagjait, sok becses jószágunkat eladtuk, még pedig, mint ilyenkor lenni szokott, silány árért, csak hogy a tagok kötelezettségeinek eleget tehesünk s a tagokat kielégítsük.

Küldötteik mentek Váradra, hogy addig is, míg a Kolozsvárról kiindulni kénytelen társaság odaérkezik, rendezzenek el mindent és építessenek szinpadot.

„Két hét telt ezalatt. — panaszkodik a naplóíró, — s én a Királyhágón talákoztam Szaecsvay főhadnagyval, régi ismerőssémmel, ki mint futár vitte hírül Erdély főköormányzójának Ferenc császár halálát.

Ő vitte a gyászrendeleteket is. Így tehát már elhagyta Váradot, ahol küldetését bizonyára teljesítette.

„Egyik csapás a másik után! — gondoltam, — siránkozik Szilágyi, — s rövid üdvözlésünk után ő tul robogott le a Királyhágóról. Váradra érkeztemkor már ott volt a színházi tilalom felsőbb helyről. Bár ne költségeskedtünk volna! Nagyobb csapás nem érhetett! Akár itt álljunk, — akár máshová menjünk, — mindegy.”

„De a jószágos ég nem hagyja el az ügyet! . . . — kiált fel aztán a vén komédiás. — mikor szomorúan tanácskozunk együtt, a társaságnak minden tagja, hogy mit tevék legyünk? . . . betoppan a postás, nagy peccétes levelet ad át a vezértagoknak czimezve. Felbontjuk — és, ó csodák csodája! — Ebben rejtett a deus ex machina! Döbrenstei Gábor, mint Pest megye által kinevezett szinigazgató, szerződöttni akarja a társaságot Budára! . . .”

A társaság a megváltást látta e levélben s előleget kérve, várta a választ . . . Egy hét alatt megjött a válasz, meg az ötszáz forint előleg. Mi mindenestől felpakkolva utnak indultunk és husvét előtt, a nagy héten, 1835-ben, szerencsésen fölértünk Budára!”

A vándorutnak vége, — kezdődnek a budai nagy napok!

titik azt a hírünket, hogy a néppártnak csak néhány tagja fog Rakovszky Istvánnal az élén a fuzióhoz csatlakozni, míg a nagyobb rész az új alakulást a keresztény szocialista párt megalakítására fogja felhasználni. Ezeknek a képviselőknek köréből kelt ma szárnyra az a hír, hogy gróf Zichy János, a néppárt alapítója és volt elnöke, aki az obstrukció idejében kilépett a néppártból és később, a revízió követelését elejtve, az alkotmánypártba lépett be, szintén ellenzi a fuziót és ha mégis megtörténik, visszatér régi elvtársaihoz. Ebben az esetben ő lesz a vezére a keresztény-szocialista pártnak, amelyről már most hirdetik, hogy Ferencz Ferdinánd trónörökös bizalmának letéteményese.

A képviselőház holnapi ülésén talán még jobban tisztázódni fog a fuzió kérdése, mert hír szerint Baross János függetlenségi képviselő, aki holnap felszólal a költségvetéshez, szóvá akarja tenni ezt az ügyet.

A t. Házból

I. Sürgős és hosszabb.

A képviselők valamivel későbbben jelentek meg, de azért a rendeletnek engedelmessé váltak. Mindössze egy órnyi idő veszett el a mai üléstől, viszont azonban elhatározták, hogy holnap már nyolcz óráig ülést lesz és azonfelül mindennap nyolcz órán át tárgyalnak mindaddig, amíg a költségvetést elintézik. A határozattal a kormány nagyon meg volt elégedve s a pártok vezetői is megdicsérték a mamelukokat.

Miután pedig mindent így rendbehoztak, a képviselők magára hagyták a legközelebbi költségvetési szónokot (a magyarul kinlódó horvát Popovics Dusánt), elszéledtek, majd megint együvé kerültek a folyosón s a maguk dolgáról diskuráltak.

— Te — szól egy dunamenti lokális nevezetességű férfiú — én ezt az egész ügyet nem értem. Tulajdonképpen mit is határoztunk mi el?

— Fialat vagy — feleli a pesti lakos — tudnod kellene, hogy elhatároztuk a költségvetés tárgyalására a sürgősséget. Vagyis azt határoztuk el, hogy nem pocskoljuk az ország idejét, hanem minél gyorsabban, minél rövidebb idő alatt letárgyaljuk a költségvetést és a mire szavaztunk, a Thaly Kálmán indítványa szerint, ezentul nemcsak délelőtt tiztől délután két óráig, hanem egyuttal délután négy órától nyolcz óráig is ülésezünk.

— Értem. Azaz hogy nem értem. Mert ha eddig csak tiztől két óráig voltak ülések s ezután négytől nyolczig is lesznek, ez nem annyi, hogy kevesebbet pocskolunk az ország idejéből, sőt ellenkezőleg, éppen négy órával többet pocskolunk. Világos, hogy nyolcz óra több, mint négy óra. Ha jól számolom, kétszeres több. Ha tehát kimondtuk a sürgősséget és kinyilatkoztattuk, hogy nem szabad pusztítani az időt, logikusan annak kellett volna következnie, hogy az eddigi tárgyalási határt is megszüksítsük és ne négy óráig, hanem csak két óráig tartsunk naponta üléseket.

— Lényegileg igazad van. Így lenne a sürgősség egyenes értelme. De a házszabályok, melyeket módosítottunk, azt rendelik, hogy ha valamely tárgyra kimondjuk, hogy sürgős, akkor azt hosszabb ideig tárgyaljuk és minél sürgösebb, annál inkább nyújtjuk a tárgyalást. Ezt is mi határoztuk el.

— Mikor határoztuk? Én abszolúte nem emlékszem rá, pajtás . . .

— Nem emlékszel? Na én se valami na-

gyon emlékezem. De akkor volt, amikor még fűtötték a vonatokat és minden héten azzal ijesztettek bennünket, hogy szavazni kell, de sohasse kellett szavazni, mert hol Nagy György beszélt, hol Vlád Aurél és akkor történt, hogy Barkóczy az anyakönyvvezető előtt nem akart felállni és mégis be kellett rukkolni szavazni. Sokan azt hitték, hogy ezzel egyuttal a házszabályrevíziót is megszavazták, pedig ez egészen külön ügy volt, ez gróf Apponyi Albert interpellációs válasza volt, mely az izraelita demokratáknak szólt és amiben a balpárt is inkább Apponyival értett egyet, mintsem a hosszuszakállu Leitnerrel.

— Leitner? Hát az interpellált?

— Nem tudom. De vagy az, vagy valamelyik ügyvédségéje.

— Hát jó. De most se tudom, mit szavaztunk meg.

— Pedig felolvasták.

— Jó, na, hát jó. Te tán hallottad? Hisz a mit felolvastak, arról mindig azt mondták, hogy módosítás . . .

— Persze hogy módosítás, a házszabályok módosítása.

— Azonban mindig azt mondták, úgy kell szavazni, hogy a módosítást nem fogadjuk el.

— Az más volt. Az volt, hogy a módosítás ellen beadott módosításokat nem fogadjuk el. Érted?

— Értem. Különböznél mindegy. A földolog ugy-e bár, hogy most délután négy órakor is be kell jönni . . .

— Fenét. Most is csak akkor kell bejönni, ha levelet vagy táviratot kapsz szavazásra.

— Csakhogy akkor itt is maradhatunk, mert akkor már holnap szavazás lesz . . .

— Azt hiszed, te Szokratesz? Honnan gondold?

— Onnan tudom, hogy emlékezem rá, amikor elhatároztuk a módosítást, benne volt, hogy a meghosszabbításnál csak négy szónok szólhat. Ha tehát meg vannak hosszabbítva az ülések, csak négy szónok beszélhet, és szavazunk, és pont.

— Valami effélést csináltunk, de nem bizonyos, hogy ezt csináltuk. Meg kellene kérdezni. Ugy gondolom, hogy a négy szónok csak arra vonatkozik, hogy az indítványhoz szólhatnak négyen. A mikor az indítvány már megvan, akkor mindenki beszélhet a napirenden lévő tárgyhöz, melyre kimondatott a sürgősség. Hisz éppen azért hosszabbítottuk meg az üléseket, hogy mindenki beszélhessen.

— Vagy úgy? Tehát azért határoztuk el a sürgősséget, hogy többen beszélhessenek. Ilyen módon tán még nekem is beszélnem kell.

— Ha kéznél vagy, akkor lehetséges, hogy befognak. Mert hogyha meghosszabbítottuk az üléseket, gondoskodnunk kell szónokokról is, nehogy az süljön ki, hogy nem volt szükség az ülések meghosszabbítására.

— Alászolgájal!

— Hová sietsz?

— Megyek. Utazom haza. Majd ha szavazni kell, telegrafáljatok . . .

II. A szakácsné.

Popovics Dusán, aki fess gavallér és a pesti hölgyek körében is népszerű, ma a költségvetés tárgyalása során szóba hozta a szakácsnékat.

A feminista szakácsnék örvényben ki fogják kaparni érte a Dusán szemét. Tudniillik Popovics némi módon a szakácsnék érdekeit sértette. Sokalta a náluk lévő szokást, hogy a szakácsnéknak kétheti felmondási időhöz van jussa. Összehasonlította a konyhamester nőit a horvát

országos hivatalnokokkal és kimutatta, hogy a szakácsnéknak jobb dolguk van, mert kétheti felmondási időt kapnak, míg ellenben a hivatalnokokat minduntalan, minden felmondási idő nélkül elcsapják.

Popovicsnak általánosságban igaza van. Egy horvátországi hivatalnokot csakugyan könnyebben csapnak el, mint egy szakácsné. Csakhogy ez akkor történik, ha a hivatalnok rossz és a szakácsné jó. Ha a hivatalnok a horvát lázadókkal szüri össze a levelet és az ő boszorkánykonyhájukon mérget kotyvaszt. Az ilyentől aztán csakugyan gyorsabban kell szabadulni, mint a szakácsnétól.

A hasonlat tehát visszafelé sült el és az effélést még a Popovics Dusánt kedvelő asszonyok se szeretik. Mert ha Dusán a horvát viszonyokat zavarja fel, ahhoz semmi közünk nincs. De ha a szakácsnékat látítja a felmondási idő panaszolásával, azt rossz néven veszik tőle.

A mai napon már kapott is egy névtelen levelet, mely így hangzik:

Képviselő ur!

Ne avatkozzék az asszonyok dolgába, ha kedves a poczakja. Egyébiránt olyan mozgalmat kap, hogy akárhová megy ebédelni, riczinus olaj lesz az ételében.

Egy feminista.

Budapest, május 13.

A zárószámadások. A képviselőház zárószámadásvizsgáló bizottsága ma délután öt órakor Sziklai Ottó elnöklete alatt ülést tartott, amelyen az 1905. és 1906. évi zárószámadások előadóit ugyanazok személyében választotta meg, akik a múlt ülésszakban voltak. A miniszterelnökségi számvevőség megszüntetéséről szóló törvényjavaslat előadójaul Hencz Károly választott meg. Ezután a bizottság az 1905. évi pénzügyi tárczát tárgyalta Éber Antal előadása alapján. A felvilágosításokat a kormány részéről Popovics Sándor államtitkár adta meg. A számvevőség részéről Dárday alelnök, Szukováthy min. tan. Klimes oszt. tan. voltak jelen.

A horvátok értekezlete. A horvát-szerb koalíció Budapestben időző tagjai ma délután a Kontinentalszállóban értekezletet tartottak, melyen hosszabb eszmecsere folyt a politikai helyzetről és arról a politikai magatartásról, melyet a horvát-szerb koalíció a jövőben követni kíván. Döntő határozatokat csak a holnap tartandó folytatódó értekezleten fognak hozni.

Csernoch János mandátuma. Azt a hírt, hogy Csernoch János püspök mandátumáról lemondott és azt már választóival is közölte, illetékes helyről nyert információk megerősítik.

Függetlenségi pártvacsera. Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt rendes heti pártvacseráját holnap, csütörtökön este 8 órakor tartja meg a fővárosi pavillonban, a városligeti Kovács-féle vendéglőben.

Az ügyvédi gyámintézet. A képviselőház igazságügyi bizottsága ma délután Holló Lajos elnöklete alatt ülést tartott, amelyen résztvettek Günther Antal igazságügyminiszter és Meskó László államtitkár is. A bizottság folytatta az országos ügyvédi gyám- és nyugdíjintézet felállításáról szóló törvényjavaslat tárgyalását.

Bizony Ákos elvi ckok miatt nem hive egy ügyvédi nyugdíjintézet felállításának, de ezentul nem tartja azt sem szükségesnek, sem keresztülvihetőnek. A javaslatot nem fogadja el. Szivák Imre nem osztja Bizony felfogását. Nézete szerint az ügyvédi nyugdíjintézet nagy előnye mellett az elene felhozható hátrányok teljesen elenyésznek. A javaslatot elfogadja. Holló Lajos nézete szerint a javaslat törvényerőre emelése egyenesen áldás az ügyvédi karra. Nagy Dezső előadó történeti viszapillantást vet az ügyvédi kamarák kebelében kifejlődött segélyügyre, amely azonban a fenforgó szükségleteknek nem felelt meg, mert egyszerű könyörödomány jellegével bírt. A törvényjavaslat eredeti magyar alkotás, amely nem külföldi minták után indul, sőt e részben az egész művelt külföldet megelőztük. A törvényjavaslatához csatolt matematikai

ablázat csekély 60 korona évi befizetés ellenében aránylag magas összegű ellátást biztosít, amely megfelelő tökésszégnek befizetése által meg is többszörözhető és így a javaslat az egyes egyének anyagi viszonyaihoz is simul. Maga a törvényjavaslat rövid 30 szakaszban a szervezeti és magánjogi szabályoknak egész komplexumát öleli fel és mint kodifikációs mű is mintakötés gyanánt szerepel. A bizottsági tagok az előadó előterjesztését élénk helyesléssel fogadták. Csizmazia Endre a javaslatot elfogadja. Günther igazságügyminiszter kiemeli, hogy az ügyvédi nyugdíjintézet felállításáról szóló javaslat benyújtásával az ügyvédi kar helyzetén kíván segíteni és örömeinek ad kifejezést a felett, hogy a bizottság tagjai legnagyobb részt a javaslat mellett foglaltak állást. Az ügyvédi kart erkölcsi erőforrásnak tekinti, amelyet teljes erejével erősíteni kíván. A bizottság ezután a javaslatot általánosságban elfogadta.

A részletes vita során Ajtay Aladár indítványozza a 6. §. elhagyását. A bizottság a 6. §-t azzal a változtatással, hogy a választmány javaslatára a közgyűlés évről-évre megadhatja a felmentést, fentartja.

A 7. §-t a bizottság azzal a változtatással fogadta el, hogy az évi járulék nem fizetése miatt törles csak ügyelmeztes után történhet. Heinrich Antal indítványára ezen §. feletti döntés előtt szakértő meghallgatását határozza el. A bizottság ezután az idő előrehaladottsága miatt a tárgyalás folytatását a legközelebbi ülésre halasztja.

Holnap . . .

— A képviselőház ülése. —

Budapest, május 13.

A becsület, kemény munkát szerető emberek vágyakozva gondolnak a holnapra, mikor végre-valahára a képviselőházban is megkezdődik a serény munka. A mai ülés elején ugyanis megszavazták a nyolcz órás ülésekre vonatkozó indítványt és így már holnap délután is tárgyalni fog a képviselőház. Mindjárt az ülés elején szavaztak erről az indítványról és ezért — csak lassan gyülekeztek a képviselők — csak tizenegy óra tájban nyithatta meg az elnök az ülést. Majdnem az egész Ház megszavazta az indítványt.

Az uolsó kurta ülés szónokai ezek voltak: Popovics Dusan, Roic Milán, Magdics Péter és Babocsay Sándor. Egy sem fogadta el a költségvetést és valamennyien bizalmatlanok a kormány iránt. Roic és Magdics horvát nyelven beszélt, míg Popovics Dusan megemeberte magát és magyarul beszélt. Az ülés végén Mezőfi Vilmos megint a választói reform dolgában interpellálta meg a belügyminisztert. Választ ma sem kapott. Beszéde alatt Nagy György élénk szócátát vívott az elnökkel.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt tizenegy órakor. —

Elnök: Justh Gyula, később Návay Lajos.
Jegyzők: Vertán Endre és Hammersberg László.
Az elnök: Megnyitja az ülést.

A nyolcz órás ülés.

Nyomban áttértek a napirendre: Holtsy Pál indítványa feletti szavazásra.

A többség felszólalás nélkül elfogadta az ülések idejének nyolcz órára való meghosszabbítását.

Az elnök: Ennek alapján konstata, hogy az ülések holnapról kezdve nyolcz óra hosszat tartanak. Javasolja, hogy miután a házszabályok megengedik az ülések idejének megszakítását, az ülések délelőtt tíz órától két óráig és délután négy órától nyolcz óráig tartanak.

Thaly Kálmán kérli, hogy mi lesz a bizottságokkal, amelyek már előre kitűzték a tárgyalásaik idejét a délutáni órákra.

Az elnök: Ez a bizottságokra tartozik. Kérli a Házat, hogy hozzájárul-e az indítványhoz.

A Ház többsége elfogadta az elnök indítványát.

A költségvetés.

Ezután folytatták a költségvetés tárgyalását. Popovics Dusan horvát képviselő magyar nyelven szólal föl a költségvetés ellen; tiltakozik a Horvátországban ma működő abszolutizmus ellen; Szent István koronájának területén sehol sem tűrhető az abszolutizmus; a parlament kormányrendszerét az

alkotmány Horvátország részére is biztosította. Kérli a miniszterelnököt, hogy a mai horvátországi kormányrendszert hogyan tartja összeegyeztethetőnek az alkotmányossággal? A gazdasági ügyekben Magyarországban ugyanis tökéletesen ki vannak szolgáltatva a horvátok, legalább az alkotmányosságot meg kellene tehát hagyni nekik.

A mai horvát kormány költségvetés és indemnitás nélkül működik, s a neki nem tetsző hivatalnokokat és tanárokat egyszerűen elbocsátja. Hogy Horvátországban csakugyan abszolutizmus uralkodik, ezt bizonyítja Wekerlének az a nyilatkozata is, hogy a bán az ő exponense.

Ez csak báró Rauch személyére nézve igaz, mert ő valóban nem egyéb, mint a magyar kormány exponense, de a bán méltóság, az alkotmányos bán nem exponense a magyar kormányban, hanem a horvát kormány feje, aki a horvát országgyűlésnek felelős.

Majd a tisztviselők ellen indított hájszáról beszél, azt állítva, hogy a szakácsnőnek a helyzete biztosabb, mint egy horvát országos hivatalnoké, mert a szakácsnő részére legalább tízenegynapi felmondás biztosítva van.

Roics Milán horvát nyelven beszél a költségvetés ellen.

Magdics Péro szintén horvát nyelven adja elő kifogásait és panaszait a mai horvát kormányzat ellen.

Babocsay Sándor a nemzetiségi kérdésről beszél; az ő pártja, a balpárt semminemű összeköttetésben sincs a nemzetiségi párttal, politikai kérdésekben nem is érintkezett vele; de mivel a nemzetiségi párt is ellenzéki, így a balpárttal mégis csak egy hajóban evez. A nemzetiségi kérdés elmérgesedésének az okát abban látja, hogy Ausztriának érdeke Magyarország Magyarországra, a nemzetiségekkel szeretettel fog bánni. A kormány politikájával nem ért egyet s így a költségvetést nem szavazza meg.

Az elnök a vita folytatását holnapra halasztja.

Mezőfi Vilmos az általános választói jogról interpellálja a belügyminisztert.

Nagy György többször közbeszólt.

Az elnök (csenget): Csendre inti Nagyot.

Nagy György: Mondtam már kérem, hogy ne csöngetyűvel tessék rendet csinálni, hanem revolverrel.

Az elnök (indulatosan rázza a csöngetyűt): Nagy Györgyöt rendreutasítom és figyelmeztetem, hogy a mentelmi bizottsághoz utasítom.

Nagy György: De a Ház nem határozatképes.

Az elnök: Viselje magát tisztességesen!

Kubik Gyula: Ehhez már nincs joga az elnöknek!

Az elnök: De a képviselő urnak sem! Nem engedem meg az okvetetlenkedést!

Mezőfi Vilmos: Emlékeztet arra, hogy Ugron Gábor régebben a nemzetközi szocialistákkal is közös népgyűlést rendezett az általános választói jog érdekében. Ez a mostani koalíció paktumban vállal kötelezettséget a választói jog megvalósítására s most úgy látszik, hogy ez alól ki akar bujni. Bejelenti, ha interpellációjára most sem kap választ, szerdán újból interpellál.

A mai ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után az ülés két órakor véget ért.

KÜLFÖLD.

A montenegrói nagy pör.

— Saját tudósítónktól. —

A montenegrói fejedelem elleni merénylet pörének főtárgyalásáról már jelentettük, hogy e hó 25-én fog megkezdődni. Ebben az európai keleti szenzációban állítólag maga a fejedelem közeli rokonságának néhány kimagaslóbb tagja is mint bűnrészes szerepel. Tudósítónk most e pőről még a következőket jelenti:

A bombamerénylet-pörnek titokban tartott bizonyítékával dr. Tománovics Lázár, a montenegrói miniszterelnök meg akarja lepni Európát. De magát a valódi tényállást sem ismeri még a nyilvánosság. Sok mindent összeirtak a szerb, horvát és külföldi lapok erről a felfedezett állítólagos anarchisztikus merényletről. Némelyek azt igen komolyan, mások pedig közönséges gyerekes csinynek írják le, amelylyel Miklós fejedelmet csak megfélemlíteni akarták. Megint más oldalról azt erősítették, hogy az egész rejtelmes dologban titkos áramlatok játszanak közre, amelyeknek háttere az, hogy a balkáni két fejedelmi család: a Petrovics Nyegus montenegrói és a Karagyorgyevics szerbiai uralkodó dinasztiák között a különben sem igen meleg rokoni szeretet teljesen felbomlott és ez által a balkáni nagy szerb törekvések

a legérzékenyebb oldalukról sebeztesse meg, a két szerb nemzeti dinasztia teljes és alapos összevesztése s a hatalmi féltékenység felélesztése folytán.

Hogy mi fog kiderülni a május hó 25-én Cettinyébe kitűzött főtárgyaláson, az az említett körülmények folytán előre nem tudható. A főtárgyalást ez ügyben ugyan már februárban kitűzték, amikor a külföldi tudósítók is bejelentették jövetelüket Cettinyébe. De talán éppen a külföldnek e nagy érdeklődése okozta azt, hogy a tárgyalás elhalasztását jó-nak látták, mert az eddig összehozott bizonyítékok fogyatékosága mellett nem merték az itélkezést az európai nyilvánosság ellenőrzése elé bocsátani s még a cettinyei államférfiak is érezték, hogy az addigi bizonyítékok nem lesznek elegendők, hogy a terheltekkel szemben vizsgálati fogságukban alkalmazott s napfényre került szigorú bánásmód jogosultságát s esetleges elítélését kellőleg beigazolják. Egyes horvátországi és dalmáciai lapok azt írják, hogy Miklós fejedelemnek Oroszországból való hazatérése óta a terheltekkel enyhébb, emberesebb bánásmódot folytatnak vizsgálati börtöneikben s még néhány hírlapírónak, köztük Damjanovics belgrádi lap-tudósítónak is megengedték, hogy a vádlottakat vizsgálati börtöneikben meglátogassák s velük beszélgessenek. Hogy milyen különböző állásu emberek vannak e politikai perbe keverve, mutatják meg a következő adatok: Őt volt miniszter és pedig Radovity Andrija, Rajicsevity Milosav, Ivanovity Mihajlo, Gyurovity Dmítar, Cerovity Gavriilo. Kivülök hat volt szkupstinai képviselő, két volt bíró, egy kapitány, négy tisztviselő, egy tanító, három kereskedő, egy kávé, két belgrádi s egy müncheni egyetemi hallgató, hét karlóczai gimnáziumi tanuló (kik mind montenegrói származásúak), három nyomdászsegéd, három paraszt. Állítólag még többen is, de eddig ezeket említi a cettinyei hivatalos lap.

Vilmos császár Badenben. A nagyhercegi kastélyban diszlokoma volt, amelyen Vilmos császár és a nagyherceg pohárköszöntőt váltottak. A nagyherceg rámutatott ama szoros rokoni kötelékekre, amelyek a császárt a nagyhercegnek már szüleivel is összekötötték. Megemlékezett a császár barátságáról a fájdalmas októberi napokban és végül kifejezést adott a badeni nép hűségének a császár és a birodalom irányában. Vilmos császár válaszában megemlítette, hogy rövid idő előtt a nagyherceggel együtt résztvevett a monarchikus érzés és elv felemelő megnyilvánulásán, amidőn a német fejedelmek ő felesége I. Ferencz József császár és király hódolatot parancsoló személye előtt állottak. Mint ő, úgy a nagyherceg atyja is a leghívebb kötelességteljesítés mintaképe volt. Megalapította a családnak között fennálló barátságot és szívből óhajtom, hogy mi ezt folytassuk és fejlesszük. Méltó örökösei akarunk lenni annak a nagy nemzedéknek, amely bennünket megelőzött. Büszkék vagyunk német hazánkra és teljes erőnkkel méltók akarunk lenni ahhoz a élszülethez, amelylyel irántunk a népek tanácsában viseljenek. Ezt csak akkor érhetjük el, ha a német fejedelmek és népek szoroson összetartanak. A császár beszédét a nagyhercegi pár, Lujza nagyhercegnő és a badeni nép éltetésével fejezte be.

Oszták képviselőház. A Landwehr ujonczjutalékának fölemelésére vonatkozó Kolowrat-féle sürgős indítvány folytatálagos tárgyalása során Georgi Landwehrminiszter szólal föl és szembeszáll azon aggodalmakkal, melyek szerint az oszták Landwehr ujonczjutalékának fölemelése a Magyarországhoz való viszony szempontjából meggondolandó. Mindenekelőtt konstata, hogy nincs olyan törvényrendekezés, amely bármiféle viszonyt állapítana meg az oszták és a magyar honvédségeknek akár létszáma, akár ujonczlétszáma között. Azt a tagnap felhangzott eszmét, hogy az oszták Landwehrt, ha kell, Magyarországgal szemben is felhasználják, annál inkább visszautasítom, mert ezt az eshetőséget teljesen elképzelhetetlennek tartom, mert az egy és ugyanazon haderőhöz tartozó és azonos célokat szolgáló honvédségek bizonyára mindenkor egy sorban fognak állani.

Seligler: Az a kérdés, hogy a magyarok is így gondolkoznak-e?

Georgi miniszter: Remélem.

Seliger: Ez nem biztosíték, kegyelmes ur!

Georgi miniszter: Ezután éles szavakkal ntasítja vissza Klofacnak tegnap az egész tisztikar ellen intézett támadásait. (Helyeslés.)

A képviselők hosszas vita után 280 szavazattal 136 ellenében sürgősnek mondták ki a Kolowrat-féle javaslatot. A szavazás előtt Wolf képviselő a német radikálisok nevében ellenezte a sürgösség kimondását, miután a párt a kormány kijelentéseiben nem nyugszik meg és nem hajlandó további halasztást adni neki a nyelvtörvény benyújtására. Nitsche képviselő a német cseh képviselők egy részének nevében ugyanezen okokból bejelenti, hogy a javaslat sürgössége ellen szavaz. Schreiner képviselő pártjának annak idején valójágatartását függővé teszi, hogy a német kérdések a nyelvkérdésben teljes kielégítést nyerjenek. Klofac képviselő tiltakozik különösen a miniszter által használt hang ellen, amelyvel visszautasította szülő támadásait, amelyek egyáltalában nem akarták az egész tisztikar becsületét érinteni. A ház ezután áttér a sürgősnek kimondott javaslat tárgyalására. Legközelebbi ülés pénteken.

Az orosz külügyminiszter Berlinben. Izvolszki külügyminiszter legközelebb Berlinbe utazik és valószínűleg ő fog a tervezett macedóniai konferencián elnökölni. Ettől a konferenciától különben Péterváron nem sokat várnak, de annál többet remélnék a német-orosz viszony megszilárdulásától, melyen Izvolszki most dolgozik.

A királygyilkosság a portugál kamarában. A páirek kamarájában a miniszterelnök Alpoin, a progresszista disszidensek vezérének kérdésére válaszolva, a február elseji merényletre vonatkozó vizsgálat eredményéről kijelentette, hogy oly ügyről, amely még bírót titkot képez, nem közölhet semmit. Azt azonban kijelentheti, hogy gyanu senkire sem esett, hanem bebizonyult, hogy az egyedüli bűnösök Buissa és Costa voltak, akiket a helyszínén felkötöztak. A miniszterelnök rámutat azokra az ovációkra, amelyekkel a királyt a nép ünnepli és azt mondja, hogy mélyen meg van hatva a meggyőződés ama komolyságától, amelylyel Manuel király esküjét letette, biznyságot téve ezzel ama szilárd szándékáról, hogy az ország eddigi politikájában követett hátrányoktól mentesíteni akarja uralmát.

Kréta kiürítése. Zaimis krétai főfelügyelő hivatalosan közhírré tette, hogy a krétai védőhatalmak (Anglia, Orosz-, Francia-, Olasz- és Németország) a nemzetközi csapatokat az év nyaratól kezdve fokozatosan visszavonják.

Marokkóból. Muley Hafid követei ma megjelentek a külügyi hivatalban, ahol báró Langwerth von Simmern követi tanácsos fogadta őket. A marakkóiak Muley Hafid hivatalos átiratát nyújtották át és kijelentették, hogy küldőjük valóságos ura az egész országnak a partmenti városok kivételével és hogy ezenfelül az ulemák megállapítása, a korán és az ország vallási szokásainak alapján Marokkó egyedüli jogos szultánja. Muley Hafid hajlandó az összes szerződéseket, különösen az algezirasi aktát elfogadni és az összes hatalmakkal szemben egyenlően viselkedni. A követi tanácsos Muley Hafid követi állítólag a következőket jelentette ki: Nincs megbízatásom, hogy önöknek határozott kiltásokat nyujtsak, hanem fenn kell tartanom a császári kormány számára, hogy egyáltalában hajlandó-e és ha igen, az esetben mikor hajlandó az önök közléseivel kapcsolatban Franciaországgal és a többi aláíró hatalommal érintkezésbe lépni. Ismeretes, hogy a császári kormány az algezirasi kormány határozatainak fenntartására törekszik. Célja továbbá, hogy Marokkóban mindenekelőtt ismét rendezett viszonyok álljanak be. Ez csak akkor történhetik meg, ha a Marokkó feletti uralom körüli viszály mielőbb megszűnik.

A német külügyminisztériumban ma fogadták Muley Hafid követi. A kormány hivatalos kommunikét fog közreadni a marakkói követiség eljárásáról.

Londonban a macedóniai eseményekről új kétkönyvet adnak ki, amely 1907. január 28-tól 1908. április 18-ig tárgyalja azokat, behatóan foglalkozik a bandák mozgalmával, büntetéseikkel és azon lépésekkel, amelyeket az angol kormány időnként a hatalmanknál tett.

Eulenburg herceg pöre.

— A herceg fogva marad. —

Budapest, május 13.

Németországban nagy érdeklődéssel kísérik az Eulenburg-pör fejleményeit. Eulenburg Fülöp herceg betegsége a Charitéban rosszabbra fordult. Tegnap egészen komolyan beszélték, hogy a herceg öngyilkosságot kísérelt meg: mérget ivott, de idejében észrevették. Az orvosok a leghatározottabban megczófolják ezt a híresztelést, valamint azt is tagadják, hogy a herceg rosszabbul érezné magát.

A Charitéban még most is detektívek őrzik a herceget. Családjának tagjai naponként meglátogatják.

Eulenburg három fia mindennap bejön Liebenbergből s az ügyész engedelmével órákat tölt a kórházban. Egyáltalán a hercegi család valamennyi tagja nagy gyöngédséggel igyekszik enyhíteni Eulenburg sorsát. A hercegné önfeláldozással ápolja. Ő az első a Charitéban és ő marad legtovább. Berlinben lakó egyetlen leánya is gyakran felkeresi, a másik leányát a letartóztatásról szóló hír utazáson találta s most van hazatérőben Berlinbe. A legidősebb leányt, Jarolimnek feleségét a herceg látni sem akarja.

A birodalmi főtörvényszék ma fogja kihirdetni végzését a herceg felebbezése tárgyában. Nyilván úgy szól a határozat, hogy nem helyezik szabadlábra Eulenburgot, mert különben már intézkedést tettek volna a Charitéban, de a herceg őrizete ma délelőtt is olyan volt, mint eddig. Az Eulenburg-ügy aktáit a birodalmi főtörvényszék még tegnap a döntés után visszajuttatta a vizsgálóbíróhoz. Az akták tömege légjő.

A szembesítések.

Riedel tejkereskedő, a koronatanuk egyike, tegnap visszaérkezett Berlinből és egy újságíró előtt a következőket beszélt el a liebenbergi konfrontációról:

— Mikor a kastélyban bevezettek a hálószobába, a herceg az ágyban feküdt. Jó színben volt, alig öregedett meg 23 év alatt, szakálla, bajusza ugyan megőszült, de haja nem, arca nem árult el szenvedést. A bíróság elnöke intett, hogy jöjjenek közel az ágyhoz, majd így szólt:

— A tiszta igazságot kell mondania. Ez a herceg? Nézzé meg jól!

— Igen, ez a herceg! — feleltem.

— Még egyszer kérdezem — mondta ismét a törvényszéki elnök — ez itt Eulenburg Fülöp herceg? Határozottan felismeri?

— Igen, ismerem, ez a herceg, főmagasságu Eulenburg Fülöp herceg — válaszoltam.

— Úljön le ide az ágy mellé egy székre, — utasított a bíróság elnöke — hogy a herceg szemébe nézhessen és beszéljen el mindent lelkiismeretesen, amit az ügyről tud.

— Megmaradok vallomásom mellett, amit a rendőrségen és a müncheni tárgyaláson mondtam — feleltem ismét én.

— El kell mindent újból mondania a herceg szemébe — szólt az elnök s én részletesen ismételtam a történeteket. Mikor bevégeztem, a herceg kezével boszusan csapott az ágytakaróra és rám rivallt:

— Riedel, maga hazug, szemtelen hazug! Én önnel semmit sem tettem!

— Amint elbeszéltem, minden úgy volt! — feleltem én izgatottan. Tetszett volna magát akkor szégyelni, nem most, amikor már késő.

A törvényszéki elnök most ezzel a megjegyzéssel fordult Eulenburghoz:

— Kérem, a tagadás ezek után hasztalan. Mondjon el mindent az igazsághoz hiven, lelkiismeretére, isten előtt. Én úgy látom, hogy Riedel igazat vallott. — Időt engedek önnek, herceg, a gondolkodásra. Így végződött a szembesítés.

E szavak után a törvényszéki elnök ugyanis eltávozott az ágytól s föl-alá sétált a hálószobában, Eulenburg pedig a fal felé fordult. Ugy tett, mintha könyeit titkolná, pedig — elaludt és mi eltávoztunk.

Elbeszélte Riedel, hogy Ernstnél az ügyesség elkobozta Eulenburg husz levelét, de nem tudja, hogy mi a tartalmuk, mert Ernst sohasem szólt neki a herceg leveleiről.

— Semmit sem vallottam volna a herceg ellen — fejezte be elbeszélését a müncheni tejkereskedő — hogy ha Eulenburg hamis esküjével minket is bajba nem rántott volna. Az én károm igen nagy: vevőim, főleg a gazdagabbak elpártoltak tőlem és máshol vásárolnak tejet.

Riedel után megszólalt Ernst is és fölötte érde-

kes részleteket beszélt el a liebenbergi szembesítésről.

— A herceg rám bámult, mikor ágyához léptem s azt kérdezte, hogy ismerem-e őt s mikor azt feleltem, hogy ismerem, korholólag így szólt:

— Jakab, Jakab, mit csinálasz!

— A vizsgálóbíró kérdésére újból részletesen előadtam a történeteket s valahányszor Eulenburg herceg nevét említettem, a herceg idegesen közbevágtott:

— Nem én voltam! Más valaki lehetett!

A vizsgálóbíró kérdezte is tőlem, vajon nem téveszttem-e össze a herceget valaki mással, de én nyugodt lelkiismeretemre állíthatam, hogy tévedésről szó sem lehet. Ekkor a herceg izgatottan kiáltott rám:

— Jakab, téged megvesztegettek, különben honnan szerezhetted volna azt a 20,000 márkát.

— Eladtam az erdőmet s ebből volt a pénz — feleltem a hercegnek, majd pedig hozzá tettem:

— Nem cselekedhettem másképpen, herceg ur, mert nekem öt gyermekem van és ha hamisan esküdtem volna, fegyházba kerülök s öt gyerekelem mehetne éhezni. Ha ön nem esküdött volna meg, hogy közöttünk nem történt semmi, akkor én nem beszéltem volna.

A herceg görcsösen tépdeste az ágytakarót, könyek gyűltek szemébe s én megindultam mentem ki a szobából.

Gróf Moltke Kunó, aki fűdülés czéljából Egyiptomban utazgatott, már uton van hazafelé és május második felében Boroszlóba fog érkezni. A hadsereg kötelékéből történt kilépése után Boroszlót választotta állandó székhelyéül.

Feltűnést kelt a rixdorfi vegyesbiróság egy mai ítélete. Egy csendőrmester bepörölt becsületsértésért egy berlini kereskedősegédet, a miért azt kiáltotta neki:

— Maga Moltke!

A mai tárgyaláson a kereskedősegéd azzal védekezett, hogy nem akarta megbántani a csendőrmestert, nem is rossz értelemben mondotta neki: Maga Moltke! hanem azért, mert feltűnően hasonlít a nagy hadvezér Moltkéhoz. Ezzel szemben a csendőrmester azt adta elő, hogy a vádlott gunyosan, sértően mondta neki: Maga Moltke! A törvényszék bizonyítottan látta a sértő szándékot és czélzást talált az ismeretes üzelmekre, ezért a kereskedősegédet 60 márká pénzbürságra ítélte.

A törvényszék véglegesen elutasította Eulenburg védőjének a herceg szabadon bocsáttatása iránti kérelmét.

A birodalmi főtörvényszék azzal az indokolással utasította el Wronker ügyvéd fölebbezését és a félmillió márká biztosítékot, hogy Eulenburg herceg szabadlábra való helyezése esetén tartani lehet tőle, hogy a tényállás kiderítése nehézségekkel fog járni.

EGYHÁZAK.

— (Az evangélikus lelkészválasztás.) A Deák-téri evangélikus magyar egyház lelkészi állása tudvalevőleg Horváth Sándor nyugalomba vonulásával megüresedik. Az egyház presbiteriuma az evangélikus lelkészeket ajánlásra hívja fel. Az ajánlások közül eddig, a presbiterium meghívására Raiffai Sándor pozsonyi teológiai tanár és Kapi Béla körmenyi lelkész tartották meg a szokásos próbaszónoklatot. Május 24-én, vasárnap Geduldly Henrik nyiregyházi lelkész, azután pedig Kovács Sándor pozsonyi teológiai tanár tart predikációt. Eddig ezek ajánlkoztak. A jelölő-ülést a próbaszónoklatok megejtése után fogják megtartani. — Ugyancsak megüresedett a Deák-téri evangélikus német egyház lelkészi állása is Schrantz János nyugalombavonulásával. A leendő lelkész Brozkó Adolf budapesti h. lelkész, Scholtz Ödön ágfalvi lelkész és Steinacker Roland svedtéri lelkész közül fogják megválasztani. Mind a két lelkészi állást a közgyűlésen fogják betölteni.

— (Pátriárka-választás.) Karlócán a kongresszusi választmány ma tartott ülésében megkereste a metropoliai egyházi tanácsot, a szerb egyház kongresszusnak egybehívására. A választmány egyuttal

megállapította az egybehívandó kongresszus napirendjét is, amelyen a patriárka választás is szerepel. A megállapított napirend különben a következő: Szabályzat megalkotása. 1. A lelkészek javadalmasáról. 2. Patriárka-választás. 3. Szabályzatok alkotása, hitközségek, 4. egyházmegyék, 5. metropóliai, 6. lelkészségi, 7. egyházi választás, 8. központi tisztviselőkről ügyekben. 9. Metropóliai egyházi tanács és iskolaszéki tagok megválasztása. 10. Versecz-temesvári egyházmegyei tanfelügyelő választás és 11. a legfőbb egyházi hatóságok jelentéseinek tárgyalása.

Lengyel semmiségi panasza.

— Esküdt tévedésből. —

Budapest, május 13.

Vázsonyi Vilmos, Lengyel Zoltán védője ma nyújtotta be a törvényszék elnökéhez a Polónyi—Lengyel-pörben meghozott esküdtzéki ítélet ellen semmiségi panaszát. A panasz a semmiségi okok sorában döntő súlylyal említi föl azt a kifogást, hogy egy esküdt egyik budapesti névrokona helyett tévedésből került az esküdtek közé s így a Polónyi—Lengyel-pörben tizenkét illetékes esküdt helyett csak tizenegy mondott verdiktet, a tizenkettedik szavazat semmis volt.

A királyi tábla ma hirdette ki a Lengyel Zoltán és Hajdu Gyula ellen hivatali titok megsértése címén indított pörben az ítéletet. A királyi tábla Lengyel Zoltánt fölmentette, Hajdu Gyula büntetését pedig jóváhagyta.

A semmiségi panasz.

Dr. Vázsonyi Vilmos védő ma nyújtotta be a törvényszék elnökéhez a Polónyi—Lengyel-pörben meghozott esküdtzéki ítélet ellen semmiségi panaszát. A beadványhoz, amely tíz ívre terjed, tizenhat darab okmány, köztük közjegyzői okiratok és husz újságpéldány van mellékelve. Felsőre ebben a védő mindazokat a szabálytalanságokat, amelyek miatt az ítélet semmisítését kéri. Sérelmesnek, illetve semmiségi oknak tartja, hogy: a bíróság nemcsak hogy nem engedte meg Lengyel Zoltánnak a bizonyítás kiegészítését, hanem abban a kérdésben, hogy megengedték-e, vagy nem a bizonyítás, csak a tárgyalás hetedik napján döntött a bíróság.

Annak bizonyítására, hogy az esküdtek elfoglaltak voltak, elmondja a védelem, hogy maga az ügyész is indítványt terjesztett elő az itélkező esküdtek mellőzésére s hogy tárgyalás közben az egyik esküdt, Mahunka Imre, látogatást tett az ügyésznél, aki kivette az esküdtből, hogy miképpen oszlanak meg az esküdtek szavazatai. Sérelmesnek tartja a védő azt az elnöki enunziációt is, amelyben a felek tisztességére vonatkozólag az elnök prejudikált az esküdtek verdiktjének. Bizonyítani kívánja azt, hogy az esküdtzék a zsidóüldözés fenyegetésével meg voltak félemlítve. Erre vonatkozólag becsatolja a védelem több esküdtnek közjegyző előtt tett nyilatkozatát. Ebben elismerik, hogy annak a fenyegetésnek hatása alatt, hogy ha felmentő ítéletet hoznak, kitör az antiszemitizmus, belemennek abba: „Er soll nur ein paar Gulden kriegeln“, hogy csupán pénzbüntetésre alkalmas verdiktet hoznak. Több esküdt, aki ezt a kérdést irányította, megtevesztette őket azzal, hogy a második kérdésre adott marasztaló verdiktnek súlyos fogházbüntetés is lehet a következménye. Erre vonatkozólag bemutat a védelem husz darab újságpéldányt. Ezekben a Polónyi—Lengyel-ügy, mint zsidókérdés volt tárgyalva. Ezek a lapok terrorizáltak a bíróságot, az esküdteket és súlyos inzultusokkal illették a bíróság igazságos és részrehajlatlan elnökét, Zsitvay Leót. A terrorizmus nemcsak ezekben a lapokban, hanem a képviselőház folyosóján is megnyilvánult, ahol a képviselők, úgy a zsidóesküdtek, mint az elnök ellen a legféltlenebb kifakadásokat és fenyegetéseket hangoztatták.

Döntő semmiségi oknak említi fel végül a beadvány azt, hogy az esküdtek között olyan esküdtbíró is volt, aki tulajdonképpen nincs is felvéve az esküdtek alaplistájába s így jogtalanul foglalt helyet a tárgyaláson s jogtalanul, illetéktelenül itélkezett.

Az esküdtek alaplistájába ugyanis fel van véve Beer J. Izidor kereskedő VII., Wes-

selényi-u. 15. sz. alatti lakással. Ebben a házban azonban ilyen nevű kereskedő sohasem lakott s már a múlt évben sem lehetett ennek az esküdtzéki szolgálattételre szóló behívót kézbesíteni. Az előjáróság akkor jelentést is tett arról, tudatva, hogy Beer J. Izidor a Wesselényi-u. 15. sz. alatt nem létezik. Az alaplistástrom kezelője azonban nem vette figyelembe az előjáróság értesítését s most az április 27-től május 2-iki esküdtorsolás után Németh Ferencz szolgálattételre kiküldte a kisorsolásra szóló értesítést a Wesselényi-utczába Beer J. Izidornak. A szolga jelentést tett, hogy az értesítés kézbesíthetetlen, mire Krenedits Gyula jegyző megbízta Farkas József szolgát, hogy a bejelentő hivatal utján kutassa ki Beer J. Izidor lakását. A szolga a bejelentőben három Beer J. Izidort és egy Beer Izsót talált. Az értesítést Beer Izsó kereskedőnek, Aréna-ut 96. sz. alá kézbesítette ki. Ez a Beer Izsó, aki tőzsde tanácsos is, az idézést elfogadta, nem tudva azt, hogy ő nincsen felvéve az esküdtek alaplistájába s így az értesítés nem neki szól. Az a Beer J. Izidor, aki a VII. kerületben fel lett véve az esküdtek listájába, a Beer Imre Erzsébet-körút 54. sz. a. kereskedőnek a tulajdonosa, Beer Izsó, a VII. kerületben sohasem lakott s így ő az esküdtlistástromba felvéve ott nem is lehetett. Az értesítést helyette Kroinyik Luiza gazdaasszonya vette át s Beer Izsó teljes jóhiszeműleg, de illetéktelenül vett részt a sajtópör tárgyalásában, mint esküdtbíró. A védelem bizton reményli, hogy ezen egyetlen semmiségi ok is elegendő arra, hogy az esküdtbíró ítéletét a Kuria megsemmisítse. A Beer-esetre vonatkozólag több közjegyzői okirat szerepel a semmiségi panasz mellett bizonyítékkul.

A törvényszék a beadott semmiségi panaszt 26.777 szám alatt iktatta.

Lengyel Zoltán fölmentése.

Hajdu Gyula állami számvizsgáló tisztviselő, annak idején szintén támogatni akarta Lengyel Zoltánt a koalíció ellen indított hadjáratában s több rendbeli okiratot, amelyek mint hivatalnoknak jutottak kezébe, Lengyel Zoltánnak rendelkezésére bocsátott. Ezért mindketten törvényt állottak és a budapesti büntető törvényszék hivatali titok megsértéséért Hajdut tizenegy nap, Lengyelt pedig két napi államfogházra ítélte. A királyi tábla tegnap tárgyalta másodfokon ezt a pört, s ma délben hirdette ki az ítéletet. A tábla Lengyel Zoltánt fölmentette, Hajdu Gyula büntetését pedig jóváhagyta.

A megokolás szerint a törvényszék ítéletében megállapított tényállást a királyi ítélőtábla kiigazítja akként, hogy Lengyel Zoltán a Nap 1907 február 3-iki számában nem a hazafiak millióit szólította föl, hogy segítsenek neki a gaz kiirtásában, a szenny és piszok tisztogatásában, hanem a kormányt hívta föl, hogy terjessze elő a kimutatást arról, hogy melyik hírlap mennyit és mily címen kapott és csak ha a kormány ennek eleget nem tette, jelentette ki, hogy az anyaggyűjtést ő fogja végezni. Továbbá kiigazítja a tényállást akként, hogy Hajdu nem 1907 február 11-én, hanem 12-én délután, mikor utólagra volt Lengyelnél, mondotta az utóbbinak, hogy ő tisztviselő az állami számvizsgálóknál. Ezek után megállapítja a királyi ítélőtábla, hogy oly terhelő adatok, melyek Lengyel Zoltán bűnösségét elfogadható módon bizonyítanák, nincsenek. A Lengyel által Hajdunak átadott két aktajegyzék se terhelő adat Lengyel ellen. Nincs megcáfolva ugyanis Lengyel vallomása, hogy ezt a két jegyzéket 1907 február 12-én kapta Hajdutól, ami után már nem közlekedett vele. Ily körülmények között nem lévén bizonyítva, hogy Lengyel Zoltán Hajdu Gyula cselekményének elkövetésében bármiképpen közreműködött volna, vagy szándékosan előmozdította volna, Lengyel Zoltánt az ellene tett vád alól a Bp. 326. szakaszának 2. pontja alapján föl kellett menteni. Hajdut illetően a törvényszék ítélete okai alapján és azért volt helybenhagyandó, mert saját beismerése szerint tudta, hogy az általa elvitt akták hivatali titkot tartalmaznak. A főügyész és Lengyel

Zoltán képviselője Vázsonyi Vilmos tudomásul vette az ítéletet. Hajdu védője, Kemény Miklós, semmiségi panaszt jelentett be.

Agyonlőtte a barátját.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 13.

Megdöbentő gyilkosság történt ma délelőtt Budán az Alkotás-utcában. Mosolygó Gyula tekintélyes fűszerkereskedő agyonlőtte Bella Antal pékmestert, akihez hosszabb idő óta jó baráti viszony kötötte. Utóbb ez a viszony annyira elfajult, hogy Mosolygó Bella Antalban a legnagyobb ellenségét látta és hogy megszabaduljon tőle, három revolverlövéllyel leterítette.

Az eset a déli vasut mellett, az Alkotás-utca 8-10. számú házában történt. Tulajdonképpen két földszintes ház ez, közös kapuval és egy udvarral, amely mögött terjedelmes virágos kert van. A ház tulajdonosa özvegy Gill Józsefné magánzónő. Nála, a tizes szám alatt lakott veje, a harmincz éves Mosolygó Gyula fűszerkereskedő a feleségével és kilencz éves leányával. Nyolcz esztendővel ezelőtt a nyolczas számú házba odaköltözött Bella Antal pékmester, aki műhelyt, üzletet és lakást rendezett be.

A fűszerkereskedő és a pékmester hamarosan összebarátkoztak. Együtt jártak mindenfelé, együtt veték ki a részüket a kerület politikai és társadalmi mozgalmáiból. A jó szomszédságnak azonban vége szakadt. Mosolygó Gyula ugyanis, aki mindig szerette a bort, az utóbbi időben nagyon neki adta magát az ivásnak. Mámoros állapotban vad és kötekedő volt. E miatt minduntalan kellemetlensége támadt. Bella Antal intette barátját, hogy mérsékelje szenvedelmét, de hiába beszélt, sőt jóindulatu figyelmeztetésével még magára haragította az iszákos embert.

Az ellentét és a harag mindjobban fokozódott. Bella még most is jóindulattal viselkedett a fűszerkereskedő iránt s bár utóbb már szigorúan is rászólt, de érdekeit nem sértette, sőt még ő volt azon, hogy megválasszák iskolaszéki tagnak. Mosolygó azonban, aki már reggeltől késő estig, ugyszólván, folyton ivott, néha éjjel is kimaradt, nem hitt barátjának, sőt üldözési mániája csak erősödött. Az iszákos ember egy héttel ezelőtt egy izben szintén részegen jött haza. Akkor revolverét mutogatta s dühösen mondta:

— Megölök még valakit!

A fenyegetőzést nem vették komolyan, de Bella ettől kezdve mégis kerülte a fűszerkereskedőt, aki most már csak azért is boszút forralt ellene s tervét ma délután hajtotta végre. Reggel hatodfél órakor kelt fel. Kinyitotta boltját, aztán ment a korcsmába. Körülbelül másfél liter bort fogyasztott el, azután fizetett és elment a gőzfürdőbe. Onnan mámorosan tért haza. A házba lépve, látta, hogy egyik segédje, Götter Ede, az udvaron dolgozik. Ugyanakkor megpillantotta Bellát, aki az udvaron keresztül menve, hátrasietett egy kis fűszerbe. Mosolygó Gyula, akiben, úgy látszik, megérett már akkor a gonosz boszúterv, ráparancsolt az udvaron dolgozó fűszeresegédre, hogy menjen fel a padlásra. Allg távozott a segéd, jött visszafelé a pékmester.

A gyilkosság.

Ekkor történt a gyilkosság, amelynek közvetlen szemtanuja nem volt. A nyomozás szerint Mosolygó odarohant barátja elé, aki látva a magából kikelt embert, menekülni akart, de már nem tudott. Mosolygó háromszor egymásután rálőtt. A golyók a fején, a mellén és ballábján találódtak a szerencsétlen pékmestert, aki, mint a nyomok mutatják, néhány lépést még tett, de aztán összeesett és rövid vívódás után meghalt.

Mikor Mosolygó látta, hogy Bella összeesik, kilőtte a még megmaradt három golyót és a forgópisztolyt felhajította a közelben levő tyukketrecz tetéjére, azután besietett az üzletbe. Ott megölelte, megcsókolta feleségét és leányát s kifelé indult. Az ajtóból még visszaszólt nekik:

— Isten veletek!

Az asszony és a leányka még ekkor nem is tud-

ták, hogy milyen szörnyű dolog történt. Mosolygó az utcára érve, bérkocsiba ült és egyenesen a főkapitányságra hajtatott. A kocsit a Ferencz József-terei kapunál állt meg. Mosolygó odaszólt a rendőrnek:

— Megöltem valakit! Kinél kell bejelenteni?

A rendőr fölvezette a gyilkost Tóth János kapitányhoz. Mosolygó megvallotta tettét. Azt mondta, hogy három oka is volt a gyilkosságra. Ő, aki azelőtt józan életű polgár volt, a mióta megismerkedett Bellával, egészen más lett. Mert Bella az ő megrontására törekedett. Először is belegrattá olyan vállalkozásokba, a mikhez nem értett s így anyagilag tönkretette. Erkölcseleg megrontotta azzal, hogy a feleségéről gonosz pletykákat terjesztett. Végül pedig megrontotta őt Bella azzal, hogy mindenféle kerületi mozgalomba belevonta, a politikába is beleavatta, megválasztatta iskolaszéki tagnak s ezzel beleoltotta a nagyzási hóbortot. Végül pedig rágalmazta a kerületben, hogy hazafiatlan ember, aki a darabontokkal tart.

Elmondotta még Mosolygó, hogy az alkotás-utczai ház egy része az övé, de csak azért, mert harmincz év óta nem található az örökös. Bella ebből a házrészéből is ki akarta forgatni.

Mindezt nagy bőbeszédűséggel, de oly zavarosan mondta el Mosolygó Gyula, hogy a rendőrkapitány nyomban kétségbe vonta beszámíthatóságát. Meg is vizsgálta a rendőrvossal, aki megállapította, hogy Mosolygó deliriumban szenved s most is olyan ittas, hogy beszámíthatatlan. A gyilkos fűszerkereskedőt az őrszobába vitték és ott lefektették, hogy kialudja mámorát.

Mialatt Mosolygó a főkapitányságon járt, az alkotás-utczai házban megtalálták a pékmester holttestét. Götter Ede segéd, aki a padláson hallotta a lövéseket, lesietett a boltba és szolt Mosolygónénak, aki akkor visszaemlékezett férje izgatott viselkedésére. Kiment az udvarra és ott már találkozott Borbély Sándor rendőrrel, akit az utcán figyelmeztettek a történetekre. A rendőr és az asszony találták meg a halottat.

Nyomban értesítették a rendőrséget, ahonnan Koródy M. Béla rendőrfogalmazó és Hódosy rendőrorvos mentek ki a helyszínére. A rendőrorvos három golyót talált a halottban. Bal lábán, bal karján s a mellén volt lövéstől eredő sérülés. Ez utóbbi volt a halálos. A holttestet a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

Bella agilis, szerepetvivő ember volt, mint péksegéd szervezte a sütőmunkások gazdasági mozgalmát és ő volt a megalapítója a híres darutollas pártnak. Amikor mester lett, a sütőiparosok érdekeinek szentelte minden szabad idejét, az ipartestület választmányi tagja volt s néhány nappal ezelőtt megválasztották a magyar sütőiparosok országos szövetségének elnökévé. 46 éves, vagyonos polgár volt. Felesége gyászolja.

A gyilkos vallomása.

Mosolygó Gyulát ma délután újból kihallgatták s a vizsgálatot vezető Koródy Béla fogalmazónak a következőket mondotta: „Ma reggel 4 órakor keltem fel. 5—4 órakor mentem az üzletbe. Nem is reggeliztem, e helyet a félliteres üvegekben tartott borból megittam két üveggel. Ezalatt megjött két segédem: Götter Ede és Alderich Gyula. Közöltem velük, hogy elmegyek a Rácz-fürdőbe. Ezt csak ürügyül mondtam nekik, mert tulajdonképpen más volt a szándékom. Ugyanis hosszabb idő óta öngyilkossági gondolatokat érlelek magamban és most akartam azt foganatosítani születésem napján. Mielőtt azonban a Rácz-fürdőbe mentem volna, felültem a villamosra és a Ferencz József-hídon át közvetlen kocsin a Rákóczi-utra mentem és ott a Szent Rókus-kórház közelében a páros számú oldalon levő vaskereskedésben egy forgópisztolyt vásároltam és hozzávaló töltényeket két dobozzal. Az egyikben golyós, a másikban madárlövésre használatos serétek voltak. Ez utóbbiakat azért vettem, hogy az üzletben levőket félrevezessem. Vettem még a dohánytözsdehez való czimkéket és kampókat, azon szándékból, hogy az esetben, ha meghalok és feleségem megkapja a kért dohányárusítási engedélyt, ezeket felhasználhassa. Ezalatt megéheztem s az Ehmhez

tértem be. Innen villamoson a Rácz-fürdő éttermébe mentem és ott addig gondolkodtam, míg arra az elhatározásra jutottam, hogy nem halok meg. Mint igaz ember, nem hagyom családomat kenyérkereső nélkül; haljon meg az, aki bűnös. Ezt Bella Ernő Antalnak hívják. Hazatérve, átmentem a 10-ik számú ház udvarára. A revolvert lövésre készen a zsebemben tartottam. Amint odaértem, láttam csak, hogy Bella nincs ott. Várakoztam tehát az udvaron. Kevés várakozás után kijött Bella, akit én üdvözöltem. — De rég nem találkoztunk — mondtam — s ekközben kivéve jobb nadrágzsebemből a revolvert, egy lépésnyi távolságról kétszer rálöttem. Bella a lövések után megfordult és a kertbe szaladt. Én gyorsan követtem és közben még kétszer rálöttem. Bella ekközben a kerítés ajtaja felé futott. Én nyomon követtem és mire a kertajtóhoz értem, Bellát már a kertajtón túl a 8-ik számú ház kertjében a nyitott kertajtó mellett a földre roskadva, hátton fekvé találtam. Még mozgott és életjelt adott. Fellette állva még két lövést tettem rá, azután a revolvert földobtam a levegőbe. Mosolygót kihallgatása után czellába zárták. Holnap délelőtt folytatlag kihallgatják.

TÁVIRATOK.

Az Unio szerződése.

London, május 13. (Saját tudósítónktól.) Nagy meglepetést és nem csekély bosszúságot okozott Roosevelt elnöknek az, hogy a német kormány nem hajlandó az Unioval ugyanolyan választott bírósági szerződésről tárgyalni, mint aminőt más hatalmakkal kötött Németország. Az amerikai kormány titkolja az okokat, amelyek a német birodalmi kormányt ebben a határozatában vezették, de beismeri, hogy a tárgyalások abbamaradtak.

Közgazdasági táviratok.

Newyork.	máj. 12.	máj. 13.
B u z a		
Jocobuzs	107	107
májusra	106	106
juliusra	98 ¹ / ₄	99 ¹ / ₄
szeptemberre		
T e n g e r i		
májusra	77 ³ / ₈	78
juliusra	73 ¹ / ₈	73 ¹ / ₈

Csikagó.

B u z a	májusra	100	100 ¹ / ₂
juliusra	90 ¹ / ₂	84 ³ / ₄	
T e n g e r i	májusra	71 ¹ / ₂	73 ¹ / ₄

New-York, máj. 13. Gyapot New-Yorkban helyben 11.30 (11.05 tegnap), gyapot júliusra 9.72 (9.19), gyapot augusztusra 9.46 (9.19), gyapot New-Orleansban helyb. 10⁷/₈ (10¹¹/₁₆), petroleum stand white New-Yorkban 8.75 (8.75), petroleum Stand white Filadelfiában 8.70 (8.70), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90), petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, május 13. (Zárlat.) Zsír májusra 8.42 (tegnap 8.45), zsír júliusra 8.42 (tegnap 8.45), szalonna short clear, 7.49 (tegnap 7.49), sertésbűs júliusra 13.47 (tegnap 13.50).

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Napár. Csütörtök, május 14. — Rom. kat.: Bonifác vt. — Prot.: Bonifác. — Görög-ország: Május 1. — Zsidó: Ijar 13. — A nap két reggel 4 óra 25 perczkor, nyugszik este 7 óra 26 perczkor. — A hold két délután 5 óra 28 perczkor, nyugszik éjjel 3 óra 41 perczkor.

A miniszterelnök odadéltán 4 órakor. — Az igazságügyminiszter fogad déli 12 órakor. — A honvédelmi miniszter fogad délelőtt 10 órakor. — A pénzügyi államtitkár fogad déli 12 órakor. — A közoktatási államtitkár fogad déli 12 órakor. — A budapesti egyetemi professzus Huszár irodalmi estélye. — Tavasz tárlat a Múzeumban nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. — Tavasz és grafikai kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9—7-ig. Belépődíj 1 korona. — A Könyves Kálmán Nagymozdony utcai szalonja rendezés miatt zárva. — Az Uránia Kegyő-téri szalonja nyitva 9—8-ig. — Belépődíj 20 fillér. — A Nemzeti Múzeum állattára nyitva 9—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10—1-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—2-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9—1-ig. — A Történelmi Képcsarnok zárva. — A földtani intézet múzeuma nyitva 10—1-ig. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi-múzeum nyitva 10—12-ig. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Techn. Iparmúzeum nyitva 9—1-ig. — Az országos levéltár oklevélkiállítása nyitva 9—2-ig. — A Ráth György-múzeum nyitva 10—4-ig. — Az Erzsébet-múzeum nyitva 9—1-ig és 3—4-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9—4-ig. — Az Egyetem könyvtára nyitva 9—12-ig és 3—8-ig. — A fővárosi könyvtár nyitva 9—2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9—2-ig. — A pedagógiai könyvtár nyitva 9—12-ig és 3—6-ig.

— **Uj nemesek.** A király Bernát István országos képviselőt, a Magyar Gazdaszövetség igazgatóját és Rubinek Gyulát, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatóját a közgazdaság terén

szerezte érdemeik elismerésül a magyar nemességel tüntette ki. A kitüntetésről szóló okirat a hivatalos lap pénteki számában fog megjelenni.

— **Az udvarnagy ebédeje.** Gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnagy és neje, szül. Scherr-Thosa Margit grófnő ma este nyolcz órakor Andrassy-ut palotájukban ebédet adtak, amelyre hivatalosak voltak: Sir Goschen bécsi brit nagykövet, Tschirsclsky-Bögendorff bécsi német követ, Clarke budapesti brit főkonzul, Schönburg-Waldenburg herceg budapesti német főkonzul, Odescalchi Géza herceg, neje és Lili leányuk, özv. gróf Széchenyi Imréné és leányai, Erzsébet és Mariette grófnők, gróf Hunyadi József és neje, gróf Széchenyi László és neje, gróf Trautmannsdorff Alajos, gróf Esterházy Mór, örgróf Pallavicini György, Hunyadi Teréz grófnő és Mocsonyi Antal. A család tagjai közül részt vettek még az ebéden Teréz és Adél grófnők és Gyula és Henrik grófok.

— **A német nagykövet Budapesten.** Csirszky Henrik bécsi német nagykövet ma délelőtt gróf Apponyi Gyulával és gróf Schönburg német főkonzullal a képviselőházba jött, pár pillanatig beszélgetett Wekerle miniszterelnökkel, azután megtekintette a parlament helyiségeit. Később a főrendek karzatáról hallgatta egy ideig a tanácskozást. Wekerle miniszterelnök ma délelőtt két órakor a nagykövet tiszteletére reggelit adott. A löncsön a nagyköveten kívül jelen volt Wekerle Sándor és felesége, gróf Apponyi Albert és felesége, Kossuth Ferencz, gróf Desseffy Aurél, a főrendház elnöke, Justh Gyula, a képviselőház elnöke, Wlassics Gyula, a közigazgatási bíróság elnöke, Popovics Sándor és gróf Hadik János államtitkárok és Schönburg Waldenburg herceg budapesti német főkonzul. — Berlinből jelentik: Csirszky nagykövet budapesti látogatásáról a „Tageblatt“ budapesti tudósítója a következőket jelenti: A magyar kormány tagjai és a vezérpolitikusok nagyon szimpatikusan üdvözlék a Magyarország-Ausztria és Németország diplomáciai viszonyában beállott ezt a változást; ámbár nem voltak aktuális politikai momentumok, amelyek ezt az utazást szükségessé tették, mégis bizonyos, hogy ez a személyes érintkezést erősíteni fogja a szövetségi viszonyt. Csirszkynek budapesti látogatásában számára van, hogy felesége magyar nő.

— **Kossuth Lajos Tódor Milanóban.** Milanóból táviratozzák, hogy Kossuth Lajos Tódor, aki fivérének, Kossuth Ferencznek látogatása céljából néhány napot Budapesten töltött, ma visszaérkezett Milanóba.

— **Gróf Andrassy Tivadar emlékezete.** Ma van három esztendeje, hogy gróf Andrassy Tivadar országgyűlési képviselő, a Képzőművészeti Társulat elnöke meghalt. Ma Töketerebesén gyásznap volt, amelyen a grófi család valamennyi tagja részt vett. Az alkotmánypárt koszorút küldött koporsójára. A Képzőművészeti Társulat is kegyeletesen emlékezett meg a nemes főúrról, aki soha el nem múló érdemeket szerzett a magyar képzőművészetek fejlesztése körül. Az igazgatóság hatalmas, pálmából és babérokból kötött, nemzetiszínű selyemszalagos koszorút küldött Töketerebesre.

— **Az automobil-kiállítás megnyitása.** A budapesti nemzetközi automobil-kiállítás a városligeti Iparcsarnokban vasárnap délelőtt 11 órakor nyílik meg nagy ünnepélyességgel. A kiállítás az eddig rendezett efajta tárlatokat messze felülmúlja gazdagságban. A megnyitásra az Iparcsarnok virágdiszítését ma kezdték meg. A kiállítást József főherceg nyitja meg. Az ünnepélyen alkalmasint a magyar kormány valamennyi tagja jelen lesz. József főherceget a csarnok előtt gróf Andrassy Sándor, a Magyar Automobil-Klub elnöke üdvözlö. Ezután a főherceg cerclét tart a kiállítási bizottság tagjaival, majd rövid beszéd kíséretében megnyitja a tárlatot. A kiállításban a főherceget és a kormánytagokat a kiállítási bizottság részéről gróf Zichy Béla Rezső elnök, Krisztinkovich Béla igazgató, Blathy Ottó Titus alelnök, Baruch Jenő igazgatóhelyettes és a bizottsági tagok kalauzolják. A megnyitási ünnepély alatt a Posta- és Távirádaaltisztek Országos Egyesületének zenekara játszik.

— Az egyetem ünnepe. Kettős ünnepe volt ma a budapesti tudomány-egyetemnek: az egyetem ujjalakításának ünnepe és két fiatal doktornak, Lakatos Gyula jogi és Alleram Gyula filozófiai doktornak királyi gyűrűvel való fölavatása. A királyi gyűrűket gróf Apponyi Albert kultuszminister, a király képviselője adta át az új doktoroknak. Az ünnep misével kezdődött. Azután az egyetem nagytermében dr. Török Aurél rektor ünnepi beszédet mondott, amelyben Mária Terézia érdemeit méltatta hazánk kulturájának fejlesztése körül. Utána Lánosz Gyula bölcsészeti dékán tett jelentést az egyetemi pályadíjak szétosztásáról. A doktorrá avatás tizenegy óraker kezdődött. Ekkor jelent meg a teremben Apponyi miniszter, akit nagy éljenzés fogadott. A rektor üdvözlő szavai után a doktorjelöltek értekezéseket olvastak föl. Utána a doktorrá avatás következett, mire a fölavatottak odaléptek a király képviselője elé, aki az új doktorokhoz intézett beszédében a többi közt ezt mondta:

— A tudás hatalom és minden hatalom felelősséggel jár. A közhatalmak gyakorlásával összekötött felelősséget törvények szabályozzák; a tudás hatalmának felelősségét egyedül a lelkiismeret hajtja végre. Pedig mily félelmes e hatalom. Ugyszólván védtelenül állanak a nemtudók a tudókkal, sőt a keveset tudók a sokat tudókkal szemben; a nemtudók a tudók tanításait önállóan bírálni nem képesek, az igazság erejével hat rájuk a tudás mezében megjelenő tévelygés is, különösen ha rossz ösztöneikben szövetségesekre talál. Nincs a közhatalomnak olyan letéteményese, aki annyit pusztíthat, annyit rombolhat, amennyit pusztít és rombol a tudás fegyvereinek lelkiismeretlen vagy akár csak könnyelmű forgatója. Amilyen magasztos tehát a tudásra való törekvés és maga a tudás, ha erős erkölcsi érzés, komoly lelkiismeret vezeti annak felhasználását épp oly alávaló, ha ettől az erkölcsi önrányítástól, ettől a lelkiismereti önbírálattól elszakad. Ez a végzetes szakadás pedig beáll, mielőtt egy hátszállyira is eltér attól, amiért lelkiismeretesen megmondolva jót állhat, mielőtt valamit állít, amiről nincs egészen meggyőződve, mielőtt kétségtelen igazsággént hirdeti olyant, mit még csak keres, mielőtt rombol, ahol építeni nem képes. Érezzék át ez ünnepies órában azt a félelmes felelősséget, mely tudásuk hatalmával összekötve van és amely e tudás öregbedésével napról-napra nőni fog.

A fölavatottak ezután megköszönték a kitüntetés, mire a rektor a király életésével befejezte az ünnepet.

— Érdekes házasság. Dr. Váradi Jenő ügyvéd, dr. Váradi Antal fia, ma esküdött örök hűséget Csillag Teréz leányának, Grill Klárának. A polgári esketést a Központi Városházán dr. Bárczy István polgármester végezte, kinek az anyakönyvezési ügyekben Bukovszky Viktor fogalmazó segédkezett. Tanuként Ábrányi Kornél miniszteri tanácsos és Herczeg Ferenc szerepeltek. A násznép sorában az örömszüllőkön kívül ott voltak a Nemzeti Színház művészei és művésznői, köztük Jászai Mari, a völgegy kartársai, a fővárosi tisztii ügyészségnek tagjai, köztük Melha Kálmán tisztii ügyész, jelen volt dr. Vasziievics János alpolgármester, dr. Melly Béla és Piperkovicz Bátor tanácsosok és több fővárosi bizottsági tag. A polgármester szép beszédet intézett a fiatal párhoz.

— A fiumei botrányok. Fiumében, mint onnan érkezett tudósítások hírül adják, még egyre tart a nyugtalanság. Az olasz lapok igaztalanul most már azt eredményezték, hogy az elmúlt éjjel az olaszok sok magyar embert megvertek. A tömeg késő éjszakaiig leselkedett Fodor Oszkárnak, a „Tengerpart” szerkesztőjének lakása előtt. A de la Ville szálló előtt, ahol Fodor vacsorázott, szintén nagy tömeg lesett rá, úgy, hogy a szerkesztő kénytelen volt a rendőrség védelmét kérni. A rendőrök azonban csak egy detektívet akartak adni Fodor mellé, mire ez kijelentette, hogy nem távozik el a szállóból és ott is töltötte az éjszakát. A csöcselék egy része behatolt a kávéházba, de onnan kiverték. A rendőrség a zavargásnál semmiféle óvintézkedést sem tett. A fiumei törvényszék ma délelőtt tárgyalta Csizmás Dömötör fiumei borbély ellen február végén elkövetett merényletből kifolyólag több fiumei olasz fiatalember pörét, akik annak idején a borbélyt, mert magyarul beszélt, megtámadták és az egyikük többször megszurta. A merénylők közül csak Miáker Gusztáv került a törvény elé, akit a törvényszék egy évi börtönrre ítél.

— A mentők diszülése. Mint már említettük, a mentők husz éves fennállásuknak alkalmából, a társadalom előkelőségei által rendezendő különféle ünnepségeknek egyik fénypontja a mentő diszülés lesz, melyet most szombaton, folyó hó 16-án délelőtt 11 óraker tartanak meg az újavárosháza közgyűlési termében. A diszülés József főherceg és Augustza főhercegeasszony, az egyesület védőinek üdvözlésével veszi kezdetét, kik pontban tizenegy óraker érkeznek meg és a mentők diszörsege tisztelgését, majd pedig az egyesület elnökségének üdvözlését fogadják. A fenségek érkezése után az Opera férfi kara Noszeda Károly karigazgató vezetése alatt a Himnusz éneklie. A megnyitó beszédet az egyesület elnöke, gróf Karátsonyi Jenő v. b. t. tartja, mely után Rohonczy Gedeon üdvözlö a diszülésre és kongresszusra megérkezett küldöttségeket. Utána dr. Kovách Aladár kir. tanácsos, az egyesület igazgató-főorvosa fogja ismertetni az egyesület husz esztendő történetét. Ezután a diszülés egyik legszebb aktusa következik, amennyiben Augustza főhercegeasszony az egyesület jutalmazására méltó tagjainak átnyújtja a jutalmakat. Ez alkalommal a szónoklatot dr. Ónody egyetemi professzor (választmányi tag) tartja. Lovag Falk Zsigmond udvari tanácsos alelnök üdvözlö azokat, kik a mentés terén az egyesület fennállása óta működnek. A küldöttségek szavai után az Opera férfi kara a Szózatot éneklie el, amelylyel a diszülés véget ér. A diszülés napján délután három óraker veszi kezdetét az országos mentő kongresszus, amelyre gróf Andrássy Gyula belügyminiszter rendeletéből Magyarország valamennyi városának és vármegyének egészségügyi kiküldöttei is részt vesznek. Vasárnap délelőtt az Országos Mentő-Szövetséget alakítják meg, délután két óraker ebéd lesz a Margitszigeten, majd este kilenc óraker lesz a gróf Karátsonyi mentőestély. A mentők igazgatósága a diszülésre az egyesület ez uton is tisztelettel meghívja.

— Ráth Péter ünneplése. Bizalmas összejövetel keretében ünneplte meg a kassa—oderbergi vasút ausztriai személyzete Ráth Péter udvari tanácsosnak, a társaság vezérigazgatójának jubileumát. E csendes kis ünnep utóhangja volt annak a nagyszabású ünneplésnek, amely múlt hónapban folyt le a Ráth Péter által a kassa—oderbergi vasúttársaság magyarországi alkalmazottainak gyermekei részére alapított löcsei internátusban. Az ünneplést vezérigazgató Andrássy-uti lakásában tegnap délelben megjelent a vasúttársaság osztrák vonalainak állomásfőnökei, pályafentartó mérnökei és fűtőházi főnökeinek küldöttsége és átnyújtotta a vezérigazgató nevének, valamint gyermekeinek, Karátsonyi Jenőné, szül. Ráth Arának és dr. Ráth Béla miniszteri segéditkárnak az ünneplést családifő Stetka Gyula által megfestett portrajtját. Kóri Antal királyi tanácsos, a tescheni üzletvezető üdvözlöte német nyelven Ráth Péternét, a ház urnőjét és hangsúlyozta azt a ragaszkodást és szeretetet, amelylyel a társaság osztrák személyzete Ráth Péter és családja iránt viseltetik. A kedves meglepetést és megtisztelést Ráth Péter meghatótt szavakkal köszönte meg családjá nevében. Azután a küldöttség tagjait lunchre hívta meg, amelyen dr. Hirschler Ágoston tanár a társaság főorvosa magyar nyelven, lovag Ostheim Albert oderbergi állomásfőnök német nyelven köszöntötték föl az ünneplést vezérigazgatót. Az ünnepeylen Ráth Péter 94 éves édes anyja, öz. id. Ráth Péterné is részt vett, aki egyetlen életben levő nővére Semmelweiss orvostanárnak.

— A végzetes léghajó. Országszerte nagy feltűnést keltett tavaly nyáron, hogy a hajmáskéri gyakorlótérrel egy léghajó elszabadult és a hajduböszörményi határon Fekete Zsigmond tanyáján éjjel leszállott, mely alkalommal a tanya gazdája vizgázatlansága következtében a léghajó felrobbant és Fekete Zsigmondot megölte. Ez alkalommal Török Imre, idős Csiba Sándor és ifjú Csiba Sándor napszamosok és Nagy Zsuzsanna cseléd kisebb-nagyobb égési sérüléseket szenvedtek. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter ma leiratilag tudatta Hajdu vármegye alispánjával, hogy a hadügyminiszter kárpótlás címén 4000 koronát ajánlott fel szétosztásra. Az alispán felhívta a böszörményi városi tanácsot, hogy a 4000 korona szétosztására vonatkozólag tegyen javaslatot. A tanács özevgy Fekete Zsigmondnének, ki férjét vesztette el és akinek a robbanás

tanyáját is eipusztította, 2222 korona 20 fillért, Török Imre, id. Csiba Sándor és ifjú Csiba Sándor napszamosoknak, valamint Nagy Zsuzsanna cselédnek egyenként 444 korona 45 fillért javasol szétosztani. Ilyen értelemben történt felterjesztés az alispánhoz.

— Nagytisztogatás a nemzetiségi vidéken. Dr. Vértessy Gyula kir. tanfelügyelő javaslatára Torontál vármegye közigazgatási bizottsága legutóbbi ülésében a kir. tanfelügyelő által meglátogatott s vagy elhelyezés, vagy tulzsufoltság, főleg pedig a magyar nyelvi tanítás ki nem elégitő eredménye miatt kifogásolt iskolák fentartóit szigoruan felhívta a hiányok orvoslására s a magyar nyelv eredményes tanításának elrendelésére. Ezen ülésben számszerint tizenkilenc iskola és négy óvoda részeseült megintésben, illetve ennyi iskola s óvoda tekintetében hivatott fel az illetékes iskolafentartó, az egyházi főhatóság, vagy község a szigorú intézkedések megtételére. A tanév kezdete óta pedig dr. Vértessy a meglátogatott s kifogásolt iskolák közül hetven iskola és tizenöt óvoda tekintetében intézkedett a vármegyei közig. bizottság után. Ugyancsak ezen ülésben jelentette be dr. Vértessy tanfelügyelő, hogy a vármegyében hatvanegy községben indította meg az év folyamán az iskolák államosítására vonatkozó tárgyalásokat s hogy a jövő tanévben remélhetőleg tiz-tizenöt új állami iskola fog megnyitni.

— Betörés gróf Andrássy Sándornál. Gróf Andrássy Sándor Lendvay- és Bajza-utca sarkán levő villájában tegnap éjjel ismeretlen tettesek betörték és több ezer korona értékű értéktárgyat lopak el. A gróf a mai nap folyamán az ismeretlen tettesek ellen feljelentést tett a rendőrségen, mire Gábor Béla fogalmazó kiment a helyszínére, hogy megejtse a vizsgálatot. A vizsgálat során Gábor észrevette, hogy az egyik ajtófélfán ujjak nyoma látható. Az ajtófélfá ezen részét kiakasztatta és bevitette a rendőrségre. Itt göröcsövi vizsgálat alá vették az ujjlenyomatokat és megállapították, hogy azok Mesterházy János házasságszedelgésért és csalásért többszörösen büntetett szédelgő ujjlenyomataival azonosak. Mesterházy azonos azzal a betörővel, aki 1902-ben báró Orczy Béla, volt koronaőr lakását kifosztotta. Ezen adatok alapján a rendőrség kinyomozta Mesterházy tartózkodási helyét és sikerült őt ma éjszaka előállítani. A betörő eleinte igyekezett alibit bizonyítani, de ez nem sikerült neki. Az ujjlenyomatok ismételt összehasonlítása után Gábor fogalmazó figyelmeztette a betörőt, hogy folytonosan ellenmondásokba keveredik, mire Mesterházy ezt felelte:

— Kérem, fogalmazó ur, ujjá mindenkinek van. Ez ugyan igaz, de a betörésnél használt kulcs csak az ő zsebében volt elrejtve. E bizonyíték aztán megtörte a betörőt és töredelmes vallomást tett. Az orgazdákat nyomozza a rendőrség. Mesterházy letartóztatott.

— Házasság. Schwartz Lajos budapesti kereskedő eljegyezte Klein József fővárosi kereskedő nevelt leányát: Czigler Herminát.

— Nászajándékok. Jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műőrás ékszerterében Budapest, VII. Erzsébet-körút 29. I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— A haragosok. Varga József napszamos és Kun Mihály kocsis régi haragosok voltak. Még akkor veszték össze, amikor együtt kocsiszkodtak. Kunnak ugyanis az istállóban elveszett az órája és a pénze és Vargát gyanúsította a lopással. Azóta gyűlölködő viszony volt köztük. Üzengettek egymásnak, hogy leütik egymást. Tegnap este a városligeti munkáslakások mellett találkoztak a haragosok. Szóváltás támadt köztük s Varga Kunra akart rohanni. Kun erre revolvvert rántott és háromszor Vargára lőtt. A golyók azonban nem találtak. A rendőrség Kun Mihályt letartóztatta.

— Kigyulladt vasuti kocsi. A Józsvárosi pályaudvar második számú órháza előtt ma délután egy hetvenöt métermázsát tartalmazó vagon széna a gözmozdonyból kipattant szikrától meggyulladt és elégett. A tüzet a kivonult tűzoltóság tolotta el. A kár több száz korona.

— Öngyilkos korcsmárosné. Csomór Jenőné, korcsmárosn, ma este a Lónyay-utca 27. szám alatti üzlethelyiségében hasba lötte magát és súlyosan megsebesült. A mentők eszméletlen állapotban a Rókus-kórházba vitték. Tettenek oka ismeretlen.

— Vilmos császár lovagkastélya. Ma adták át a Hohkönigsburgot Vilmos császárnak nagy ünnepek között. Dr. Betmann-Hollweg államtitkár ez alkalommal a császárhoz beszédet intézett, amelyben vázolta a kastély történetét a Staufok korától addig, míg a Habsburg-ház uralkodott azon a vidéken, továbbá, amíg a svéd harcok és a francia forradalom csapatai azt elpusztították. A Hohkönigsburg felszentelése alkalmával a német császár beszédet mondott, amelyben kifejtette, hogy köszönetét Schlettstadt városnak, amiért e gyönyörű darab elzárta földet neki ajándékozta, akként gondolta legjobban kifejezni, hogy e régi várat ismét régi szépségében építette fel, hogy ezzel a birodalmi tartomány széles köreiből táplált kívánságot a megvalósuláshoz segítsen. A császár megemlítette ezután azokat a nehézségeket, amelyek leküzdendők voltak és legmelegebb köszönetét fejezte ki az összes részeseknek, a birodalom és a birodalmi tartomány törvényhozó testületeinek, Betmann-Hollweg belügyi államtitkárnak, elődjének, gróf Psadowskinak, Ebhardt építésznek, a művészeknek és kézműveseknek, a hatóságoknak, a levéltári igazgatóságoknak és régészeti egyesületeknek hű közreműködésükért. Jogos büszkeség, örömteljes megelégedés töltheti el valamennyiüket a kész mű láttára, amely jelenlegi alakjában, amennyire azt emberi tudás egyáltalában rekonstruálni tudja, hű képét nyújtja az 1500. év körüli valóság állapotának. Az újonnan épített helyiségek méltó műtörténeti emlékek gyűjteményét, a kastély multjáról szóló kútfők és okmányok becses gyűjteményét fogja tartalmazni. Ebben a környezetben nagyon könnyű lesz beleképzelni magát a középkori lovagvilág idejébe és elképzelni annak szépségeit. Mintán a császár még jellemző vonásokkal ecsetelte a német lovagkor romantikáját, így folytatta:

Ime ismét a német császár tulajdona lett e kastély és ha isten akarja, az is fog maradni. Ennek jeléül V. Károly czimere mellett díszítse az én császári czimerem is a főkaput. (E szavaknál lehullott a lepel.) Álljon a Hohkönigsburg itt a birodalom nyugati részén, mint a Marienburg a Keleten, mint a német kultúra és hatalom jelképe a legtávolabbi időkig. A sas a kastély büszke homlokzatán mindenkor békés országot és boldog népet lásson! Ezzel a büszke áldáskívánalommal ünnepiesen birtokomba veszem az újonnan létesült kastélyt és felszólítom a várnagyot, nyissa ki a kaput.

— Roosevelt Alice unatkozik. Longworthné Roosevelt Alice, az Unio elnökének a lánya, ugyilátszik erősen unatkozik. Hogy unalmát valahogy előzze, mindenféle pajkosságokat eszel ki, amelyek olykor-olykor nagyon kellemetlenül végződnek. Egy ilyen pajkossága idézett elő tegnap egy diplomáciai incidens, melyen sokat és jóízűen nevettek mindazok, akik az incidensnek tanúi voltak, kivéve azt, aki közvetlen részese volt a tragikomikus eseménynek. Roosevelt Alice tegnap az alsóház női karzatán ült és türelmesen várta férjét, Longworth szenátort. A tárgyalás nagyon unalmas volt és Longworthné nem tudta, mivel töltse el az időt. Egyszerre a véletlen a kezébe jászott egy hosszú hegyes szöveget és miután nem tudott vele jobbat kezdeni, hegyével felfelé beleillesztette a diplomatáknak szánt szomszéd páholynak egyik bőrrrel párnázott szőlőjébe. Miután ez a dolog sikerült, türelmesen várta, hogy mi fog már most történni. Néhány perc múlva belépett ebbe a páholiba egy elegáns, dalásis terméti diplomata, akinek nevét az újságok nem árulják el, de leírása után egészen bizonyos, hogy az orosz nagykövet volt. Egy darabig állva maradt és a karzatán levő asszonyokat és leányokat nézegette, azután pedig sok méltósággal leült a Longworthné által preparált székre, de már a következő pillanatban eltorzult az arca, ijedten felugrott a székről, azután elrohant a karzatról. Rohadás közben pillantást vetett a szomszéd karzatra és megpillantotta Longworthné, aki nevető görcsöt kapott. A diplomata sejtette ugyan, hogy mi történt, de nem vonhatta felelősségre a szenátor feleségét, mert oly óriási volt a fájdalma, hogy lakásáig meg sem állt.

— Csaló milliomas. Pétervárot a Nikolaj-vasút kezelésében igen nagy csalásokat és sikkasztásokat fedeztek föl. A kirendelt vizsgálóbíró megállapította, hogy Krassowin, az ismert milliomas a vétkes, aki ügynökei által egész vagon vasszállítmányokat, amelyek az államkincstáréi voltak, a saját várába szállított és nem teljesített szállítási kötelezettséget utalványokkal főlészámított a vasúttársaságnak.

— A sertésközvágóhidai sztrájk. A sertésközvágóhid munkásainak sztrájkja változatlanul tart. A sztrájkolók közül megtámadták és megfenyegették tegnap a dolgozó munkások egy részét. A munkaadók képviselői tegnap este a hentes-ipartestületben ülést tartottak, amelyen a kihágásokat jegyzőkönyvbe foglalták és további eljárás céljából a rendőrséghez tették át. A rendőrségen megállapították, hogy a sztrájkanya bejelentése nem történt meg, aminek folytán az első kerületi rendőrkapitány utasítást kapott a megfelelő intézkedések megtételére. A sertésközvágóhidon a munka zavartalanul folyik. Tegnap 670 sertést vágta le, százzal többet, mint a múlt hét megfelelő napján. Az iparfelügyelőség ajánlkozott a sztrájkolók és a munkaadók közt megindítani kívánt békéltető tárgyalás vezetésére; a munkaadók részéről azonban azt a felvilágosítást kapta, hogy az ipari felügyelőség közbenjárása még idő előtt való, amennyiben először az elsőfokú iparhatóság maga a hentes-ipartestület az iparhatóság vezetésével fogja a tárgyalást megindítani, amire különben a testületet az ipartörvény is kötelezi. A tárgyalás csütörtökön délután hat órakor lesz a hentes-ipartestület Práter-utcai hivatalos helyiségében a segédek és a munkaadók kiküldötteinek részvételével. Ennek sikertelensége esetén a kerületi előjáróság, esetleg az ipari felügyelőség fogja a tárgyalást folytatni.

— Örületben. Egy örült ember borzalmas tette nagy rémületbe ejtette Zürich szomszédságában lévő Mellingen város lakosságát. Egy Wasmer Keresztély nevű elmebajos ember puskaporral föl akarta robbantani azt a házat, amelyben lakott. A falak egy része összeomlott és a szomszéd ház is erősen megrongálódott. Tűz támadt, amelyet azonban hamarosan eloltottak. A harmadik emelet egyik ablakánál állott Wasmer, aki revolverével megfenyegetett mindenkit, aki hozzá akart közeledni. Végre mégis sikerült két embernek a harmadik emeletre följutni, de Wasmer abban a pillanatban, amikor ez a két ember meg akarta fogni, leugrott az utcakövezetre, ahol szörnyet halt.

— A népiar fejlesztése és ismeretterjesztő előadások a vidéken. A Tulipán-szövetség Magyar Védőegyesület vidéki testvéregyesületei újabb meg újabb tanműhelyeket állítanak fel a vidékükön, a multban is gyakorolt népiar foglalkozásoknak rendszeres fölélesztése és technikájának fejlesztése érdekében. Ezzel kapcsolatban a T. M. V. társadalmi szakosztálya utóbbi ülésében behatóan foglalkozott azzal a kérdéssel, miként lehetne ennek a nemes iparkodásnak szociális részét is jól megoldani aként, hogy a kiképzett munkaerőket a vállalkozók csakis méltányos módon használhassák fel. A több oldalról javasolt bizonyítványok kiadásához a szakosztály is hozzájárult. A vidéken tartandó ismeretterjesztő felolvasások sikerét szigorú szervezettel óhajtja a T. M. V. biztosítani, az egyöntetű eljárás megállapítása végett tehát az egyesület összeköttetésbe lép a felolvasásokat tartó egyesületekkel, de különösen az egyes minisztériumoktól szervezett kirendeltségekkel, nemkülönben az Uránia Tudományos Színházzal.

— A Folles Caprice nyári helyisége. A Király-utca és Aréna-ut sarkán, közvetlen a Velodrom-épület mellett, az Aréna-ut 84. sz. alatti nagy telken serény építkezés folyik. Ott nyílik meg nem sokára az európai hírnevű Folles Caprice mulató nyári helyisége. Az igazgatóság költséget és fáradságot nem kímél és olyan nyári mulató-helyiséget rendez be, amely a legfokozottabb igényeknek is meg fog felelni. Hatalmas portál fogadja majd a látogatót, amelyen át az eső ellen teljesen védett, fedett nézőtérre juthatni. A nézőtér ugyanolyan nagy befogadó képességgel bír majd, mint a városi helyiség. Az összes épületek, melyek a konyhai, irodai és pénztári helyiségek befogadására szolgálnak, kőből épülnek. Ugyancsak kőből épül a hatalmas, modern felszerelésű színpad is. A nyári helyiségben, csak úgy, mint a téliben, teljes vendéglői kiszolgálás lesz rendszerezve. A megnyitó előadás műsora tökéletesen új lesz, a személyzet Rott Sándor főrendező vezetése alatt szorgalmasan tanulja már a színre hozandó magyar és német újdonságokat. A megnyitás napját annak idején közzé fogja tenni az igazgatóság. Hogy a nyári Folles Caprice a főváros legszebb és lelegegységesebb ilyen mű szórakozó-helye lesz, az több mint bizonyos. A közlekedés a lehető legkedvezőbb. A Király-utczából és az Aréna-utról villamos, az Andrássy-utról földalatti villamoson és omnibuszon közelíthető meg a Folles Caprice nyári helyisége.

— Halálozások. Dr. Erdélyi Károly, a kat. főgimnázium piarista igazgatója, ma délután hosszas betegség után 49 éves korában elhunyt. Floris Benő, t. társ. ev. ref. nyug. rektor elhalt 84 éves korában.

Rombay Zsigmond életének 78-ik évében meghalt Gyulán.

— Rendőri hírek. Halálos szerencsétlenség. Kalpien Ágoston 42 éves malommunkás a Hungaria-gőzmalom korpa-kamrájában korpát lapátolt. A beteges ember egyszerre rosszul lett és összeesett. A szerencsétlent nem vette észre senki s az alázuhogó korpa eltemette. Amikor megtalálták, a boldogtalan már megfulladt a korpában. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. — Életuntak. Laufer Fülöp huszonhárom éves nyomdász édesatyja Szilágyi-utca 5. szám alatti nyomdájában mellbelőtte magát. Halálos sérülésével a Rökus-körházba vitték. Azért akart meghalni, mert a szülei nem egyeztek bele házasságába. — Welzel Ignác kovácssegéd a Sarkantyus-utca tizenegyedik száma alatt mellbelőtte magát. Nyomban meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. Tettének oka ismeretlen.

x Zászlók, czimerek minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél, Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

Dr. Hönig Izsó elektroterapiál és Röntgen-intézete (Károly-körút 24.) az orvosi tudomány modern gyógyeszközeivel felszerelve páratlanul áll a fővárosban s főként idegbetegek (neurasthenia, hystéria), csuszok, köszvényesek, szivbajosok, elhízottak, bőrbetegek, zsámbák, álmatlanságban szenvedők stb. találhatnak benne bajuk ellen sikeres gyógykezelést. Az intézet hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

x Az előkelő világ kiváló előszeretettel keresi fel a Michelstaedter utóda Váci-utca 3. szám alatti cipő-áruházát; maguk is méltányolják a közönség ezen elismerését, mert cipőjök mindegyike egy-egy különlegesség. A szabott árak a talpba vésvé vannak és így túlkövetelés nem létezik.

x Hirneves orvosok ajánlják a Krieger-féle tokaji china-vasbort, mely páratlan a maga nemében, idegesség, gyengeség, vérszegénység ellen. Kapható a Korona-gyógytárban, Budapest, Kálvin-tér.

x Vita az élet. A hazai Vita-forrás egyike a legkiválóbb hazai alkalikus gyógyvizeinknek, mely egy kiváló gyógyhatása, mint kellemes itató izónál fogva gyorsan tért hódít. Orvostanaink melegen ajánlják a gyomor, köszvény, hugasavas diathesis, diabetes, vese- és hólyaghurutok, az emésztő- és lélegző szervek, bélbajok, anyagcsere stb. bántalmaknál. Remélhető, hogy nagyközönségünk is pártfogásában fogja részesíteni a Vita-forrást a hasonló külföldi ásványvizekkel szemben.

A dánosi rablógyilkosság.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 13.

A mai nap szenzációja: a védők kivonulása a teremből. Nem emlékszünk bűnpörre, amelyben védők ellenszenves szerepet játsztak volna, mint a dánosi esetben, de nem tudunk esetet, amelyben magyar védő gyöngébben, bátortalanabban, ötlethetlenebbül viselkedett volna, mint éppen a dánosi bűnpörben. Ügytelenségük és erélytelenségük gunyártárgya lett és végül a közönség egyszerűen lepisszgte a szerencsétlen kezdőket. Primitív tanuk, akik különben mukkani sem mernek a tárgyalóteremben, kiviczelték a szegényeket, mert nem tudtak tekintélyre vergődni, mert kérdéseik gyengék, vagy rosszul alkalmazottak voltak és mert a bűnpör ismerete nélkül úgy tapogatóztak a sötétben, hogy borzalom. Róluk írván, mindegy, hogy a cigányok rablógyilkosok-e vagy sem, nekik akkor is köteleességük a furfangos, kitartó védelem, ha biztosan tudják, hogy a feketelegények ölte. A törvény teszi ezt köteleességüké és ebben megzavarni őket nem szabad. Mégis a mai napig jámboran türtek minden terrorizmust s csak ma fakadtak ki, amikor egy ideges szakértő, dr. Török Aurél nem akart válaszolni kérdéseikre. Meglehetősen tumultusban kivonultak a teremből és addig duzzogtak, amíg az elnök egy semmisséggel ki nem békítette őket. A nagy zajban ugyanis elnöki rendreutasítás érte őket, amelyet Rónay holnap vissza fog vonni, mint tévedésen alapulót. És tovább fog folyni a „védelem”, amely mindennap közelebb viszi a védeneket a legsúlyosabb ítélethez.

A dánosi bűnpör mai tárgyalását tíz órakor kezdi meg az elnök. Nyomban a megnyitás után dr. Gáll Endre ügyész három új tanu kihallgatását indítványozta, amit nyomban el is rendeltek.

Kalmár Vilma dánosi pusztai parasztleány pótvallomást tesz. Elmondja, hogy a gyilkosságot megelőző héten cigányokkal találkozott a Szarvasék csárdájában. Egyet fel is ismerne közülök. Surányi Ignácra mutat.

Gáspár János dánosi pusztai dohányos elbeszéli, hogy a gyilkosság éjszakáján ő ment be először az égő csárdába. Körülmélyesen leírja, hogy fektüdtek a csárdában a hullák.

Schwartz Gábor, nyiregyházi kereskedő és cséplőgépfűtő a dánosi gyilkosságot megelőző napon este 7-8 óra között három cigány férfit és három cigánytőt látott a dánosi csárdában.

— Megismerné?

— Lehetséges. Körülnéz és aztán rámutat Tutaré.

— Erre határozottan emlékszem! Ezekre meggyanítok. (Párnó és Sztojára mutat.)

— Hát az asszonyok közül?

— Ez biztosan ott volt. (Trokár Marcára mutat.)

— Elnök: Mit szólna ehhez Tuta, igaz az, amit ez az ember mondott?

— Nem igaz méltóságos elnök ur — feleli Tuta, de többé már nem oly határozottsággal — én nem voltam ott. Sohase láttam ezt az embert.

A többiek is tagadnak.

Az elnök ezután fél óráig felfüggeszti a tárgyalást.

Szünet után a szakértők véleményének meghallgatására került a sor.

A szakértők dr. Török Aurél egyetemi tanár és az ellenőrzőül bejelentett dr. Madzsar József magánitanár tegnap este megvizsgálták a vádlottakat és erre nyilatkoznak most a szakértők.

Dr. Török Aurél a következőket adja elő: Surányi Csoroszyát, akit 17-20 évesnek mondtak a törvényszéki orvosok, én 17 évesnek mondom. De lehet 18 vagy 19 éves is, mert minden embernél más időben bujnak elő a fogak, amiből következtetést lehet vonni a kora. Abszolút bizonyossággal a kort megállapítani nem lehet.

Elnök: Kérem, méltóságos ur, arra nem tud nyilatkozni, hogy Csoroszya biztosan elmult-e 16 éves?

— A legnagyobb valószínűség szerint.

— Bajkáról azt állíthatom, hogy 18 éves. Kuna a legnagyobb valószínűség szerint 21-22 éves. Luterna 21-22. Balogh Tutának kora 21-24 év között van. Az bizonyos, hogy 20 éves elmult.

Tuta dühödten felkiált: Nem igaz, nem multam el 20 éves. Nem volt ott a születéseimél.

Dr. Török: Németh Vrana kora 23-26 év között van. Dr. Madzsar a tegnapi ellenőrző vizsgálaton azt mondta, hogy ez a 20 évet sem haladta meg. Ezzel szemben én megmaradok véleményem mellett. Én nem csak fogazatok, hanem a test fejlettségére is alapítom véleményemet. Az az egy bizonyos, hogy husz éves elmult.

Lakatos Kácsi kora 19-20 között van. Lakatos Róza korát 16-18 évre teszem. Nála valószínűséget nehéz megállapítani, mert a leány épp most van a fejlődés korszakában és beteges is. Nem állapíthatom meg biztosan a kort, mert a tudomány ma nem áll olyan magaslaton, hogy a kort pontosan megállapítani képes lenne. Csak egy megközelítő kort lehet megállapítani.

Dr. Elek védő megkérdezi dr. Töröktől, hogy melyiket tartja idősebbnek Kunát vagy Bajkát?

— Erre nem felelek, mert ez ügyvédi fogás! — felel vissza izgatottan dr. Török Aurél.

A védők felugrának helyeikről:

— Nem tűrjük! Ehhez nincs joga! Ne lecskésztessen bennünket! — kiáltják egymásután.

Az elnök nagynehezen tudja lecsillapítani a védőket, akik újból elfoglalják helyeiket.

Pár perc múlva azonban újra kitért a vihar.

— Mondja meg méltóságos, mik azok az észleletek, amelyekre azt a véleményt alapítja, hogy Balogh Tuta elmult husz éves? — folytatja a kérdezést dr. Baumfeld védő.

— A fogakból, a lapoczkák és a csipőcsontok nagyságából következtetem ezt — feleli idegesen dr. Török Aurél s indulatosan az asztalra csap.

A védők újból felugranak helyeikről s szintén indulatosan kiáltják:

— Ezt már csakugyan nem tűrhetjük! Így nem viselkedhet velünk senki! Egyetemi tanártól nem vártuk ezt!

Az elnök a csengőhöz nyúl:

— Rendreutasítom a védő urakat! — jelenti ki a nagy zajban.

A rendreutasítás csak olaj volt a tüzre. A védők kijelentik, hogy egy percig sem vesznek részt tovább a tárgyaláson s kivonulnak a tárgyalóteremből. Egyedül dr. Rácz Géza marad a helyén.

Később visszatér a terembe dr. Baumfeld Lajos és kéri jegyzőkönyvileg konstatálni, hogy ő jogosan tette fel a kérdést a szakértőhöz.

Dr. Török Aurél erre feláll s kijelenti, hogy sajnálja, ha a védőket megsértette. Ez nem volt célja.

A tárgyalást a védők jelenléte nélkül a törvény értelmében nem lehetett folytatni s ezért az elnök újból szünetet rendelt el.

Szünet után — mikor az elnök újból megnyitotta a tárgyalást — kíváncsian várta mindenki, mire határozta el magukat a védők.

Bevezetik a vádlottakat, a bíróság is elfoglalja helyét, a védők azonban nem jelentkezik.

— Hol vannak a védő urak? — kérdezi az elnök a terem szolgájt.

— Nincsenek itt — feleli a szolga.

Az elnök hosszabb ideig vár, miközben belép a terembe Hevesi Illés védő.

Az elnök most hozzá fordul:

— Nem jelentkezik a védő urak? Kijelentem, hogy ez esetben új esküdtszék elé kellene az ügyet utasítanom s a védő urakat terhelni az eddigi eljárásnak körülbelül 5000 korona költsége.

— Addig nem folytatjuk a tárgyalást, míg elégteltet nem kapunk — jelenti ki dr. Hevesi Illés.

— A tárgyalást tehát holnap reggelig felfüggesztem s az esetről jelentést teszek az ügyvédi kamarának — jelenti ki az elnök s berekesztette a tárgyalást.

A tárgyalás berekesztése után dr. Gál Endre kir. ügyész intervenciójára sikerült békésen elejét venni az incidens további következményeinek. Gál Endre kir. ügyész felkereste a védőket s közölte velük, hogy az elnöki rendreutasítás csak félreértésen alapult. Erre a védők visszatértek a tárgyalóterembe, ahol az elnök külön is kijelentette nekik, hogy a rendreutasítás csak félreértésből történt és ezt kész a holnapi nyilvános tárgyaláson is kijelenteni.

A védők erre elhatározták, hogy az elnök ezen kijelentésével megelégszenek s holnap résztvesznek a tárgyaláson.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Opera. Hüvös Iván nagyszerű balettje, a „Csodaváza” ma este másodszor került színre zsúfolt tapsos kedvű ház előtt. Az előadáson, amely tökéletesen érvényre juttatta a zene szépségeit, jelen volt József főherceg nejevel és nagyobbik fiával, továbbá gróf Apponyi Albert feleségével. Az előadásra Budapestre utazott Weingartner Félix, a bécsi Opera új igazgatója, aki hét órákor érkezett meg s akinek a kedvéért hét óra után tíz percczel kezdtek az előadást. Weingartner, akit a pályaudvaron Hüvös Iván automobilja várt, elejétől végig nézte a balettet, amelyet meg akar szerezni a bécsi Opera számára. Az új igazgató holnap is a fővárosban marad és meghallgatja Mihalovits „Eliana”-ját. Azt hiszik, hogy ebben valami nagy gyönyörűsége nem lesz.

(*) Nobody kalandjai. Ilyen címen Vass József könyvkereskedő érdekes és tanulságos sorozatot ad ki, amely egy amerikai újságíró pompás kalandjaival foglalkozik. A megjelent füzetek arról tanuskodnak, hogy „Nobody kalandjai” nem ponyvatermékek, hanem irodalmi értékű írások, amelyeket a legműveltebb ember is élvezettel olvas.

(*) Bürger Zsigmond meghalt. A budapesti zenévelnek egyik kiváló és rokonszenves alakja: Bürger Zsigmond gondokaművész, a Nemzeti Zenede tanára és a magyar királyi Opera zenekarának tagja hosszabb szenvedés után ma délben meghalt. Az elhunyt 1856-ban született Bécsben és ugyanott Popper Dávidnak egyik legtehetségesebb tanítványa volt. Tanulmányainak bevégeztével hangverseny-köruttra indult és nemsokára nemcsak Ausztriában és Magyarországon, hanem Németországban is nagybecsülték művészetét. Alapos technikai készség, szép, meleg tónus, értelmes és temperamentumos előadás jellemezte játékát. Mintegy negyedszázaddal ezelőtt került Budapestre, mint a Zenekedvelők Egyesülete zeneiskolájának gondoka-tanára. Utóbb hasonló minőségben a Nemzeti Zenedéhez nevezték ki, egyúttal pedig a magyar királyi Operához első gondokásnak szerződötték. Amikor megalakult a Grünfeld-féle népszerű vonósnégyes társaság, Bürger annak egyik erős oszlopa lett. Azonkívül a zenetanítás terén is nagy tevékenységet fejtett ki és igen keresett mester volt. Néhány héttel ezelőtt a művész influenza miatt esett; ebből súlyos fülbaja támadt, amely miatt ismételt orvosi műtétnél kellett magát alá vetnie, de a tudomány nem segíthetett rajta és ma szenvedéseitől a halál váltotta meg a különben még életerős 52 éves férfit. Elhunytát özvegyén kívül — aki magyar nő — nagyszámu barátai és tisztelői gyászolják.

(*) Szerződöttes. A Népszínház-Vigopera több évre tagjai sorába szerződöttes Nyáray Antalt, aki a fővárosi közönségnek évek óta kedves és népszerű

művésze. Nyáray Antal őszkor kezd meg működését új otthonában.

(*) Ezeregyéj. Strauss János gyönyörű zenéjű operettje, az „Ezeregyéj”, a téli szezon java idejére emlékeztető vonzóerővel eddig minden este telt nézőtér előtt került színre s a káprázatos kiállítás, valamint Környei Béla és Ney Leona művészi éneke még sok előadást ígér a darabnak. Az „Ezeregyéj” a Wiesenthal leányok fellépéséig még pénteken este is színrekerül. Csütörtök este a „Nagy-mamá”-t játszzák Blaha Lujzával a czimsze-repben.

(*) Tánczó sfőpróba. A Népszínház-Vigoperában pénteken délután egy órákor lesz a sfőpróba a meghívott írók és művészek előtt a „Wiesenthal leányok” táncelőadásának. A színház igazgatósága arra kéri a meghívottakat, hogy amennyiben már a fél 12 órákor tartandó „A veszedelem” sfőpróbiáján is jelen lesznek, a rend fenntarthatása érdekében, már akkor is a táncsfőpróba szülő, számmal ellátott helyüket szíveskedjenek elfoglalni.

(*) A Szépművészeti Múzeum vendégei. A Szépművészeti Múzeumnak előkelő vendégei voltak tegnap. Tschirschky Bögenderff bécsi német nagykövet látogatta meg a múzeumot Schönburg-Waldenburg herceg budapesti német főkonzul társaságában. A nagykövetet dr. Térey Gábor udvari tanácsos, osztályigazgató kalauzolta a képtárakban. A nagykövetet nagyon meglepte a hatalmas, stílusos, impozáns palota és annak gyűjteményei.

(*) Városi Színház. Nagy érdeklődés mutatkozik „A gépirókisasszony” pénteki bemutatója iránt. A színház primadonája mellett különösen a komikusok jutottak hálás szerepekhez. Az újdonságot Feld Mátyás rendezte. Az esti előadások fél 8 órákor, a délutáni fél 4 órákor kezdődnek.

(*) Az Uránia-Színházban holnap, csütörtökön este kerül színre Székely és Geguss „Rendnek muszáj lenni” című darabja az új átdolgozásban, melynek szenzációs érdekességet kölcsönöz a dánosi rablőgyilkosság eseményeinek képekben és szövegben való bemutatása.

(*) A Nemzeti Zenedében az évről oszta-lyvizsgák június elsején kezdődnek és 27-én végződnek. A nyilvános vizsgálódásokat részint a fővárosi Vigadóban, részint az intézet nagytermében május 28-ika és június 21-ike között tartják meg.

(*) A grafikai kiállítás pályadíjai. Az Országos Képzőművészeti Tanács tegnapi ülésén az V. grafikai kiállítás művészeti anyagának megtekintése után odaitélte a kitűzött díjakat és kijelölte az állam által megvásárlandó képeket. A grafikai kiállítás még a jövő hét végéig marad nyitva.

6 visít Fénykép 1 f50
HUNNIA FÉNYKEPESZ.
BUDAPEST, KAROLY-KÖRUT 6.

FŐVÁROS.

Vihar a városhazán.

— A főváros közgyűlése. —

Budapest, május 13.

Virágfakadás hávában...

A verejtékező emberek seregétől menekülnek a nyári meleg elől s az újavárosháza hűvös márványtermében, ime, ráhatványoznak a már-már rekkenő hőségre. Izzó, forró, lobogó hangulat, telve a kíváncsiság villamos feszültségével, előzte meg a mai ülést, mely idegizgató izgalomból, ugynevezett közgyűlési szenzációból többet hozott, amennyit a legvérmesebb reménykedők is vártak.

Talpalatnyi hely nem maradt üresen a nagy tanácsteremben, mely ma, Eötvös Károlyval az élén, a legtrikábban látott városatyákat üdvözölhette a falai között. Megtelt a dohányzó és a buffét is, ahol sűrű rajokban, izgatott tenorban tárgyalták és mérlegelték az érdekes ülés lehető konkluzióit.

A közgyűlést megelőzőleg, délelőtt, a kerületközi választmány, Márkus József nyugalmazott főpolgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen többen szóvá tették Sándor Pálnak a Polónyi-Lengyel-pór tárgyalása alkalmával tett ama nyilatkozatát, hogy a bizottsági tagok között akadnak többen, akik ezt a minőségüket vagyonszerzésre

használik fel. Különösen Hahóthy Sándor, a Sakkör alelnöke támadta éles szóval Sándor Pált és követelte tőle, hogy nevezze meg azokat, akikre célzott, mert ha nem teszi, akkor rágalmozó. Sándor Pál kijelentette, hogy a választmány előtt nem óhajt nyilatkozni, hanem a délutáni közgyűlésen ebben az ügyben föl fog szólalni. Egyelőre csak azt tartja szükségesnek kijelenteni, hogy a közgyűlés egyetemét sérteni nem akarta, csupán egyesekre célzott. Nyilatkozatát ma is fentartja, sem módosítani, sem enyhíteni nem hajlandó rajta. Egyes esetekről pedig csakis a törvényes fórum előtt fog nyilatkozni.

Az ülés többek fölszólalása után izgatott hangulatban ért véget.

A forrongó hangulat már a Tiller-ügynél előre küldte hullámain, melyek a budai állandó színház tárgyalását is végig mosták. Elemi erővel azonban csak a jubileumi pályadíjak odaitéllő bizottságának a kiküldése körül megindult vitánál törtek ki, amikor is, nemcsak a felszólaló Platty György bizottsági tagot mosták el csaknem a helyéről, hanem elmosták magát az ülést is, melyet az elnökölő Füllepp Kálmán főpolgármester kénytelen volt felfüggeszteni.

A városatyák hevesen tárgyalták az esetet, a történet után még izgatottabban készülődve Sándor Pál ügyének megvitatására. A nagy zürzavárban Eötvös Károly volt az egyetlen, aki higgadt-ságát megőrizve, nyugodt objektivitással mutatott rá a következményekre, melyet a Sándor-ügy tárgyalása, a mostani hangulat mellett, maga után zudíthat. Figyelmeztetését azonban az elnök, tekintettel az ügyrendre, nem akceptálhatta, helyt adott Parall bizottsági tag interpellációjának, s ezzel szabad nyitást a szennyezés számára menő ügynek, melyben a mai ülés kulminált, s amelynek folytatása egy más forum előtt, alkalmasint még sok-sok port fog felverni.

A közgyűlés további menetét, nyugodtan és érdektelenül, csak néhány bizottsági tag hallgatta végig. Részletes tudósításunk:

Napirend előtt.

Bejelentette az elnök, hogy Unger Alajos fővárosi bizottsági tag helyett dr. Herczegh Mihály póttagot hívják be. Fűredi Mórnak a községi cseléd-közvetítő-intézet fölállítására vonatkozó indítványát helyesléssel fogadták és előterjesztés tétele végéig kiadták a tanácsnak. — Ugyanez történt a Csáry Antal indítványával is.

A napirendre térve, tudomásul vették az arra vonatkozó bejelentést, hogy az állatkert helyreállítására engedélyezett félmillió koronát miként fogják fölhasználni.

A Tiller-ügy.

Tiller Samu ismeretesen fölebbezése némi vitát idézett elő. A közgyűlés, többek hozzászólása után, egyhangulag elfogadta a tanács elutasító javaslatát.

Színház a Horváth-kertben.

A budai állandó színház ügyében, a tanács azt a javaslatot terjeszti a közgyűlés elé, hogy tőlük a Horváth-féle kertet használják fel. A tárgyhöz szölt: Lendl Adolf, aki reá mutatott azokra a veszedelmekre, amelyek a Döbrentey-tér megbolygatásával járnának s ami által a főváros esetleg igen nagy károsodást szenvedhetne.

Szebeny Antal után, aki szintén a Horváth-kertet szeretné a budai állandó színház helyéül. Szalai Mihály szólalt fel, aki azt javasolta, hogy az ideiglenes Nemzeti Színház költségeire a főváros semmit se adjon, ellenben határozza el a budai állandó színház felépítését és erre mutassa ki a pénzügyi osztály a pénzügyi fedezetet. A közgyűlés egyhangulag elfogadta a tanács előterjesztését.

Megleccskéztetés.

A jubileumi alapítványnál rendelkezésre álló pályadíjakat odaitéllő bizottság kiküldésével kapcsolatosan, heves jelenetek fordultak elő Platty György és a demokratapártiak között. Platty ugyanis akkor, amidőn a felszólalását befejezte, odaszólt a mellette levő barátaihoz: „Amit megmondottam, az keresztül megy, ha meg is pukkan!” (Platty ugyanis Piperkovits Bátor tanácsos javaslatát ellen szölt.) Erre a demokraták óriási lármában törtek ki és Platty rendreutasítását követelték.

Az elnök, aki folytonosan csöngött, megjegyezte, hogy itt nem lehet terrorizmussal élni.

Földes Árpád: Miféle modora van Platty-nak?

Bárczy István polgármester: Mindenki olyan kifejezést használ, amilyen méltó hozzá. (Óriási zaj. Egyrészt zajos ellentmondások; másrészt taps, éljenzés.)

Platty György: Nem a tanácsos urhoz in-

tétem a szavaimat, csak a mellettem ülő barátainak mondtam a kérdéses megjegyzést. Ha én polgármester vagyok, a hely méltóságával nem tartom összeegyeztethetőnek, hogy olyan megjegyzést tegyek, mint amelyet ő tett. (A demokraták: „Éljen Bárczy! Óriási zaj. Az elnök hosszasan csöngött.”)

Felfüggesztett ülés.

Földes Árpád szólni akar, azonban harsogó „El-áll!” kiáltások fogadják.

Az elnök: A bizottsági tag urat senki sem támadta meg, tehát nincs joga a felszólalásra.

Földes Árpád: Az ügyrendhez kívánok szólni.

Az elnök: Nem engedhetem meg. Minthogy pedig Földes makacsul ragaszkodott a felszólaláshoz, az elnök megvonta tőle a szót s egyszersmind az ülést is felfüggesztette.

A demokraták zajosan éljenezték Bárczyt és Földest.

Parall interpellál.

Az elnök, az ülésnek újból való megnyitása után, bejelentette, hogy a bíráló-választmányban megüresedett helyekre 156 szavazattal 3 ellenében, dr. Szebeny Antalt választották meg.

Parall Ferenc a polgármesterhez intézett interpelláció alakiában hozta szövegére Sándor Pálnak a Polónyi-Lengyel-pörben tett amaz ismeretes nyilatkozatát, hogy a fővárosi bizottsági tagság egyik szokásos módja a vagyonszerzésnek. Ezt Sándor Pál mint tanu mondotta a törvényszék előtt; tehát az eskü alatt történt vallomása során. Kérdés most már, mivel a lapokban különféle változatokban volt közölve Sándor Pál nyilatkozata, hogy mint tanu mit mondott? Meg kell tudni a valóságot, mert már valóságos gyanúsító hadjárat indult meg a fővárosi bizottsági tagok ellen. Minduntalan gázgyári és egyéb panamákról beszélnek. Ennek véget kell vetni. Egyszer már fogjanak hozzá a purifikáláshoz. Álljon elő Sándor Pál azzal, amit tud. (Helyeslés. Taps.)

Egy józan figyelmeztetés.

Eötvös Károly az ügyrendhez kíván szólni. Minthogy — ugymond — a tárgy természeténél fogva előrelátható, hogy erős vita felelődnék ki, azt hiszi, nem kell jogot adni senkinek a hozzászóláshoz. Sem vádolni, sem menteni senkit sem akar. Az ügy bíróság előtt folyt, ma sem befejezett dolog. A tanunak kötelessége volt válaszolni a bíróság kérdésére. (Nagy zaj. „Ez nem ügyrendi felszólalás!”) Mindaddig, amíg az ügy bíróság be nem fejezte... (Óriási láрма. Az elnök folytonosan csöngött.) Aki magát a tett nyilatkozattal megtámadatva érzi, szerezzen magának igazságot. Ha megengedik, hogy ezt az ügyet itt tárgyalják, akkor ebben az országban alkotmányos rend nem lesz soha.

Az elnök: Kötelességem figyelmeztetni a felszólaló bizottsági tag urat, hogy ez nem ügyrendi felszólalás. Az ilyen fejtegetéseknek helyt nem adhatók. Az interpellációra a polgármester ur jogosult válaszolni és ő tudomásom szerint, nem a mai közgyűlésen szándékozik ezt megtenni. (Nagy zaj. Félkiáltások: „Nem is engedjük kiadni az interpellációt a polgármesternek!”)

Az elnök: Ez kérdést sem szenved. Eötvös Károly: Le kell venni az interpellációt a napirendről és nem kell kiadni a polgármesternek, mert ez az ügy még a bíróság előtt folyik.

Az elnök: Az interpellációt kiadja a közgyűlés a polgármesternek.

Sándor Pál beszéli.

Sándor Pál: Tapasztaltam az utóbbi napokban, hogy a közvélemény követeli, hogy nyilatkozzam. A tanuvallomást nem valami nagy kedvből tettem, de — mert az eskü szentségére való tekintettel — elhallgatnom semmit sem volt szabad, kénytelen voltam azokat a dolgokat fölhozni, amelyekben egyébként nem kívántam várakolni. Itt ma ismételni fogja azt, amit mondtam és aztán határozhat a közgyűlés afelől, hogy ezt az ügyet oda tereli-e, ahová tartozik: a bíróság elé. Az ügy fontosságánál fogva kéri, hogy a nyilatkozatát írásból olvashassa föl. Csodálkozik rajta, hogy Parall Ferenc, mint erkölcsbírő áll itt elő, holott ő — mint iparhatósági biztos, mint fővárosi bizottsági tag, egy előjáróság kezéből nevezetett ki magát, nem tudja mennyi fizetéssel. (Óriási zaj. Felkiáltások a demokraták padjairól: Hát ez kicsoda? Ez tisztességes eljárás? Ez nem panama?) Én — ugymond tovább Sándor Pál — mindig tartózkodtam minden inkompatibilis állás elfoglalásától, sőt még egyes pénzügyi igazgatói állástól is, amely pedig nem összeférhetlen a fővárosi bizottsági tagsággal. Hát akkor miért czipel ide engem Parall Ferenc bizottsági tag ur.

A Polónyi-Lengyel-pör esküdtészeki tárgyalása alkalmával, az elnök egy kérdésre olyan értelmű nyilatkozatot tettem, hogy a bizottsági tagság a fővárosnál a vagyonszerzés egyik módja. Ezt tovább is fentartom és helytálló érte.

Mit is mondtam tehát? Hogy a bizottsági tagság egyik szokásos módja a vagyonszerzésnek. Hát onok nem tudnak azt, hogy például ügyvédeknek a bizottsági tagság az ügyvédi kereset gyarapításának egyik eszköze?

Nem sporadikus jelenségek ezek, hanem rendszer évtizedek óta, a melynek megszüntetése vagy legalább korlátozása a főváros közgyűlésének legvitálisabb érdeke. Támadásom nem a közgyűlést érinti, hanem az eddigi rendszert és azokat, akik a rendszernek tipikus alakjai. Vannak a fővárosnak olyan hivatalai, a melyeket valósággal megszállva tartanak az ügyvédek. Az olyan ügyvédek, akik gyakran megjelennek és kellemetlenekké tudják magukat tenni, különösen keresettek. (Nagy derültség. Mozgás.) De vannak építések is, akik szintén... (Óriási zaj. Az elnök csöngött.)

Aki a bizottsági tagok közül nem akar protezsálásokba bocsátkozni, igazán nagyon meggondolhatja, hogy miért áldozza föl a nyugalmát, holott a köznek sem használhat. Ez nem szórványos jelenség, hanem rendszer évtizedek óta. Helyt állok tehát azokról, amiket mondtam itt is, önök előtt és bármely törvény, vagy bíróság előtt. (Zajos éljenzés. Taps. A szónokot számosan üdvözlék és az első között Ballagi Aladár szorít vele kezét.)

Sándor Pál beszédét gyakran percekig tartó éljenzéssel és közbeszólásokkal szakították félbe és igen gyakran maga az elnök vet gátat az ügy gyors lebonyolításának. Ugy véli, hogy szóló tullepi a személyes kérdés határát, végül is, csak a közgyűlés beleegyezésével engedi meg beszédének folytatását.

Parall védekezik.

Parall Ferenc visszautasítja Sándor Pál vádját, mintha ő panamista lenne, azért, mert iparhatósági biztosi állást tölt be. Az iparhatóságok egészen önállóak és semmiféle összefüggésben sincsenek a fővárossal, különösen pénzügyi tekintetben nem.

Ezek után az elnök kijelentette, hogy az interpellációt kiadja a polgármesternek.

Apróbb ügyek elintézés után a közgyűlés félkilenc órakor véget ért.

Több tárgy elintézésére a jövő közgyűlésre maradt.

(A fővárosi kölcsönről szóló tudósításunk a közgazdasági rovatban van.)

SPORT.

Budapesti versenyek.

— Hetedik nap. —

A legfiatalabb éviárat első klasszikus mérkőzése a 32,000 koronával dotált Károlyi-memorial holnap kerül dűlőre a városligeti versenyterén. Az indulók között találjuk a Szt.-Lipót-díj győztesét Belle Alliantot, a Kezdők versenyé győztesét Slecinkát és ennek második helyezettjét Reginát, továbbá az Árverési díjat imponáló stílusban nyerő Fabelhaftot is. Minden jel oda mutat, hogy a sötét lovak a fentiekre nem lesznek veszélyesek és a díj győztese az említett quartett között lesz. A négy jelölt között szűkebb választást téve, Slecinka teljesítményét tartjuk a legjobbnak, mely a Kezdők versenyében Reginát könnyen 3 hosszal előzte meg és így, habár holnap az Üchtritz-lovat Taral lovagolja, még sem hinnők, hogy Slecinkát megelőzhesse. Legveszélyesebb ellenfelének Mr. Adrien „Fabelhaft”-ját tartjuk, mely az Árverési díjat végtelen könnyen nyerte a már ismételtelen elfogadható formát mutatott Random ellen, míg a harmadik helyre Reginát várjuk.

Jelöltjeink:

- I. Lancelot - Bolondóra
- II. Zombory ist. - Remény
- III. Sasaki Magas
- IV. Slecinka - Fabelhaft - Regina
- V. Trautmannsdorff ist. - Szemere ist.
- VI. Matahari - Csobolyó
- VII. Superba - Hauška

Irex-fogpor
auto-szelenczében

Automatikus porleadás — Ujj!

Legnagyobb finomságú ideális készítmény

Egy auto-szelence 60 adagot tartalmaz, 2 hónapra elegendő.
Ára K. 1.20

TÖRVÉNYSZÉK

§ Az Országos Biról és Ügyészi Egyesület igazgatósági ülésén a főtávkári teendőkkel ideiglenesen a legközelebbi közgyűlésig dr. Márkus Dezsőt, a kir. Kuria kisejítő bíróját, a titkári teendőkkel pedig dr. Ráth István tanácsjegyző bírót a Kurián és dr. Lányi Mártont a budapesti büntetőtörvényszék jegyzőjét bizta meg.

§ Apagyilkosság. Id. Kovács Benjamin tápióbicskei földbirtokos hosszabb idő óta ellenséges viszonyban állott hasonnevű kiskorú fiával. 1906. május havában történt, hogy az apa nagyfoku elkésredésében a tanyát el akarta adni, amit az ifjabbik Kovács Benjamin ellenezett. E fölött éles szóváltás keletkezett közöttük, aminek következménye az lett, hogy a fiu lekapta a falon függő vadászfegyverét és azzal agyonlötte édesapját. A holttestet ezután kivonszolta a tanya istállójába és ott elásta, hozzátartozóinak pedig azt újságolta, hogy apja az irsai vásáron elünt. Másfél évvel az eset után azonban a csendőrök a holttestet megtalálták és a fiut valatára fogták, aki mindent bevallott. A pestvidéki esküdtbírószék szándékos emberölés büntette miatt hét évi fegyházra ítélte a vádlottat, aki az ítélet ellen semmisségi panasszal élt. Ma tárgyalta ezen ügyet a kir. Kuria, amely a semmisségi panaszt elutasította és az elsőbírószék ítéletét helybenhagyta.

§ Találkozás a szőlőben. Hosszabb idő óta már csivódtak határsértések miatt Balázs Ferenc és Orbán Mihály szekszárdi szőlősgazdák. Mult évi május 25-én a szőlőhegyen találkoztak s rövid szóváltás után Orbán Balásznak rontott egy doronggal. Az ellenfél viszont felkapta ásóját és olyat ütött Orbán kezére, hogy keze feje nyomban a porba esett. A szekszárdi törvényszék Balázst súlyos testi sérítés miatt hét hónapi börtönrre ítélte, amelyhez a pécsi tábla is hozzájárult. A kir. Kuria ma vétségé fokozta le a vádlott büntetését és ezért három havi fegyházra szállította le a büntetését.

KÖZGAZDASÁG.

A zombori háziipari kiállítás megnyitása

— Sztérényi a magyar politika jövőjéről. —

Budapest, május 13.

Zomborban ma nyílt meg a tulipánszövetéségi háziipari kiállítása, melyen Sztérényi József államtitkár jelent meg, hogy ottan Kossuth Ferencet képviselje. A kiállítás megnyitása után tartott banketten mondott pohárköszöntőjében Sztérényi ismét különös nyomatékkal ismételte annak a szükségességét, hogy az összes hazafias pártokat egy táborban egyesítsék és rámutatott arra, hogy a levegő új átalakítások várásától terhes. Ez a beszéd adta meg a zombori események karakterét s emelte a háziipari kiállítás megnyitását elsőrangú politikai esemény jelentőségére.

A zombori háziipari kiállítás megnyitása.

A Bácsodrogmezei Tulipán Háziipari Szövetéségi háziipari kiállítását Kossuth Ferenc miniszter képviseletében ma délután nyitotta meg Sztérényi József államtitkár. Az államtitkárt az állomáson Alföldy Árpád helyettes polgármester üdvözölte; az államtitkár válaszában örömeinek adott kifejezést a felett, hogy a hatóság és társadalmi tényezők együttesen fogadják a kereskedelmi miniszter képviselőjét, amit utjelzőnek tart a maga részéről a jövőre nézve. Nem külsőségeket jött el keresni Zomborba, hanem a hasznos munkálkodás jelképeit megnézni. Az állomásról a vendégek egyenesen a vármegyeházán levő háziipari kiállításra hajtottak, hol Fernbach Károlyné, a kiállítási bizottság elnöke üdvözölte az államtitkárt, beszédében rámutatott arra, hogy a háziipar és különösen a himző-háziipar terén a magyar nőkre magasztos nagy feladat vár, amelyet komolyan, hazafiasan úgy teljesítenek, ha követik Skócia nemes példáját s ezzel nagyban hozzájárulnak különösen a szegényebb néposztályok anyagi helyzetének javításán. Sztérényi József államtitkár a miniszter nevében mindenekelőtt köszönetet mond azért

az érdeklődésért és azért a buzgó munkásságért, amelyet a kiállítási bizottság elnöke és annak hölgytagjai a háziipari kiállítás rendezésénél kifejtettek. Méltóságod — ugymond — hivatkozott Skóciára. Ha nálunk is ugyanaz a szívósság, ugyanaz a szeretet, ugyanaz a melegség nyilvánulna meg a háziipar felkarolásában, mint ott, úgy mi is hasonló eredményeket érhetnénk el. Az istenadta föld nádja, amely az önök vármegyéjében a kosár és nádfonó ipar remekjeit teremti meg, országszerte terjedhetne el és a fő- és középső kastélyokat inkább díszíthetné, mint a, sajnos, ma már nagyobbára külföldi termékek. Ott van a himző háziipar. Nincsen széles e földön háziipar, amely motívumainak nemességével, technikájának tökéletességével felülmulhatná a magyar háziipart az ország különböző részeiben. Kifejtette még az államtitkár, hogy a magyar háziipar fejlődése új stádiumba jutott és mintha a bácsodrogmezei kiállítás megnyitója kívánt volna lenni annak az akciónak, amelyet a minisztérium országszerte meg kíván indítani; az állam, ha szükséges, a háziipart a legmesszebb menő támogatásban fogja részesíteni. Sztérényi ezután a kiállítást tekintette meg.

Délután háromnegyed két órakor Sztérényi József államtitkár tiszteletére banket volt, amelyen az első felköszöntőt Fernbach Károly főispán mondotta a királyra. A második felköszöntőt Balogh Ernő orsz. képviselő mondotta Sztérényi József államtitkár.

Sztérényi József államtitkár hosszabb beszédben válaszolt.

Olyan korszakot élünk — mondta többek között — amely a gazdasági evolúciónak a korszaka, de egyúttal a politikai evolúciónak is. (Hosszantartó leikes éljenés és taps.) A helyzet, amelyben vagyunk, valljuk meg nyíltan, nem mindenben természetes. A helyzet, melyben ma Magyarország áll, gazdaságilag az átalakulás korszaka. Az átalakulás abban a tekintetben, hogy most békés munka idején kell megalapoznunk iparunk, kereskedelmünk és mezőgazdaságunk erőteljes fejlődését. Elő kell készítenünk egy nagy átalakulást, amelyet az önálló vármegye természetesen magával fog hozni. (Igaz! Ugy van! Helyeslés.) De ez az átalakulás csak akkor lesz természetes módon előkészíthető és erre az átalakulásra szilárd alapokon csak akkor fogunk rátérhetni, ha politikai életünknek nem mindenben természetes alakulását is kellően megváltoztatjuk. (Élénk helyeslés.) Forr minden. A levegőben mintha valami lebegne. Valami lenyűgözve tartja az erőket. Az erőnek fel kell szabadulni a köz érdekében, az ország érdekében. (Hosszantartó éljenés és taps.) Ami bennünket elválaszt egymástól, azt le kell rombolnunk és keresnünk kell azt, ami egybekapcsolhat, hogy a nemzet a maga nagy feladatait, amelyekre a nemzet el van hivatva, a saját maga érdekében megoldhassa a közel jövőben úgy, amint azt a nemzet érdeke követeli. A gazdasági átalakulást elő kell, hogy készítse a politikai átalakulás. (Hosszantartó éljenés.) És én azt hiszem és bízom benne, hogy akik hivatva a király s nemzet bizalmából az ország sorsát intézni, ama súlyos felelősségterületükben, amelyvel bírnak, félre fognak tenni mindent, ami a további elválasztásra alkalmas (Éljenés) és keresni fogják és meg fogják találni mindazt, ami bennünket egy táborba való csoportosulásra vezethet. (Éljenés és taps.) Az egyedül, ami a politikai és gazdasági átalakulást is előidézheti, az a modern nemzeti munka, amelyre t. barátom rámutat. Nemcsak gazdasági téren, hanem a politikai téren is az az önzetlen munka, amely nem a maga számára keres talajt, hanem a nemzet számára épít erre a talajra.

Az államtitkárnak nagy tetszéssel fogadott beszéde után Günther Ferenc, a Bácsodrogmezei Gazdasági Egyesület igazgatója Darányi Ignác földmívelésügyi minisztert és az annak képviseletében jelenlevő Sierban állami jószágigazgatót éltette, aki köszönetet mondott az üdvözlésért. Rác Soma tanár a kiállítást rendező hölgyeket, Szondy Mátvás táblabíró pedig Szüry János miniszteri tanácsost éltette.

Ezután Szüry János mondott köszönetet az üdvözlésért. Az önök kedves, bájos kiállításának szemlélete közben — ugymond — azt találtam, hogy a háziipar és a kedélyvilág között igen szoros a kapcsolat. A háziipar alakja és kifejezője annak, hogy a társadalomnak első alakulatában, a családban min-

denki vegye ki a maga részét az élet küzdelméből a férfi, az asszony, a gyermek egyaránt.

Az államtitkár és kísérete délután 4 óra 25 perczkor utaztak el Zomborból.

Pénzügyintézetek és a megváltozott kamatláb

Budapest, május 13.

Mintha az Osztrák-Magyar Bank hivatalos kamatlábnak leszállítása egy csapással megváltoztatva volna a pénzpiacnak mindaddig súlyos és szkeptikusan megítélt helyzetét. A pénz csaknem állandó te-szültsége egy méreteiben meglepően széles pénz-bőségnek adott helyet és mig az Osztrák-Magyar Bank hivatalos váltóleszámitolása 4%, addig Bécsben nyílt piacon első bécsi váltókat 3%, első budapesti váltókat 3%—3¹/₂%-kal keresnek, Budapesten pedig már leszámitolnak malomváltókat 3¹/₂%-kal. Hát ez bizony kellemes szimptoma és a pénz további általános olcsóbbodásának előjele, ami pedig azt jelenti, hogy mig az olcsó pénz elsősorban az értékpapiroknak elhanyagolt árfolyamát fogja megjavítani, másrészt az üzleti életet és a vállalkozást fogja fellendíteni. Am ez az átmenet nem megy olyan egyszerűen és különösen a pénzügyintézeteknek okoz súlyos gondot annak sima lebonyolítása. Amig ugyanis a lezajlott pénzügyi válság alatt szinte félték a pénzeknek, különösen hosszabb időre és lekött formában való ki-helyezésétől azaz mobilizálásától és ez ellen a kamatlábnak sok esetben túlzásba menő emelésével és jutalékok alkalmazásával védekeztek, addig a betéteket valóságos hajszolták és azokért szokatlanul magas kamatlábakat fizettek, sőt egyéb kedvezményeket is szolgáltatottak. Ennek a konkurrencziának, mely gyakran a nagy bankok megállapodott jó hírvenének a rovására történt, a közönség érezte a káros, élvezte a reá nézve előnyös következményeit. Aki hitelre-kölcsönre szorult, az azt látta, hogy ki van szolgáltatva a pénzügyintézetnek, aki azonban pénzt helyezett el, uralta a pénzügyintézeteket. A legutóbbi napokban azonban fordult hirtelen a kocka: ma a hitelt avagy kölcsönt igénylő alkuszik és diktál feltételeket, a pénzbetéte pedig kunyerál és nem akar beletörődni abba, hogy aki eddig utána szaladt, most az ő megkérdezése nélkül szállítsa le a neki felajánlott betéti-kamatlábát. A legitim üzlet máról holnapra még nem fejlődhetett ki, a közelgő saison morte is utját állja ennek a fejlődésnek, de azért a bankok és takarékpénztárak aajtajain kilincselnek a felek, egyre szól a telefon, garmadával hozza a posta a leveleket — nem üzleti ügyekben, hanem reklamációk tárgyában. A pénzügyintézetek vezetői természetesen rossz szemmel nézik ezt a kis üzleti forradalmat, amelyet leverni csak engedmények árán lehet és ezek az engedmények a jövedelmet, de sőt talán a jövőbeli osztalékok rovására mennek. Tanácskoznak, ankéteznek halkan egymás közt, de mert a budapesti viszonyok, nevezetesen a pénzügyintézetek között fennálló személyes ellentétek egy bécsi mintára tervezett kartel létesítését aligha fogják lehetővé tenni, aligha fogják magukat egyöntetű eljárásra elszánni. És akkor úra előtérbe lép a konkurrenczia, melynek persze a közönség látja a hasznát. Egyelőre ebben a stádiumban van a dolog, pedig kétségtelen, hogy egy méltányos egyezmény, mely a felek igényeit méltányos összhangzásba hozná a pénzügyintézetek érdekeivel, nagy szolgálatot tenne a piacnak és közgazdasági életünknek a súlyos megrázkodtatás után, melyben utóbbi években részük volt.

A tőzsde elnökválsága. A tőzsdetagokat még mindig élénk izgalomban tartja Kornfeld Zsigmond lemondása s a tanács tudvalevőleg azt nem is fogadta el, hanem elhatározta, hogy küldöttségileg fogja fölkeríteni a kiváló elnököt elhatározása megmástitására. A nagy küldöttségjárásnak ma kellett volna megtörténnie, azonban elmaradt, mert Kornfeld csak a legközelebbi napokban fogadhatja azt. Hir szerint a kormánynak is az a kíván-sága, hogy Kornfeld megmaradjon a helyén. Ezt akarja különben a főváros egész kereskedő és pénzvilága is. Kornfeld Zsigmondot nagyon meglepte a bizalom és ragaszkodás e feltűnő megnyilatkozása s — állítólag — nem lehetetlen az sem, hogy lemondását az utolsó pillanatban visszavonja, amivel aztán igaz nagy és őszinte örömet szerezne a budapesti gazdasági köröknek.

Az angol bankkamatláb. Az utóbbi napokban, mint ismeretes, a pénzpiac helyzete szép javulást mutat, minek következtében a magánkamatláb Londonban 2 1/4%-ra, Berlinben pedig 4%-ra esett. Tegnap már Berlinben az a hír kapott lábra, hogy az angol bank csütörtöki ülésén a hivatalos rátát 2 1/2 százalékra fogja mérsékelni. Mértékadó pénzügyi körökben azonban határozottan kételkednek az angol kamatláb leszállításában, miután valószínűnek tekintik, hogy Londonból nagyobb mennyiségű arany fog Párisba vándorolni és az amerikai állapotok is nagy óvatosságra készítik a londoni piacot. Itt említjük meg, hogy szakkörökben a német kamatláb leszállításáról is beszélnek.

A hatvan millió kölcsön. A nagy szenzáció, mely Lánzy Leó ajánlata nyomán támadt, csak nem akar véget érni. A pénzpiac még mindig nem tudja azt sem, vajon lesz-e egyáltalán kölcsönfölvétel. A városházán legalább úgy igyekeznek hangulatot csinálni, hogy mostanában nem is olyan nagyon sürgős a kölcsön felvétele. Hangzik a Pató Pálék szava: „Ej, ráérünk arra meg!” E közben pedig drágul a lakás, szűkek lesznek a kórházak, iskolák, kárba vész a sáros- és ártézi-forrás aranyakat érő vize s az évek óta reménykedő tisztviselők ismét csak — reménykedhetnek vagy két évig. Érdekes jelenség is ez. Máskor, ha a tizenkettedik órában rászorul, minden áron kell a pénz: most jó pénz, méltányos feltételek mellett kinál a párisi piac és a főváros begombolkozik, mintha az évek óta sirgött közmunkák már régen készen lennének. A polgármester a kölcsön dolgában a törzsfőnököket hívta össze tanácskozára. Azok azonban valami hivatalos formát keresnek, hogy ne mondassák, hogy törzsfőnöki értekezleten intézik a dolgot. A pénzügyi osztály tehát a pénteki pénzügyi bizottságnak javaslatot tesz, hogy küldje ki albizottságba a törzsfőnököket, hogy a kölcsönügyet hivatalos formában tárgyalhassák. A kölcsön dolga különben ma sem jutott előbbre. Lánzy Leó, a Kereskedelmi Bank elnök-igazgatója ma is járt a polgármesternél s kijelentette, hogy az írásos ajánlatot csak a bizottság tárgyalása napján adja be, nehogy kiszivárognon, hogy milyen árfolyamon veszi át a fővárosi kötvényeket. Mi úgy értesülünk, hogy Lánzy-nak sikerült a francia pénzeszoportnál igen kedvező ajánlatot szereznie. Értesülésünk szerint a polgármester egy harmadik pénzcsoporttal is tárgyal. Szóval tárgyalás, bizottság és albizottság van bőven. De vajon lesz-e pénz is a közmunkákra? Attól félünk, hogy a sok bába között elvész a gyermek.

A nagybecskereki szerb takarékpénztár válsága. Ismeretes, hogy a Nagybecskereki Szerb Takarékpénztár Részvénytársaságnál súlyos visszaéléseknek jöttek nyomára. A szabálytalanságokból kifolyólag az intézet hitelezői ülésen gyűltek össze. E gyűlésen résztvettek: A prágai Zsvinosztenska Banka, a bécsi Usztredna Banka, a Zágrábi Szerb Bank, az Újvidéki Szerb Szövetkezet, a Pancsovai Hitelbank Részvénytársaság, a Szegedi Kereskedelmi és Iparbank Részvénytársaság és a Torontálmezei Takaré- és Hitelbank képviselői. A gyűlésen semmiféle megállapodás nem történt, csak az adandó moratórium iránt tették propozíciókat. A szabálytalanságok legnagyobb része könnyelműen adott hitelből származik, amennyiben a váltótárczában feltalált kétes értékű anyag körülbelül 80.000 koronát tesz ki, mely veszteséget a részvényeknek négy százalékkal való lebélyegzésével, azaz a 200.000 korona alaptőkének 120.000 koronára való leszállításával óhajtják kiegyenlíteni. Ugyanakkor tőkefelemelést terveznek, melynek nagysága azonban még megállapítva nincsen. Ami a betétviszafizetéseket illeti, ezek mindaddig nem eszkelhetők, míg a közgyűlés az új igazgatóságot meg nem választja, de azután is csak korlátozott határok között lesz lehetséges a betevők gyors kielégítése.

Az Agrárbank részvényei. Széll Kálmán a Magyar Jelzálog Hitelbank kormányzója és Barta Arnold, az Agrárbank igazgatója Párisba utaztak. Az utazás célja az, hogy a Jelzálogbank által annak idején lombardirozott 50.000 darab Agrárrészvényt kedvezőbb feltételek között lombardirozzák. A tőzsdén ezt az operációt a bankra nézve igen kedvezőnek tartják, legalább erre vall az, hogy az Agrárbank részvényei a tegnapi tőzsdén 435 koronáról 440 koronára, ma pedig újból 5 koronával 445 koronára emelkedtek.

A nagykereskedések zárórája. A fővárosi magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak egyesületének összessége mozgalmat indít a nagykereskedések zárórájának esti 6 órában leendő megállapítása

érdekeiben. E tárgyban nagygyűlést tart e hó 17-én délelőtt 10 órakor a Kereskedő Ifjak Társulatának helyiségében.

Az „Atlantica” osztaléka. Az „Atlantica” tengerhajózási részvénytársaság igazgatósága már megállapította a múlt évről szóló mérleget, amely t. i. május 15-től december 31-ig terjedt. A társaság mérlege igen kedvező. Osztalékul 5%-ot fizetnek.

A vísegrádi hajó. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási r.-t. igazgatósága közhírré teszi, hogy a Budapest—Visegrád és Dömös közt ez évi május hónap 16-tól kezdve — a már tavaszkor kiadott menetrend szerint — péntek kivételével naponként még egy második gőzöst fog járni. Az említett naptól kezdve a gőzösök a következő menetrend szerint fognak az említett vonalon közlekedni: Felfelé: indulás Budapestről délelőtt 8 óra 30 perccel, délután 2 óra 20 perccel; érkezés Dömösre délután 2 óra 40 perc és este 6 óra 20 perc. Lefelé: indulás Dömösről: reggel 4 óra 45 perc és este 6 óra; érkezés Budapestre reggel 7 óra 45 perc és 9 óra. A Budapestről délelőtt 8 óra 30 perccel felfelé és Dömösről este 6 órakor lefelé induló gőzös pénteken nem közlekedik.

A Keleti Tengerhajózási R. T. mérlege. A Magyar Keleti Tengerhajózási R. T. május 25-én tartja X. évi közgyűlését Budapesten. A társaság ma tette közzé mérlegét, mely a múlt évvel szemben igen tetemes nyereséggel, 157,643 korona 37 fillérrel zárult. Igaz, hogy a társaság a múlt évben 2.000.000 koronával fölemelte alaptőkéjét, de viszont a múlt évben csak 3880 korona nyereség volt, úgy, hogy az idei fejlődés egyenesen bámulatos és mindennél jobban bizonyítja azt, hogy kivételünkre nézve annyira fontos a levantei forgalmunk lebonyolítása a keleti tengerhajózási társaság kezében jó helyen van. A társulat mérleg-számlája a következő:

Vagyoni: Hajóérték 7.360.552 K 08 f, hajófel-szerelés 11.691 K 18 f, hajó- és gépalkatási számla 23.864 K 90 f, pénztár 10.497 K 51 f, értékpapírok: a magyar királyi központi állampénztárnál letett 30.400 K n. é. 4% Pesti magyar kereskedelmi bank községi kötvény á 94 K = 28.576 K, irodai berendezés 8972 K 43 f, adások 151.975 K 93 f, 1907. évre elszámolandó fuvardíjak 242.607 K 59 f, kárkövetelések biztosítók ellen 90.554 K 63 f, készén- és anyagkészlet 65.992 K 35 f, elsőbbségi kölcsön: kibocsátási árfolyamkülön-bözet 185.652 K 90 f, átmenő tételek 33.764 K 73 f, összesen 8.214.702 K 23 f.

Teher: Részvénytőke 4.200.000 K, korona értékű elsőbbségek 1.800.000 K, hitelezők 445.230 K 88 f, elfogadványok 128.064 K 08 f, értékesítkendős tartalékalap 1.193.690 K 07 f, biztosítási tartalékalap 267.820 K 96 f, tartalékalap 22.252 K 87 f, egyenleg 157.643 K 37 f, összesen 8.214.702 K 23 f.

Miniszterek tanácskozása a szeszadóreform ügyében. Wekerle miniszterelnök és Korytowski osztrák pénzügyminiszter között a legutóbbi napokban tanácskozások folytak a szeszadóreform ügyében. Mint bécsi tudósítónk értesít, a tárgyalásokat, mivelhogy eddig eredményre nem vezettek, a közeli napokban folytatni fogják. Az ügy elintézésével immár késlekedni nem lehet, mert a jelenleg érvényben levő szeszadó-törvény szeptember elsején hatályát veszti, addigra tehát az új törvényt életbe kell léptetni, hogy az idei főzési idényre, mely tudvalevőleg szeptember elsején kezdődik, az új törvény rendelkezéseit kell irányadóknak venni. Szeszipari körökben sokat beszélnek arról, hogy a pénzügyminiszter lakat alatt tartja a már elkészített új törvényjavaslatot, eltérőleg az eddigi azon szokástól, hogy a parlamenti tárgyalás előtt a törvénytervezetet nyilvánosságra hozzák s az érdekeltségnek ekként alkalma nyílik okajtatásainak kifejezésre juttatására. Nagy sérelemnek tartják szeszipari körökben az új törvényjavaslat azon rendelkezését, hogy a bonifikáció hektoliterenként négy koronával leszállítatik és hogy a törzskontingensből tíz százalékot elvon az új törvénytervezet.

A Magyar Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesülete ma tette közzé a múlt évről szóló terjedelmes jelentését, mely hű tükrö az egyet sokoldalú működésének. Alig van olyan mozzanata gazdasági életünknek, amelyre a jelentés ne foglalkozna, bizonyosságul annak, hogy az egyet jól betöltötte hivatalát. A jelentésből közöljük a következő közérdekű részeket: Sajnálatos kellett az egyetnek a lefolyt évben is tapasztalnia, hogy államilag támogatott vállalatok, sőt egyes városok is, gépészeti szükségleteiket és berendezéseiket külföldi gyárakból szerezték be. Ezért a behozatal ellenőrzésének intenzívebb gyakorlása muhihatatlanul szükséges s hogy a hazai ipar indokolatlanul mellőzők ellen szigorúbb eljárást

kell követni, továbbá, hogy ezen ellenőrzési akcióba az iparfelügyelőket is be kell vonni, ami iránt az egyesület javaslatát már ismételtelen a kereskedelmiügyi miniszter ur elé terjesztette, kapcsolatban azon előterjesztéssel, melyet az iparfelügyelői szolgálat decentralizációja, illetve az iparfelügyelői utasítás tervezete dolgában annak idejében tett. Kívánja továbbá — a többi között — a jelentés az állami gyárak versenyének csökkentését, a MÁV szállításokban való részeseidést és — természetesen — a gépgyárak kartelljét is.

Személyi változások a kassa—oderbergi vasútnál. Maszárs János hivatalnok szolgálati érdekből Ruttkárol Zsolnára; Mátyus Sándor hivatalnok Liptó-Ujvárról Ruttkára; Szmrecsányi Pál hivatalnok Kralovánból Liptószentmiklórsra; Fischer Albert hivatalnok Dombrauból Korytniczára; Georgy János hivatalnok Liptószentmiklórsról Király-Lehotára helyeztetett át mint állomási főnök; Demszky András hivatalnok Karvinból Liptószentmiklórsra; Spaldon István állomási főnök Alsó-Kubinba való áthelyezése hatályon kívül helyeztetett; Nittinger Alfréd hivatalnok Várna helyett Alsó-Kubinba helyeztetett át mint állomási főnök; Subiák József állomási főnök Szepesváraljáról Oszadafürész állomásra elrendelt áthelyezése hatályon kívül helyeztetett; Bukovinszky István hivatalnok szolgálati érdekből Héthársról, mint állomási főnök Oszadafürész állomásra helyeztetett át.

Az Országos Iparegyesület végrehajtó-bizottsága Matlekovits Sándor elnöklete alatt ülést tartott, amelyen az elnök napirend előtt üdvözölte dr. Kornfeld Mórict, a bizottság új tagját és kérte buzgó közreműködését. A prágai kamarai kerületi jubiláris kiállítás ünnepélyes megnyitására a bizottság az egyesület képviselőjében Fürst László választmányi tagot küldi ki. A német iparjogvédelmi egyesület meghívta az egyesületet a Lipsében folyó évi június 15—20. napjain tartandó ülésére. Az egyesület képviselőjére Kelemen M. István egyesületi tagot kérték föl. Az Országos Iparegyesület a tisztességtelen versenyről szóló törvénytervezetbe a következő két pontot ajánlja felvenni: 1. Minden oly árumegnevezés, mely hazai termelést jelent, de az áru tényleg egészen vagy részben Ausztriából, vagy a vámkülföldről származik, tiltva van. Az ily jelzéseket vagy elnevezést alkalmazó az egész magyar iparral és termeléssel szemben a tisztességtelen verseny (csalárd üzleti verseny) vétségét követi el és büntetendő. 2. Minden oly árumegnevezés, vagy jelzés által, melyet pótló anyagokat feldolgozó ipar alkalmaz azon szándékkal, hogy azzal értékesebb anyagra utaljon, tisztességtelen verseny (csalárd üzleti eljárás) vétségét követi el azon iparral szemben, mely az értékesebb anyagot tényleg feldolgozza és használja. A végrehajtó-bizottság ülése további folyamán az igazgató jelentést tett a tűz-országi szállítások tárgyában tartott értekezlet határozatairól. Az ott hozott és az egyesület hivatalos lapja legutóbbi számában közölt határozatokhoz a végrehajtó-bizottság is hozzájárult s a határozatokat a kereskedelmi miniszterhez terjeszti fel kellő indokolással. A közszállítási szakosztály létesítésére vonatkozó indítványt készségesen fogadja el a bizottság és felkéri Ullman Adolfot, a gyáripari szakosztály elnökét és Gelléri Mór igazgatót, hogy a létesítésre vonatkozó részletes javaslatokat mielőbb terjeszszék be.

A IV. nemzetközi automobil-kiállítás. A városligeti nagy Iparcsarnok zárt kapui mögött lázas készülődés folyik a vasárnap megnyíló IV. nemzetközi automobil-kiállítás utolsó munkálatain. A czégek állásai már készen vannak s most már csak a díszítéseken való utolsó simítások vannak hátra. Az bizonyos, hogy a Magyar Automobil Klub fáradságának meg volt a kívánt eredménye, mert ez a negyedik kiállítás a nagy nehézségek dacára is a legsikerültebbek közé tartozik — s azt hisszük — a magyar automobilizmus fejlődésére igen nagy hatással lesz. A kiállítást egyébként vasárnap József főherczeg személyesen fogja megnyitni.

Veszedelem a szőlőkben és mezőkön. Alig hogy rügyezni kezd a szőlő, alig hogy kikél a czukorrépa, alig hogy virít a rózsza, máris mindenfelől ostromolják a földmívelési minisztériumot, küldjön segítséget a Verseczen fellépett bagoly-pille-hernyó, a Sarkadon óriási mértékben, sáskamódra elszaporodott hernyók ellen és az időjárás után ítélve, sajnos, más nagy rovarinváziókra is van kilátás ez idén. A földmívelési minisztérium támogatva hrneves intézményei által, mindent elkövet a bajok elhárítására, nézetünk szerint azonban nemcsak a már fellépett bajok ellen kellene védekezni, de meg kellene találni a kellő védekezési eszközöket a bajok fellépéseinek megelőzésére. Tisserand, a francia államtanács elnöke, Európa egyik legkiválóbb gyakorlati gazdasági tekintélye, kit kiváló érdemeiért az Országos Magyar

Csütörtök, május 14.
Gazdaság
lőkben é
igen mel
czia me
scillei S
szereket,
megvédi
reni fran
kel szá
hernyók
több cze
allat, es
ból és ne
és azokat
fogdosták
szereket
nos kén
ral vegy
res, végé
gőrcsövön
használat
márkkal
nyók este
ron keres
nem igen
ki, vagy
megölő
máramin
terelőnk
riusok sz
csak az C
tagjává v
tekintély
védekezé
settek a
volna-e
adatok m
maguk S
irányu k
nehogy é
folyamod
latnyi fö
tőztetve
milliókra
csak köte
daczára a
nem Fran
Ipari
jus tizen
szabásu
osztrák
kiállítás
lák Cseh
dését.
A Ma
DR
Elektr
Intéze
Budapes
Gyógy
Elektrom
tás.
Röntgen
kezelés.
Magas fe
mal való
vállalati
Kék fény
Vilamos
trotherm
Vilamos
Vilamos
ratio).
Balván, Fa
árammal
Vilamos
Szénevas
Főbb
Atalános
szethia
Rend
Beszélés
Regg

Gazdasági Egyesület is disztagjává választott, a szőlőkben és a gazdaságban pusztító rovarok ellen igen melegen ajánlja Schloesing világhírű francia mezőgazdasági vegyész felügyelete alatt a marseillei Schloesing-gyárakban előállított védekezési szereket, mint olyanokat, melyek a gazdát biztosan megvédik a rovar és gombakárosítók ellen. Az e téreni franciaországi kísérletek fényes eredményekkel számolnak be. A Verseczen fellépett bagolypillé-hernyókról Schloesing azt írja, hogy azok nappal több centiméternyi mélységben tartózkodnak a föld alatt, este 8-10 óra közt kibújnak rajokban a földből és neki vetik magukat a szőlő fiatal hajtásainak és azokat tönkre teszik. Régebben lámpások mellett fogdosták össze e hernyókat, ami kivihetetlen módszernek bizonyult. Most Schloesing lecsapott nikotinos kénporával, nagy invázióval vasoxydos kénporral vegyítve védekeznek ellenük, amennyiben e hircs, végtelen finomságu porból (ötszázszor nagyított görccsövény át vizsgálva nyolczezerszer finomabb a használatban levő párolt és örölt kénpornál) egy-egy marékka a szőlő tökéje köré hintünk. Amikor a hernyók este a földből kibújnak, csakis a kihintett poron keresztül juthatnak a föld színére, erre azonban nem igen mutatnak kedvet, mert vagy nem bujnak ki, vagy ha mégis megteszik, a nikotinos kénpor megöli őket, a szőlőtökének azonban semmi ártalmára nincsen. Jules Meline, volt francia miniszterelnök és földmívelési miniszter, az európai agráriusok szellemi vezére, kit nagy érdemeiért ugyancsak az Országos Magyar Gazdasági Egyesület disztagjává választott, szintén megírta egy vele ismerős, tekintélyes magyar gazdának, hogy a Schloesing védekezési szerrel kiállították a próbát és igen kerestek a francia szőlőgazdák részéről. Vajjon nem volna-e égetően szükséges, hogy a mi agilis és feladatuk magaslatán álló szakközvegeink és a gazdák maguk Schloesing szerével nagyszabású és sokirányú komoly kísérleteket tegyenek minél előbb, nehogy évek muljanak el czéltalanul és mi akkor folyamodjunk hozzájuk, amikor már minden talpaltnyi földünk, szőlünk, kertünk, fánk teljesen fertőztetve van a rovarok és gombák sokadalmától és milliókra rugó vagyonok pusztultak már el. Ez nemcsak kötelességünk lenne, de hazafias ténykedés is, dacára annak, hogy Schloesing nem minálunk, hanem Franciaország Pantheonjában fog eltemettetni.

Ipari és mezőgazdasági kiállítás Prágában. Május tizenötödikén nyitják meg Prágában azt a nagyszabású ipari és mezőgazdasági kiállítást, melyet az osztrák császári jubileum alkalmából rendeznek. A kiállításon, mely október 15-ig lesz nyitva, bemutatják Csehország ipari és mezőgazdaságának fejlődését.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS

Kiadótulajdonos

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektrotherapiai és Röntgenintézet. Elektromágneses gyógyítás

Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift

Telefon 102-39.

Gyógyítványozók:
 Elektromágneses gyógyítás.
 Röntgen sugarakkal való kezelés.
 Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
 Kék fényvel való kezelés.
 Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
 Villamos fényfürdők.
 Villamos masszázs (Vibratio).
 Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
 Villamos vízfürdők.
 Szénasav fürdők.
Főbb javallatok:
 Általános idegesség (neurasthenia, hysteria).
 — Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig.
 Beszélés egész napos ál. — Kívánatra prospektum

Ideggyengeségi állapotok
 Almatlanság.
 Hűdésék (Paralysis).
 Idegfájdalmak, idegszabák (Neuralgiák, Ischias).
 Gerincvelő-sorvadás (Tabes).
 Szívbetegségek.
 Vérérdénylomeszesedés.
 Köszvény és csusz (Rheuma, huyasavas lerakódások, ízületi és csontbajok).
 Székrekedés.
 Anyagcserebajok. (Elhízás, cukorbetegség, vérszegénység).
 Bőr-bajok. Bőrviszketeg.
 Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszág).
 Aranyeres csomók.

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTÖZSDE

Gabonatözsde.

Budapest, május 13.

Az eddigi nagy árhullámzások után ma aránylag csendes napja volt a gabonatözsdeknek. Külföldről valami különös buzdítás nem érkezett, az időjárásban változás nem állott be és így a helyi spekuláció teljesen magára hagyatva beelégedett kevesebb árvariacióval is. Októberi buza 10.17-en indult, gyenge forgalom mellett visszaesett 10.03-g, hogy ismét lassan 10.12-ig emelkedjék. A többi terminus is néhány fillérrel olcsóbbodott. A készáruipiaczon kedvtelen hangulat mellett 8000 mázsa buza kelt el változatlan áron. Más cikkekben alig volt forgalom.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 1000 mm. 78 k. 24.60 K, 300 mm. 77 k. 24.35 K, 300 mm. 77 k. 24.30 K, 100 mm. 77 k. 24.30 K, 100 mm. 77 k. 24.30 K, 200 mm. 77 k. 24.20 K, 100 mm. 77 k. 24.20 K.

Szarvasi: 4350 mm. 74.5 k. 23.80 K.
 Pestvidéki: 300 mm. 77 k. 24.20 K, 100 mm. 76.5 k. 23.90 K, 150 mm. 76 k. 23.30 K.

Felsőmagyarországi: 200 mm. 74.5 k. 23.20 K, 100 mm. 74 k. 22.80 K, sárga.

Fejérmegyei: 200 mm. 79 k. 24.15 K, 100 mm. 77 k. 24. — K, 50 mm. 78 k. 24. — K.

Raktárból: 700 mm. 76.8 k. 24.50 K.
 Zab. 100 mm. 14.50 K, kpf. mellett.

Az árak 100 kilogr.-ként koronákban értendők.

A határidőpiacon kötött:

Dél előtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
 Buza 1908. májusra 11.87, 11.89, 11.79.
 Buza 1908. októberre 10.15, 10.18, 10.07, 10.11, 10.04
 Rozs 1908. októberre 8.89, 8.83.
 Zab 1908. októberre 6.62, 6.58.
 Tengeri 1908. májusra 6.51, 6.48.
 Tengeri 1908. júliusra 6.62, 6.58.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

májusra buza	11.73 - 11.75
októberi buza	10.06 - 10.07
októberi rozs	8.84 - 8.85
októberi zab	6.73 - 6.74
májusi tengeri	6.48 - 6.49
júliusi tengeri	6.58 - 6.59

Délután forgalom.

Délután helyi fedezésekre az árak néhány fillérrel emelkedtek.

4 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza májusra	11.76 - 11.77
Buza októberre	10.11 - 10.12
Rozs 1908. májusra	10.25 - 10.30
Rozs új októberi	8.88 - 8.89
Zab 1908. májusra	7.10 - 7.12
Zab októberre	6.74 - 6.75
Tengeri 1908. májusra	6.49 - 6.50
Tengeri júliusra	6.59 - 6.60

Budapesti gabonaforgalom.

1908. május 11-től május 12-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	13340	—
Rozs	3126	100
Árpa	—	—
Zab	5747	4210
Tengeri	25012	5004
Liszt	203	16642
Korpa	—	3000

Értéktözsde.

A szilárd külföldi jelentések folytán barátságos hangulattal és körülbelül a tegnapi zárlattal indult ma az üzlet az értéktözsden. A napok óta tartó szép javulás ma mintha csökkent volna, bár semmi sem történt, ami ezt indokolná. Az előtözsden elég jó vételkedv volt észlelhető, élénk forgalom is volt, az árfolyamok pedig javultak. Délben az üzlet csendesebb lett, helyi realizálásokra egy kis gyöngülés állott be, az értékek árfolyamai lemorzsolódtak. A leszámítási piacon alig jelentkeztetett változás, a magánkamatláb 3 1/2%. Az utótözsde üzletelen volt. Az árfolyamok nem változtak.

Az Osztrák hitel reggel 632.75 koronán indult, 634-ig javult, de aztán 633.25-re gyöngült. A Magyar hitel 748 koronás kezdő árfolyama 749.25-re javult, majd ismét 748.75-re gyöngült. Az Államvasut 695 koronáról 694.50-re gyöngült.

Forgalomba került továbbá: Jelzálog 441.25—444.25—442.25 K. Rima 555.25—556.50—569.— K. Városi villamos vasut 268.50—269.— K. Közuti 552.50—554.50—553.25 K. Magyar koronajáradék 93.70—93.75 K. Weitzer-gyár 389 K. Ujlaki téglagyár 298 K. Drasche 478.50 K. Szanatorium-sorsjegy 7.75 K-nán.

Előtözsde.

Előtözsde szilárd.

Kötötték: Osztrák hitelrészvény 632.75—633.50. Magyar hitelrészvény 748.—749.— Osztrák-magyar államvasut 695.— Rimamurányi vasut 555.25—556.50. Jelzálog-bank 441.25—443.— Közuti vaspálya 552.50—554.— Városi villamos vasut 268.—268.50. Erzsébet kir. szanatórium sorsjegy 7.75. Kőszénbánya és téglagyár 478.—

Déli tözsde.

Déli tözsde nyugodt.

Kötötték: Osztrák hitelrészvény 634.—533.— Magyar hitelrészvény 749.50—748.75. Magyar leszámítási-bank 479.50. Jelzálog-bank 444.—441.50. Közuti vaspálya 554.—554.50. Városi villamos vasut 268.50—268.75. Magyar koronajáradék 93.65—93.80. Hazai bank 280.—280.25. Hazai sorsjegy 104.—104.50. Danubius hajógyár r.-t. 227.— Egyesült fővárosi takarékpénztár 2125.— Magyar országos közp. takarékpénztár 1617.—1620.— Drasche-féle téglagyár 479.—484.—

Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4—5 K, 8 napra 8.—10.— K, 1908. május hó végére 18—20 K.

Utótözsde.

Kötötték: Jelzálog-bank 641.75—642.— Államvasut 694.— Közuti vasut 553.25—552.50. Végül maradt: Jelzálog-bank 442.— Államvasut 694.25. Közuti vasut 552.50.

BÉCSI GABONATÖZSDE.

Bécs, május 13. (Saját tudósítónk jelentése.)

A konzum ma sem mutatott hajlandóságot a vásárlásra és a közvetítő kereskedelem egyáltalán nem érdeklődött az árak iránt, mert a külföldi piacok még inkább gyengült magatartást jelentettek és mert az időjárás semmiféle aggodalomra nem adott okot. Az üzletelenségre való tekintettel a kínálat is tartózkodó volt s ennek tulajdonítható, hogy az árak nem változtak, csak éppen zab javult 5 fillérrel.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 12.45—12.85 korona, mosoni 11.90—12.25 korona, tótfelvidéki 11.80—12.30 kor., déli vasuti 11.80—12.20 korona, marchfeldi 11.60—11.90.

Új-rozs: tótfelvidéki 10.70—10.95 korona, csepeli 10.70—10.85 kor., pestmegyei —, déli vasut 10.60—10.80 korona, különféle magyar 10.60—10.85 kor., osztrák 10.70—10.90 korona.

Árpa: morvaországi 7.40—7.90 kor., marchfeldi —, kor., bécsvidéki 7.50—8.20 kor., tótfelvidéki 6.75—8.30 kor., csepeli —, győri 7.10—7.70 kor., déli vasuti —, kor., tiszavidéki —, korona.

Magyar tengeri: régi 6.95—7.15, új —, —, korona, cinquantin 8.—8.55, új —, —, korona.

Magyar zab: selejtes —, —, kor., közepes 7.55—7.85 korona, elsőrendű 7.85—8.10 kor., válogatott 8.10—8.45 korona.

BÉCSI ÉRTÉKTÖZSDE

Bécs, május 13. Minthogy Newyorkból tartózkodást jelentettek s a budapesti eladásokat nem folytatták, az üzleti tevékenység szűkebb körre szorult össze csak Länderbank részvények iránt mutatkozó élénkebb érdeklődés. Hitelrészvények és a Magyar Jelzálogbank részvényei is ujból emelkedtek. A többi értékek nyugodtak voltak. Alpesi bányarészvények eladások következtében hanyatlottak. Egyebekben az irányzat az előtözsde zárlatig barátságos volt. A déli tözsde elején bányáértékek javultak. A többi értékek nyugodtak voltak. A forgalom

Reggelizés előtt fél pohár
 Schmidthauer-féle
 Használatra valódi áldás gyomorhajások
 megköszönésében szenvedőknek

Igmándi keserűvíz
 az elrontott gyomrot
 2-8 óra alatt tel.
 Jeseu rendbe hozza
 Kis üveg 40 fillér.
 Nagy üveg 60 fillér.

további részében a kulissza-értékek árfolyamukat megtartották. Berlin szilárd irányszámot jelentett.

11 órákor zárulnak: Osztrák hitel. 633.—, Magyar hitel. —, Länderbank 441.50, Allamvasut 695.—, Elbavölgyi vasut —, Déli vasut 136.—, Alpesi bányatársulat 656.75, Rimamurányi 556.50, Májusi járadék 97.40, Magyar koronajár 93.65, Orosz érték —, Török sorsjegy 187.25, Német márka 117.67.

1 órákor jegyezték: Osztrák hitel 633.—, Magyar hitel 750.—, Länderbank 441.50, Unio-bank 537.50, Allamvasut 694.75, Anglo-bank —, Bankverein —, Déli vasut 136.—, Gőzhajó 1026.—, Alpesi bányarészvény 658.50, Májusi járadék 97.40, Magyar koronajár 93.65, Török sorsjegy 187.25, Német márka 117.67, Elbavölgyi vasut —, Rimamurányi 556.—, Orosz járadék —, Keleti vasutak —, Skoda —, Magyar jelz. 442.50, Kárpái petroleum —.

Bécs, május 13. (Osztrák értékek zárlata.) 4-2 százalékos papír-járadék 97.40, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.20, 1860-as sorsjegy 150.70, Osztrák hitelsorsjegy 454.—, Angol osztrák bankrészvény 298.25, Bécsi Bankverein 522.45, Osztrák-magyar bank 1729.—, Déli vasut 135.75, Dunagőzhajózási társ. 1022.—, Dohány rész. 409.—, Cs. k. arany (vert) 11.35, Német bankv. 117.70, Osztr. Lloyd 422.—, 4.2 sz. ezüst. jár 97.25—99.15, Osztr. koronajár 97.40, 1864-es sorsjegy 262.—, Osztrák hitelintézeti részvény 633.—, Union-Bank 538.—, Osztrák Länderbank 441.75, Osztrák-magyar államvasut 693.25, Elbavölgyi vasut 443.—, Alpesi részvény 658.—, 20 frankos 19.11, Londoni váltóár 240.30, Lipótkohó 448.—, Töröksorsjegy 187.—, Tartott.

Bécs, május 13. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 111.40, Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 145.50, Magyar hitelbank részvény 747.—, Magyar leszámítoló és váltó részvény 475.—, Rimamurányi 553.50, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 411.—, Magyar koronajár 93.70, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 99.60, Magyar ny. k. sorsjegy 188.50, Kassa-Oderbergi vasut részvény —, Magyar jelzalogbank 442.—, Magyar keresk. bank —.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDE

Berlin, május 13. (Tőzsdejelentés.) A tőzsdén ma is szilárd volt az irányszám, ami nem változott az egész üzleti idő alatt sem, miután az érdekelt körök azt várják, hogy az angol bank és vele kapcsolatban a német birodalmi bank ismét le fogja szállítani a kamatlábat. Az üzlet azonban mégis szűk határok között mozgott. Bányaeértékek előbb Newyorkra némileg visszamentek, a későbbi folyamatban fedezésekre ismét javultak. Zárlat felé eszközölt nyelési realizációk az illető árfolyamokat csak futólag gyöngyítették. A mai napon különösen a birodalmi kölcsön és a porosz konzolok emelkedtek. Amerikai vasutak kedvezőbb londoni jelentésekre szintén magasabb árfolyamok mellett voltak vásáron. A készpénzpiac ipari értékei kivétel nélkül szilárdak. Napi pénz 4% és alább. Magánleszámitolási kamatláb 3%.

Zárlatok jegyeztetik: 4-2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék —, osztrák hitelrészvény 198.50, Déli vasut 23.25, orosz bankjegyek 214.15, 4 százalékos új orosz kölcsön 75.50, Disconto Commandit 174.90, Dinamitruszt —, Harpeni —, Unifikált török járadék 95.50, 4-2 százalékos ezüst-járadék 97.25, 4 százalékos magyar aranyjáradék —, Magyar koronajár 97.40, Osztrák-magyar államvasut 148.80, Bécsi váltóár 84.90, Olasz járadék —, Alt. villamossági Edison 217.25, Gelsenkircheni 194.10, Laurakohó 208.75, Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat.) május 13. 4-2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.50, 4 százalékos magyar aranyjáradék 92.65, Osztrák hitelintézeti részvény 198.25, Osztrák-magyar államvasut 148.90, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 203.96, Bécsi Bankverein 130.45, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön —, 4-2 százalékos ezüstjáradék 99.10, Osztrák koronajár 97.15, Magyar koronajár 92.40, Osztrák-magyar bank 123.90, Déli vasut részvény 23.30, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 84.75, Párisi váltóár 812.33, Union bankrészvény 135.50, Alpesi bányarészvény 328.—, Szilárd.

Hamburg, (Zárlat) május 13. 4-2 százalékos ezüstjáradék 98.70, 1860. sorsjegy 152.—, Déli vasut 23.25, 4 százalékos aranyjáradék 98.20, Osztrák hitelrészvény 198.70, Osztrák-magyar államvasut 148.70, Olasz járadék 103.90, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.40, Szilárd.

London, május 13. Angol consol 86¹/₁₆.

Páris, május 13. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 96.62, Osztr. aranyjáradék 98.30, Magyar aranyjáradék 95.—, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 497.50, 4 százalékos Olasz járadék 103.87, Déli vasut elsőbbségi kötv. 309.—, 5 százalékos marokkói járadék 519.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön —, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 90.—, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 91.50, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 98.40, 5 sz. Orosz kincstári utalvány 1904. 519.—, 4 sz. Szerb járadék 1907. 442.—, 4 százalékos spanyol járadék 94.02, 4 százalékos unifikált török jár. 95.40, Török sorsjegy 180.—, Török dohányrészvény 428.—, Osztrák föld-hitelintézet 1115.—, Osztr. Länderbank 468.—, Magyar jelzalogbank 468.—, Banque de Paris 1413, Banque Ottomane 728.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut —, Meridional vasut 685, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 504.—, Rio Tinto 15.27, Sucrerie d'Egyepte 32.—, Tula 226.—, Thomson Houston —, Urikányi kőszén 156, Chartered 17.75, De Beers 257.50, East Rand 86.50, Jagersfontein 89.50, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 47.75, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.43, Váltó német piacokra (rövid) 123.03, Váltó Bécsre (rövid) 104.43, Váltó Belgiumra (rövid) ¹/₁₆, Olasz aranyváltó (rövid) pari, Váltó Svájcra (rövid) ¹/₁₆, Csek Londonra 251.15, Magánkamatláb 27¹/₁₆, Szilárd.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, május 13-án. (Hivatalos tudósítás.) Hízott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér, Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban) — fillér, Fialat nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 130—132 fillér, Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 132—134 fillér, Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 136—140 fillér, Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül sulyban) — fillérig, közép (páronként 240 — kilogramm sulyban) — fillérig.

Sertéslelészám: 1908. évi május 11. napján volt készlet 34091 drb., 1908. május hó 12-én felhajtott 651 darab, 1908. május 12-én elszállított 147 darab, 1908. május 13. napjára maradt készletben 34595 drb. A hízott sertésüzlet irányzata: kellemesebb.

Sertéskonzumvásár.

Budapest, május 13. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 760 darab sertés, 132 darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő — malacz. Mai napi felhajtás 231 darab sertés, 28 darab süldő, — darab malacz, összesen 991 darab sertés, 160 darab süldő — darab malacz. Eladatott 455 darab sertés, 63 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 531 drb sertés, 97 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg-on felül életsulyban 102 — 105 fillér, életsulylevonással — fillér, II. rendű 280 kg-tól 350 kgr-ig — fillér, életsulylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg-on felül — fillérig, életsulylevonással 132—134 fillérig, fiatal közép 220 kg-tól 300 kg-ig — fillér, életsulylevonással 131—140 fillérig, könnyű 220 kg-ig — fillér, életsulylevonással 134—142 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül —, könnyű 140—300 kgr-ig — fillérig, életsulylevonással 138 — fillérig. Belföldi süldő 84—106 fillérig, horvát süldő 88 — fillér Malacz — fillérig. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, élősulyban értendők.) A vásár irányzata lanyha. Az árak változatlanok.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Május 13. —

Kinevezések. A földmivélségi miniszter Levatic László nagykálnai lakost Bars vármegye közgazdász bizottságába közgazdasági előadónak, dr. Budaházy Imre gazdasági intézeti tanárt gazdasági akadémiai rendkívüli tanárnak; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Simay Emma okleveles tanitónőt a debreczeni közszéki jellegű külön szaktanító gazdasági ismétlő iskolához rendes szaktanítónővé 1908 szeptember 1-től számítandó hatálylyal; az igazságügyminiszter Gyepes Ferencz rózsahajgyi törvényszéki telekkönyvi átalakító díjnokot a turóczeny-mártoni járásbíróshoz irnokká; a pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök Bánik Gyula selmeczbányai lakost ideiglenes minőségű dij-

taian pénzügyi számgyakornokká nevezte ki a selmeczbányai bányaigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez.

Véglegesítés. Az igazságügyminiszter Boldis István, Mois Gyula, Füst Molnár Lajos és Végh Oszkár aszodi javítóintézeti családfelegédekében ebben az állásban véglegesítette.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Goszmann Ádám pilisszentkereszti állami elemi iskolai tanítót a buziásfürdői állami elemi iskolához, Hatvany Lajos pápai állami tanítóképző intézeti zenetanárt jelenlegi minőségében a sepsiszentgyörgyi állami tanítóképző intézethez; az igazságügyminiszter dr. Hermann János fehértemplomi járásbírósi és dr. Csorna Dezső fehértemplomi törvényszéki jegyzőket kölcsönösen áthelyezte.

Pályázatok. A zombori pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőségél számtiszt, apatini járási számvevői, a beregszászi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőségél pénzügyi számgyakornok, a szekelyudvarhelyi pénzügyigazgatóságnál irodavezető, a temesvári pénzügyigazgatóság kerületében pénzügyi szemlélni, Gyorokon (Arad várm.) postamesteri és Rezsőföldön (telep, Temes várm.) postai ügynöki állásra 2 hét; Zombor városánál gyalogrendőri állásra 3 hét és az ipolyvári pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőségél több pénzügyi vizsgálói állásra 8 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése.

1908. május 13-án reggel 7 órákor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap tulnyomóan derült és meleg idő uralkodott. A hőmérséklet maximuma: Orsován 34 C° és minimuma: Tátrafüreden 6 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Helyenkint zivataros esők várhatók némi hőszűréssel.

Table with columns: Allomás, Szélirány és erő, Felhőzet, Csapadék mm, Hőmérséklet max. min. Lists various locations like Szatmárnémeti, Győr, Pécs, etc.

VIZÁLLÁS.

Table with columns: m é t e r, m á j. 12. m á j. 13., m é t e r, m á j. 12. m á j. 13. Lists water levels for various rivers and locations.

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MATYÁS

ÉGYETÉRTÉS

Table with columns: Buza, Kilo, 100 kilogramm ára, and various sub-sections like Egyéb gabonanevek, Burgonya, Faj, and Különf. termék.

Table with columns: Pénz, Aru, and sections like Államadósság közközség, Záloglevelek, Biztosító társaságok, and others.

Table with columns: Pénz, Aru, and sections like Bankok részvényei, Takarékpénztárak, and Sorsjegyek.

A MODEL - REGÉNY. - Irtá: EDMOND MITCHELL. - Természetesen, természetesen - felelte Sterling - ami ezt illeti, teljesen nyugodt lehet.

a csomagot minden további firtatás nélkül ideadják nekem. - Ez helyes - felelte Sterling. - Ez teljesen helyes, ugyebár Hilton? - kérdezte tőlem kissé idegesen, valószínűleg látta sötét arczkifejezésemet.

- Eltűnt? - kérdeztem hitetlenül. - Elvesztett? - Igen. Nézz csak ide. Az iróasztalomat feltörték! Csak most vettem észre, hogy a padlón papirok voltak elszórva.

SZÍNHÁZAK

Csütörtökön, 1908. május 14-én.

Várszínház

Zárva

Urania színház

Rendnek muszáj lenni

Kezdeté fél 8 órakor

Király színház

A drótostót.

Operett 2 felv. és előjátékkal. Zenejét szerzte Lehar Ferencz. Günther hádogos Boross. Miczi, Isanya Szegedy E. Pfefferkorn Sziklai. Zsuzsa Petráss S. Jankó Raskó. Milos Papp. Kezdeté 8 órakor

Magyar színház

A Sasfiók

L'Alcibi Dráma 5 felvonásban Ista Rostand Edmond, fordította Abrányi Emil. Ferencz Törzs. Flambean Csorlos. Meiternich Rátkai. Ferencz császár Rathay. Marmont labornagy Szirmai. A szabó Z. Molnár. Gentz Garas. Bárá Obenaus Boros. Maria Luiza Forrai R. Camerata grófnő Polgár I. De Lorget Teréz T. Halmi M. Föhérczognó Meszaros G. Kezdeté fél 8 órakor

Fővárosi nyári színház

Le a férfakkal.

Bóbozat 3 felvonásban. Kezdeté fél 8 órakor

CHICAGO

Mozgófénykép vállalat

Bpest, VII., István-ut 39. Az Aréna-ut-i villamos megálló közvetlen közelében. Telefon 93-09. Mozgófénykép bemutatásához szükséges teljes felszerelések. Film-eladás. Film-kiosztó-osztály. Az előadások d. u. 5 órakor kezdődnek.

Apollo Projektograf

(Telefon 68-39.) Az uzsorás

Az anyja sírjánál. A kis zeneművész, mint kéményseprő. A dühöngő részeges. A két zsentolvaj.

A kis chauffeur.

Világító torony. A kívánság teljesítése. A jókedvű istennő. A szerelem hatalma. Amerikai diákok csínyjei. Kezdeté 6 órakor.

BUDA KIRÁLY KESERÜ VIZ ELŐRANGÚ HASZALATÓ

Az újpesti hajóállomási vendéglőben naponta előhálózt szabad tűzön főzött

HALÁSZLÉ KATONA-ZENE.

TENNIS-RAKET JAVITO

Tennis-pálya-készítő és felszerelő. Versenyjátékosok egyedül rakeljavítója. MAGHER REZSO sportüzlete Budapest, IV., Koronaharog utca 3. szám. Az udvarban

SZABADALMAKAT védjegyeket és mintataltal megsezo Szabadalmakat Értékesítő Vállalat PASZTOR (bej. cég.) BUDAPEST, VII., ERZSEBET-KÖRUT 17. Felvilágosítás díjtalan. Telefon 24-20.

Mesterhegedűt

nem, de jó hangu hegedűt tokkal és vonóval csak 12 koronáért kaphat egyedül

Wagner a Hangszerkirály-nál

Budapest, VIII., József-körut 15k. Mesterhegedű utánzat 30 K. Családi beszelőgép 7 K-tól fel. Huzóharmonika orgonahanggal 10 K. Harmonikumok és cimbalomok használt állapotban jutányosan kaphatók. Képes nagy árjegyzék ingyen. — Telefon 67-85. Javítások olcsón. — Saját műterem.

Üzlet áthelyezés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget és igen tisztelt vezérkörtöm ezennel értesíteni, hogy Budapest, V., Váci-körut 2-4. szám alatt létezett

üzlethelyiségeimet

nagyobbítva a mai kor igényeinek megfelelőleg, ugyanabban a házban

V., Deák Ferencz-tér 1. alá

Erzsébet-tér sarok

helvezvén át s azt f. é. május hó 1-én megnyitottam.

Üzletkörömet teljesen kibővítvén, ajánlom dusan felszerelt raklárómat mindennemű háza és egyéb gyártmányu butorszővetek, szőnyegek, függönyök, ág- és asztalterítők, paplanok, takarók, átvétők, matracz és mindenféle csínvat-vásznakból, valamint összes kellékeket kárpitos, bőröndös és kocsigyártók részére.

Kiváló tisztelettel Neumayer Fülöp

BUDAPEST, V., Deák Ferencz-tér 1. szám. Erzsébet tér sarok. Telefon 11-21

Gábor Ignác

FIU INTERNÁTUSA

az ezidei nyári szünetét ismét a Tátrában

ölti. Jelentkezni május 20-ig lehet: Budapest, Nagy János-utca 33 sz.

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény 1 szelvény 7 korona 3-10 m. hosszú 1 szelvény 10 korona teljes férőruhához (kabát, nadrág és mellény) 1 szelvény 12 korona 1 szelvény 15 korona 1 szelvény 17 korona 1 szelvény 18 korona 1 szelvény 20 korona

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve. Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabó, legolcsóbb árak. Őrjási választék. Mintáid, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

Ékszeresek, Ezüstneműek,

egyházi szerek, órák, angol francia és China ezüst dísz tárgyak a legújabb szerint beszerezhetők

Részletfizetésre

Sárga János ékszergyáros Kolozsavárt. Képes nagy árjegyzék ingyen.

BAD GASTEIN

a cs. és kir. államvasutak állomása.

A legerősebb radioaktív forrás egész Európában, (40 ó) maximális hőfokkal, 112 méternyire a tenger színe fölött, nevesszerű hegyvidéken, széntes helyen. Kútnál határu idezabulókna, (neurálgia) ischias, neurasthenia, paralyse, (apoplexia) tumor, tovszűk közvény, csuz, vese- és hólyaghajókna, nő hajókna, valamint kimerülés és egyéb régi állapotokba. Fűrdők minden hazban. Idény: május 1-től szeptember 1-ig. Május, június és szeptemberben mérsékelt szoba árak. Bármilyen felvilágosítást szivesen ad a fűrdőbizottság. Program ingyen. Forrásvízszállítás Mattonl Henrik után Bécsből.

Stiriai Tobelbad

gyógyítóintézet GRACZ mellett.

Szezon: május — október.

330 méter a tenger színe fölött.

Két vasuti állomás.

Grácztól kocsin egy óra posta- és táviróállomás.

Bégóta ismert vastartalmu hőforrás. Ázellőrrás temp. 30° C. (86° R.) — 25° C. 20° R.) Enyhe éghajlat erős erdei levegővel, kiterjedt fenyverdők. A kura ajánlata: Idegbajok: neurasthenia, ideggyengeség; hátgerinczbajok, hiszteria, göröcsök, neuralgia stb. Nőbajok: Nagyon ajánlatos labadozóknak és gyenge gyermekeknek. Gyógyító eszközök: gyógyító, külön- és uszomedence, kádfűrdő és forrásvíz, fenyő- és villamos fűrdő, masszáz, hydropatikus kura, napfűrdők stb. Olcsó lakások, egyes szobák, valamint villák, fűrdőszalon, nagyon jó vendéglő, kitűnő fűrdőzene. Kimerítő prospektust ingyen és bérmentve küld a fűrdőgondnokság.

Med. Univ. Dr. Alexander Blumauer tulajdonos.

BEKETOW CIRKUSZ Városliget

Ma este háromnegyed 8 órakor nagy különlegességi előadás az összes szerszódottat művészek és művésznők felléptével.

PÁLMALIGET NAGYVENDÉGLŐ

ARÉNA-UT 74. SZÁM.

Esténként TOLL ÁRPAD és KÁROLY zenekarok hangversenye. — Elkélt családok találkozó helye. — Eserendű konyha, kitűnő ménes-gyoroki és különleges borok. Számos látogatást ker. üzemeltető.

EKAMP GYULA a bikszádi fűrdő étterem volt bérlelje.

Czimbalom kedvelők

Mielőtt bárhol czimbalmot vásárolnának, kérjenek árjegyzéket a czimbalomkészítés elismert első szakértőjéről, ki minden tekintetben a legjobb világhírű szabalmalmazott czimbalmok készítője. Czimbalomok már 25 trtől kezdve kaphatók, ugyanint az összes hangszerek a legjobb minőségben. Számos kiállításon elsőrendű kitűntés és elsismerés a legjobb és szakértő munkáért.

Habits Antal Budapest, VII. kerület Erzsébet-körut 42. szám

Butor

készpénzért és részletre

3 szoba teljes berendezés 350 forintért mely áll 1 háló, ebédlő és szalon. 100 szoba állandóan készen raklárón a legegyszerűbb kivitelű a legfinomabbig. Képes árjegyzék ingyen. Album 50 fillér bélyegben.

Nagy Imre lakberendezési vállalata.

Budapest, Váci-körut 9. (Szerécsen-utca sarok.)

Ne felejtessen el osztálysorsjegyet GAEDICKE bankházában Budapest, Kossuth Lajos-utca 11., vásárolni. Huzás már május 21-én és 23-án. Sorsjegy-árak: Egész 12 korona. Fél 6 korona. Negyed 3 korona, Nyolczad 1.50 korona.

SZÍNHÁZAK

Csütörtökön, 1908. május 14-én.

Nemzeti Színház

M. Kir. Operaház

A biboros.

Szimón 4 fe vonásban. Irta: Louis Napoleon Parker Fordította: Mihály József.

Costimo M. biboros Gál Garanszechy Guiliano öcsese Garcia ödesanyja S. Fal Sz. Andra Strozzi Peibes Baglioni, szenátor Gyenes Bartholomeo Chigi Szacsavay Kliberta, leánya Paulay E. Madda éna V. Molnár R. Beppo, harangozó Haidu Honoria György L.

Kezdeté 7 órákor.

Vígshízház

Tatárjárás.

Operett három felvonásban. Irta Bakonyi Károly, zenéjét Gábor Andor versoire írta Kálmán L. Lohonyay tábornok Vendrey Treziska a leánya Harmat H. Riza Keleti J. Lórnúthy Hegedűs Imrédy Fenyoosi Mogyoróssy Kornai B. Wallenstein Sarkadi Illike Komlósy I. Turi Tibanyi

Kezdeté fél 8 órákor

Eliána.

Zenedráma 3 felvonásban. Szövegét írta Herbig H., fordította Ábrányi E. Zenéjét szerzelte Mahovich Odón.

Artusz Takács Ginevra Szamosi Lancolet Anthes Eliána Vasquezóné Evarinius Pichler Kyo Várady Remete Erdős

Kezdeté 7 órákor

Nepszínház-Vigopera

A nagymama.

Énekes vígjáték 3 felvonásban Csiky Gergely darabjából színpadra alkalmazta Pásztor Árpád zenéjét szerzelte Mäder Rezső Szerény grófné Blaha L. Márta Turcsányi Piroska Della Donna Háró Orkenyi Horváth Gróf Szerényi Pázmán Br. Orkenyi Kálmán Bálint Kozza Kúrti Langó Szeréfné Marosi A. Tódorka Szilárd Nagy

Kezdeté 8 órákor

Hivatalnokok irnokok,

illetve rajzolók és szellemileg elfoglalt egyéneknek miért kell Diana-sósorszeszt használni?

- 1. Mert a sok ülés és előrehajlásból kifolyólag többé-kevésbé majdnem mindenkinek megfájdul a háta. Ezeknek egy bedörzsölés este lefekvéskor vagy reggel felkelés előtt, egy megfizethetetlen kincs. A hátfájás rögtön megszűnik.
2. Nagyon gyakori a derék- és oldal-fájás, melynél szintén egy masszírozás alkalmazandó biztos eredménynyel
3. Étvágytalanságnál néhány cseppet cukorra vagy vízbe önteni a Diana-sósorszesz legjobb étvágygerjesztő.
4. Nehéz emésztésnél étkezés után néhány cseppet bevéve, elősegíti az emésztést, mi által az étvágy emelkedik.
5. Általános gyengeségnél ugy bevétel, mint masszírozás által elérhető egy bámulatos eredmény.
6. Szellemileg vagy sok tanulás által megterheltegyéneknél (gyermekeknél is) a homlok bedörzsölése által a fényes eredmény azonnal tapasztalható.
7. A sok írás, rajzolás, festés által kifáradt vagy meredt ujjakra és karokra nagyon kellmesen hat egy bedörzsölés, mi által ismét könnyen mozgó és rugékony ujjakat, kezeket és karokat kapunk.

Kávéház-átvétel.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget és ismerősömet értesíteni, miszerint Damjanich-utca 51. sz. alatt levő Aréna-kávéházat Hamburger Adolf urtól megvettem. Főtörökvésem leendő, hogy t. vendégeimnek kellemes szórakozó helyet nyújtsak, magamat nagybecsu pártfogásába ajánlom teljes tisztelettel. Hódosi A. kávéház tulajdonos.

Jól lát? Ha nem, akkor forduljon bizalommal HATSCHK optikushoz, csak Károly-körut 6. sz. ahol szemüvegek és látóüvegek is legelőcsébben kaphatók ingyen árjegyzék bérmentve.

JO-ÉTVÁGYAI!

A gyomorszájító és étvágygerjesztő szörp KIRÁLYA. Kapható mindenhol. Kicsiny és nagy üvegekben. Gyártja: BALASSA FERENCZ likőr- és rum-különlegességek gyára; Telefon 3-86. Budapest, VI. Hűbá-u. 8. Telefon 3-89.

Butorok művészi javítása

Megrongált vagy rosszul készített finomabb butorokat teljesen új állapotba hoz, antik butorokat szakszerűen rendbe hoz, zongorát polítoz, továbbá állandóan raktáron tart finom berendezéseket, valamint konyha- és előszoba-butorokat. RÉTI JAKAB műasztalos BUDAPEST, IX. Lónyay-utca 25. szám.

A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási R. t. Közlemény. A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatója közhírré teszi, hogy a Budapest-Visegrád és Dömös között t. évi május hó 16-tól kezdve a már tavaszkor kiadott menetrend szerint - péntek kivételével naponként még egy második gőzöst fog járattatni. Az említett naptól kezdve a gőzösök a következő menetrend szerint fognak emlitett vonalon közlekedni. Felfelé. Indulás Budapestről: d. e. 8 óra 30 perc és d. u. 2 óra 20 perc. Érkezés Dömösré: d. u. 12 óra 40 perc és este 6 óra 20 perc. Lefelé. Indulás Dömösről: reggel 4 óra 45 perc és este 6 00 óra. Érkezés Budapestre: reggel 7 óra 45 perc és este 9 óra. A Budapestről d. e. 8 óra 30 perczkor felfelé és Dömösről este 6 00 órákor lefelé induló gőzös póntekao nem közlekedik. Budapest, 1908. május 12. Az igazgatóján

FŐVÁROSI ORFEUM WALDMANN IRBE Igazgató. VI. Nagymező-u. 17. HANAKO ntolsó fellépése május 15-én és 18 különleges szám. Az előadások kezdete 8 órákor. Jegyelővétel 10-1 és 3-6 óráig. A télihorkban reggeltől 8 óráig VORÓS ELEK orgánaykoncertara hangverseny.

Wampetics vendéglőjében Kedvező idő esetén naponta délután és este valamint vasárnap és ünnepnap délelőtt is katonazene

TATRA-MULATÓ VII. KIRÁLY-UTCZA 77. Igazgatóság: WABITS és GRUNER. Budapest legelőkelőbb családi mulatója. Ma és mindennap Teljesen új szenzációs műsor. Esti 8 órától 10 óráig Varieté előadás, azontul Nemzetközi Cabaret előadás. Nemes Lessenn Mella Cabaretdiva saját eredeti műsorával. Keller Bernhard barónó cocottdalok (harakiszérettel) La belle Sylvia dán soubrette. Humberto & Renardó zene-excentrikusok. Orlowa Frieda orosz énekesnő és tánczosnó. Schmiéd Bertalan humorista teljesen új eredeti műsorával. Maara Gusti előadó soubrett. Sugar Elza cabaret énekesnő. Perenczy Kamilla női baritonista. Pénztárynyitás 8 órákor. Kezdeté 8 órákor. Telefon 10-15

Órajavítás 1korona. Pollandó új részeken kívül. Zseborajveg, mutató 10 kr. Ferenc-körut 44. Schwimmer Albert órásmester. Nyitva este 9 óráig. Nyitva este 9 óráig.

Hull a haja? HÁSZDOLJA Petroleum-hajszesz-t. Egy eredeti üveg ára 3 korona. Főszekabídeai hely Gara Geza és Tsa drogéria Epest, VIII. József-körut 78. Iossek árjegyzékot kéri.

Egy eredeti üveg ára 20 kr.

Egyedüli készítő:

Erényi Béla

DIANA-gyógyszertára Budapest, Károly-körut 5. sz. Mindenütt kapható.

Csak vigyázni kell, hogy minden üveg külső sárga burkolat papíron olvasható legyen e két szó:

DIANA-sósorszesz.

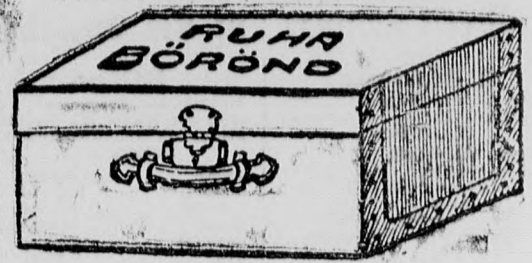
515. szám. Kéz táská, fekete grograinbőr-
ből, erős keret, kulccsal zárható, erős béles és
belső egy oldalas.
Hossza 27 32 36 42 48 54 cm.
Ár K 6.50 8.— 9.— 10.50 12.— 13.50

536. szám. Angol táská, finom barna tehén-
bőr, erős vém keret, kulccsal zárható
sárgaréz zár és áthajtokkal (patent) fogó finom
béles és belül egy oldalas.
Hossza 40 45 50 55 60 65 cm.
Ár K 24.— 27.— 30.— 34.— 39.— 42.—

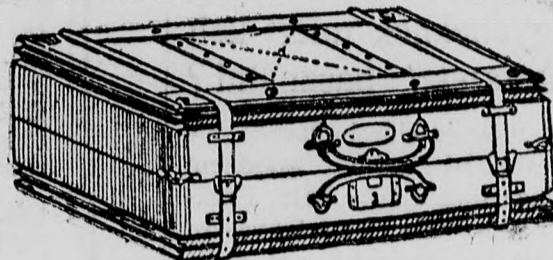
533. szám. Okmánytáska, fekete finom
tehénbőr, (patent) fogó, kulccsal zár-
ható két tolosár, finom béles és belül
egy oldalas.
Hossza 36 42 48 54 cm.
Ár K 11.— 12.50 14.— 16.—

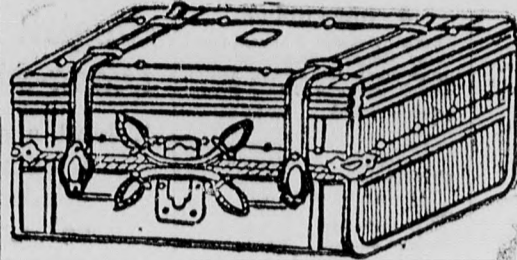
552 1/2. sz. Ruha bőrönd, barna vagy szürke, vízhatlan vi-
torlavászonnal borítva, erős bőrfogó és finom zár.
Hossza 60 65 70 cm.
Ár K 9.— 10.50 11.—

515. sz. Női-kalappörönd, vitorlavászonnal bo-
rítva, finom zár, satainbéles (patent) tartók-
kal, a melyre a kalap csak kalaptüvel át lesz
tűzve, igen célszerű, mert a kalapnak gyűr-
dése vagy törése ki van zárva és igen könnyű,
3 tartó de 4 kalap elhelyezhető. Ára K 9.50

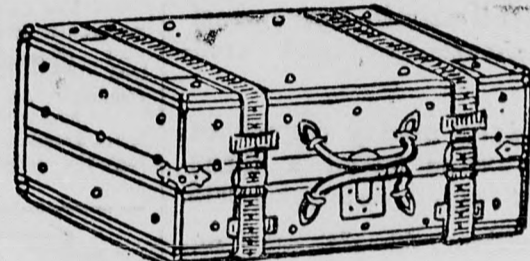

558. sz. Ráncoszott kéz bőrönd, barna vagy világos vitorlavá-
szonnal borítva, mindkét oldalon tágitható, dísznö bőrrel be-
szegve és levarrva, védőleccet átkötő szíjjakkal és kulccsal
zárható.
Hossza 60 65 70 cm.
Ár K 9.50 10.50 11.50

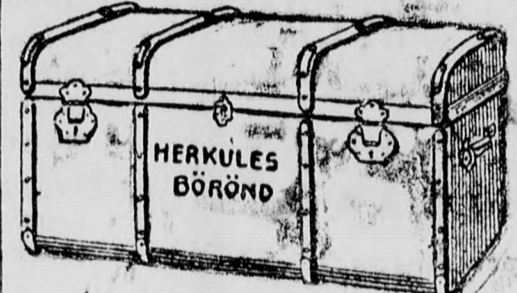

544. sz. Díszbőr-ké-
z bőrönd, kivitele
ugyanolyan mint az
543. számú, csak az
egyik oldala tágitható,
másik oldala kemény
és két sárvédővel.

Hossza 60 65 70 cm.
Ár K 35.— 37.50 39.—

543. sz. Díszbőr-kézibőrönd, mindkét oldala tágitható átkötő
szíjjakkal, finom, kulccsal zárható zár, cromó béles, elválasztó
rekesz mappaszzerű táskával.
Hossza 60 65 70 cm.
Ár K 31.50 33.— 34.50

507. sz. Új bőrönd,
háromszoros furnier-
ből készült állvány,
vitorlavászonnal bo-
rítva, olajfestékkel
festve, köröskörű tö-
mören hajlított ke-
mény falócszékkel,
biztonsági zárok, egy
sárvédő és egyéb vas-
alékok sárgaréz, bőrf-
fogó csatlakozással,
egy betét lecsatoló he-
vedérel.

Hossza 80 90 100 110 cm.
Ár K 46.— 52.— 56.— 62.—
508. sz. Ugyanolyan kivitel mint az 507. szám. magasabb és
két betéttel.
Hossza 90 100 110 cm.
Ár K 59.— 63.— 74.—

Az anyag előnyös bevásárlása folytán, abban a helyzetben vagyok, hogy elismert elsőrangú gyártmányaimat ezen előnyárak mellett forgalomba hozhattam.

Heller Mór Utóda Budapest, VII., Károly-körut 33.

Ezen árlapot kérem (az összehasonlítás céljából) megőrizni és engem szükség esetén, becses megrendelésével megtisztelni.

Lawn-teniszjátékaink

fiúknak, leányoknak
és felnőtteknek

Legegészségesebb és
érdekes társas sport-
játékot nyújt.

Tenisz-raketok:
Kezdőknek 2,25, 3,25 frt.
Haladóknak 4,50 €
Jó játékosoknak 7.— frt.
Versenyzőknek 9.—12.— €
Bajnokoknak 15.—19.— €

Pályakerítő-háló (8 m. ma-
gas) méterje . . . 16 kr.
Fehérposztó-teniszlapda
tucatja 5, 6, 7, 8, 9 frt.

Teniszárjegyek és
pályaterv ingyen.

Piökl és Haas lawn-
tenisz-üzlete, Buda-
pest, VI., Andrássy-ut
13. szám.

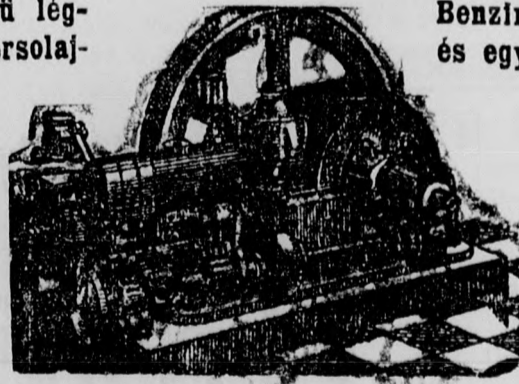

A legtöbb tenisz-klub szállítója.
Külön raketjavítás-tarifa ingyen.

MAGYAR IPAR és ARUBANK
Részvénytársaság

áruosztálya Budapest, V., Váci-körut 12. Ajánlja:

a legjobb szerkezetű lég-
szesz-, benzin-, nyersolaj-
motorokat és szívó-
gáz telepeket ipari
célokra 2-300 HP-ig
Arjegyzéket és költ-
ségvetést készség-
gel küldünk.

Benzinlokomobilokat cséplő
és egyéb gazdasági gépek
hajtására, valamint
kötörő és favágó-
lokomobilokat.

Teljes cséplőkészleteket,
gazdasági gépeket. Arató és
kivételező gépeket a Kanadai
Frost and Wood Company
gépgyárból. Továbbá szál-
lit: jómínőségű, teljesen
sav- és paraffinmentes gép-
és hengerolajokat minden-
féle célokra, merev (consistens) gépszirt. Poros és orosz szenet, darabos-, koczka-, dió- és porszent kocs-
rakományként.

Az 1846. évben alapított
Flesch-féle borművek
részv.-társ. gyártmányait:
szilbőr-szíjakat (croupon),
géphajtó-, dynamo-, varró-
és erőleccz-szíjakat.
Az 1895. évben alapított
Első Tisztgyapott-gyár
gyártmányait: szines és
fehér fésült tisztgyapotot
fonalakban.

Megbízható képviselőket keresünk.

HETI MŰSOR:

Május	Nemzeti Színház	U. kir. Operaház	Vígsszínház	Siraly-Színház	Nepszínház (Vig-Opera)	Magyar Színház	Főv. nyári színház	Itália színház
15. Péntek	A Nászinduló	—	A tanítónő	A dollárkirálynő	Ezeregy éj	A Sastiók	Le a férfakkal	Velenozo
16. Szombat (d.u. este)	Az ember tragé- diája	Szevillai borbély	Vizsgaelőadás Az Ördög	A drótostót	Wiesenthal nove- rek áncza A veszedelem	Sastiók	Mignon	Vizsgaelőadás
17. Vasárnap (d.u. este)	A biboros	Téli roge	Fatajvarus Félszerzem	Drótostót A dollárkirálynő	Három feleség Wiesenthal nove- rek áncza	Acsaszárkányok A Sastiók	A madarász Gál-Baba	—

HOGY HÍVJÁK?

Véletlenül függ sok ember boldogsága! Mindenkinek életében voltak és vannak pillanatok, mikor szerencséséjét, boldogságát megállapíthatná! Talán a neve melletti osztálysorsjegyszám egy nagyobb nyereménnyel lesz kihúzva a legközelebbi húzásokon.

Tegyen szerencsekísérletet az itt közölt névsorban levő saját vagy családtagjának neve melletti számmal, — mert

KISS szerencséséje NAGY!

Ezen szerencseszámok osakis

Kiss Károly és Társa

bankházában, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 13. sz. kaphatók.

Abel 13560	Barnabás 18614	Eleazar 107475	Géza 21391	Johanna 8996	Lóránt 68013	Oktavius 73362	Szalvár 8218
Abrahám 22132	Beatrix 8240	Elemér 94911	Gida 93398	Jolán 48148	Lothar 119180	Olga 90804	Szerafino 90736
Adám 37781	Béla 45593	Eleonora 66911	Gilbert 64592	Jónás 27359	Lőrinc 45593	Olivér 13263	Szeréna 102269
Adél 12713	Bence 27179	Eliás 8318	Gizella 102262	Jónathán 18618	Lucia 20062	Olympia 22254	Szidónia 78239
Adolf 119198	Bendek 108101	Ella 32068	Gottfrid 91542	Jordán 106071	Lucián 79719	Orbán 39051	Szigiried 22283
Adó 51349	Benjamin 90810	Elvira 30766	Guidó 73386	Józsa 90816	Ludmilla 91542	Oszkár 4417	Szilárd 60' 87
Adorján 73362	Benő 68745	Elza 106154	Gusztáv 60101	József 73386	Ludwig 67619	Othello 12712	Taksony 60084
Adrián 91541	Bernát 51244	Emanuel 94905	Gyárfás 108059	Judán 54418	Lujza 20052	Othmár 21522	Tamás 90816
Adrienne 67456	Berta 13263	Emil 27359	György 96068	Judith 8316	Lukács 8200	Otilia 37462	Taszió 39458
Agátha 2302	Bertalan 46942	Emília 39416	Györgyik 78303	Julia 108378	Magda 107375	Ottó 96842	Tekla 74138
Agnes 39751	Bertold 27404	Emma 13038	Győző 8300	Juliska 64233	Magdolna 90778	Ottokár 102120	Teofil 107151
Agost 22953	Bertram 8231	Emőd 4407	Gyula 23149	Jusztina 90722	Malvina 22433	Ódón 90819	Teodor 96828
Agoston 108047	Biri 60094	Endre 46009	Gyuri 37462	Jutka 27185	Manfréd 17602	Órzi 60126	Teresi 23113
Akós 18620	Blanka 79319	Krasmus 119133	Habakuk 13261	Kajótán 41646	Manó 21514	Pál 90138	Teréz 50472
Aladár 24755	Balog 90459	Erna 78251	Hajnalka 107688	Kálmán 17046	Manó 21514	Paula 13038	Terka 73396
Alajos 34288	Bogdán 102267	Ernesztin 52612	Hedvig 90805	Károlin 21507	Margit 22431	Paulin 22239	Tibor 8544
Albás 22236	Boldizsár 22438	Ernő 67581	Hélén 90791	Károly 108043	Mária 79346	Péteri 90848	Tihamér 91544
Albért 3362	Boniác 17007	Ervin 27996	Henrik 18618	Katalin 96669	Mariska 60110	Péter 79344	Tinka 7493
Albin 90728	Borbála 20063	Erzsébet 9805	Hermann 9819	Katarina 67685	Má k 96081	Piroska 60101	Titusz 105433
Albrecht 78229	Boriska 102291	Eszter 91799	Henriette 21514	Kázmér 51198	Márkus 106030	Pista 8396	Tivadar 46797
Alfenz 118189	Böske 92317	Etel 86004	Hermína 39559	Kélemen 8200	Márta 92330	Rachel 22972	Timon 90145
Alréd 51477	Brigitta 64233	Eufrozina 51249	Hilda 90746	Klára 17007	Márton 2330	Rafael 102200	Tódor 13251
Alce 18610	Camilla 21380	Eugenia 8156	Hubert 18411	Klódid 32063	Máté 22236	Regina 92591	Ulrik 94975
Amália 41646	Carolina 8305	Eva 20052	Hugó 2330	Kolozs 90791	Matild 37471	René 64592	Urbán 22405
Ambrus 32063	Cecilia 48148	Fábián 90743	Humbert 22431	Konrád 67312	Mátyás 27404	Rezső 9811	Valentin 119167
Andor 21596	Cézár 108999	Fanni 92591	Ibolyka 39759	Konstant 78259	Maxim 90743	Richárd 39061	Valér 90447
András 8533	Ciril 92337	Farkas 51418	Ignác 110556	Kornél 8149	Melánia 60132	Róbert 23123	Valéria 8282
Angelka 60132	Clementin 60126	Felécia 90804	Ilka 96076	Kornélia 41640	Melinda 108047	Rokus 18611	Vazul 46779
Anna 106180	Constant 22972	Félix 119155	Illés 79346	Kornél 39483	Melitta 45189	Roland 90628	Vencel 96080
Annalka 94248	Córa 1914	Ferdinánd 22254	Ilma 90848	Krisztina 22933	Menyhért 27179	Román 24761	Vendel 105457
Anton 3364	Cornélia 193377	Ferenc 87769	Ibona 102201	Krisztina 17024	Mici 20063	Romeo 106052	Verona 45171
Antónia 103175	Cristian 60131	Ferenc 87769	Imre 8319	Lajos 108065	Mihály 8533	Róza 5205	Vidor 22444
Aranka 93655	Dániel 9811	Flóra 21522	Ince 107501	László 90659	Miklós 93654	Rozália 22444	Viktor 102227
Arisztid 53395	Dávid 37470	Flórian 8145	Ince 107501	Laura 64235	Miksa 64581	Rozina 48170	Viktoria 90737
Armand 13562	Demeter 22239	Flóris 17024	Iren 90722	Lázár 51478	Milán 78303	Rózsika 108049	Vilma 8218
Armin 23123	Demjén 13030	Podor 90540	Irma 8236	Lea 90805	Mór 90844	Rudolf 73357	Vilmos 38900
Arnold 45189	Dénes 45185	Franciska 60130	István 90675	Lehel 67656	Móric 51244	Salamon 65974	Vince 48170
Aron 79846	Dezso 39061	Frida 79344	Iván 96081	Léhel 13' 32	Mózes 4417	Sámson 22216	Virgil 65974
Aron 92330	Domokos 90819	Fridrika 90816	Ivor 106060	Lénárd 13' 32	Náci 13030	Sámuel 90799	Walter 73357
Arén 34279	Donáth 102192	Frigyes 106067	Izabella 90549	Lenke 22243	Nándor 22432	Sándor 18610	Wladimir 20560
Arthur 20062	Dóra 22243	Fülöp 93327	Izidor 8241	Leó 39416	Nárcisz 135' 2	Sári 24755	Wolfram 92328
Arén 90386	Dorottya 8104	Gábor 64235	Izor 32053	Leontin 24770	Natalia 24796	Sarolta 37781	Zachariás 8136
Astilla 64617	Dóme 20068	Gábor 64235	Izsák 46923	Leonora 32068	Náthán 18620	Sebestyén 46923	Zádor 118188
Augszta 10' 060	Dömötör 39051	Gábrilla 13031	Izso 68013	Leopold 107468	Nelli 32053	Simon 24996	Zoltán 90737
Auréli 90388	Eberhard 60110	Gáspár 8117	Jakab 51193	Lida 94905	Nelli 32053	Soma 8319	Zseni 13269
Aurélia 51242	Edith 91912	Gebhard 27185	Janka 22433	Lina 96087	Neszi 21506	Stefánia 102291	Zsigmond 45171
Bálint 67680	Ede 50467	Gedeon 107674	János 10692	Lipót 6745	Nina 61617	Szabolcs 92337	Zsófia 38900
Baltazár 90802	Eduard 107169	Gellért 90844	Jenő 17046	Livia 51349	Norbert 96081	Szabolcs 92337	Zsuzsanna 119166
Bandi 96061	Edwin 94911	Gergely 67685	Joachim 8247	Lorenc 60131		Szabolcs 92337	Xavér 63326
Barbara 8171	Elek 24770	Gertrud 87471					

A szives megrendeléseket postafordultával kérjük, hogy a kívánt számot időközben el ne adjuk!

Központ:
Kossuth Lajos-u. 13.

Kiss Károly és Társa

Fióközletek:
Erzsébet - körút 22.
VIII., Rákóczi-ut 55.

a magyar királyi szabadalmazott osztálysorsjáték főelárusítóhelye.

Tessék kívágni és címünkre beküldeni.

MEGRENDELÉS

KISS KÁROLY és TARSÁ BANKHAZA

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 13.

Sziveskedjék nekem a XXII. sorsjáték I. osztályára a _____ sorsjegye, hivatalos tervet és majd nyereményjegyzéket küldeni.

A sorsjegy ára (mellékelve bélyegeket küldöm. (A meg nem felelő módú egyidőjűleg postautalványon küldöm (sziveskedjék áthazni. _____ f. (kérem utónevtelezni.

Pontos } Név: _____
cím: } Lakhely utca, házszám: _____
Utolsó posta. (megve) _____

Az I. osztályu sorsjegyek árai

Egy nyolcad 1 K 00 l.
Egy negyed 3 " " "
Egy fel 6 " " "
Egy egész 12 " " "

Az Osztálysorsjáték legutóbb megjelent képes leírását INGYEN és bérmentve küldjük meg

A XXII. sorsjáték első osztályának húzása már május 21 és 23-án lesz.

Javítások elfogadhatatlanok!

E hirdetés rovatban minden szó... E hirdetés rovatban minden szó... E hirdetés rovatban minden szó...

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó... E hirdetés rovatban minden szó... E hirdetés rovatban minden szó...

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók... használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók...

Fényképezőgép

alkalmi vétel laposra összehajtható klappkamera... alkalmi vétel laposra összehajtható klappkamera...

Hattyu

Eladok egy szép példányu hattyut... Eladok egy szép példányu hattyut...

!!! Olcsó kölcsönök !!!

Tízéves kölcsönök 6-8% -ra, 15-35 évre... Tízéves kölcsönök 6-8% -ra, 15-35 évre...

Magánkutató iroda

Rákóczi-ut 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket... Rákóczi-ut 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket...

Jogi

politikai szigorlatokra, alap- és államisvizgákra... politikai szigorlatokra, alap- és államisvizgákra...

Polgári, gimnaziumi

kereskedelmi, reál, mai gánvizsgálatra, gimnaziumi... kereskedelmi, reál, mai gánvizsgálatra, gimnaziumi...

Májusi

friss csemege juhurtót szállít 5 kg-os bödönökben... friss csemege juhurtót szállít 5 kg-os bödönökben...

Gépészeket

cséplés idejére nevezintén gazdasziszteket és az összes gazdasági személyzelet... cséplés idejére nevezintén gazdasziszteket és az összes gazdasági személyzelet...

Rekedtség

biztos és kellemes orvos-sága a Réthy-féle cukorka... biztos és kellemes orvos-sága a Réthy-féle cukorka...

Koporsó asztalosok

részére mindennemű koporsók díszítési összes temetkezési cikkek képes... részére mindennemű koporsók díszítési összes temetkezési cikkek képes...

Eladó urilak

Budapesthez 1 és fél, vas-uti állomáshoz negyedóra-nyira fekvő 3 és fél holdas... Budapesthez 1 és fél, vas-uti állomáshoz negyedóra-nyira fekvő 3 és fél holdas...

Butor

Beraktározásból visszamaradt 1 kredenz, 4 ajtós legfinomabb kivitelben... Beraktározásból visszamaradt 1 kredenz, 4 ajtós legfinomabb kivitelben...

Cannek óvni kell a feleségét!

Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv... Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv...

Isten rabjai

Regény Irtó: Gardonyi Géza... Regény Irtó: Gardonyi Géza...

Kolozsvári

Jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, államvizsgákra... Jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, államvizsgákra...

Zálogcédulákat

brilliansokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platínát... brilliansokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platínát...

Veresáfonyabelőtti

BARTA-féle, 5 kilós postakosárúveg 6.-korona... BARTA-féle, 5 kilós postakosárúveg 6.-korona...

Parketagyár

Gyöngyösön ajánlja gyártmányait... Gyöngyösön ajánlja gyártmányait...

A Falkogen

tüdőbajt gyógyít, szurást, köhögést, lázat biztosan... tüdőbajt gyógyít, szurást, köhögést, lázat biztosan...

Bolthelyiség

és lakások: 3 szobás azonnalra kiadók... és lakások: 3 szobás azonnalra kiadók...

Modern urasági butorok

alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlő-, szalonnuriszoba és irodai teljes... alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlő-, szalonnuriszoba és irodai teljes...

Urasági butorokat, szőnyeget, csillárokat

és legteljesebb berendezéseket (gyárat és üzleteket is) vesznek és eladók... és legteljesebb berendezéseket (gyárat és üzleteket is) vesznek és eladók...

Nagy Zsigmond

VI., Lázár-utca 3. (a Váci-körút mellett)... VI., Lázár-utca 3. (a Váci-körút mellett)...

Ugorkát

kejarabát, cukorbor-sót, zöldbabot, új burgonyát, spenótot... kejarabát, cukorbor-sót, zöldbabot, új burgonyát, spenótot...

Korai

főzelékek, cukorbor-só, zöldbab, ugorka, spenót, tejjessaláta, hónapos retok... főzelékek, cukorbor-só, zöldbab, ugorka, spenót, tejjessaláta, hónapos retok...

Fenyőborovicska

(Juniperus) BARTA-féle, 3 liter K 7.50, 4 liter K 9.-... (Juniperus) BARTA-féle, 3 liter K 7.50, 4 liter K 9.-...

Saját gyártmányu vas-és rézbutorok

Rézagy — 45.- irt Vaságy matraczezel 8.50... Rézagy — 45.- irt Vaságy matraczezel 8.50...

WEISZ LIPÓT

Király-utca 99. szám. TELEFON 57-01... Király-utca 99. szám. TELEFON 57-01...

Sodronykerítéseket

bámulatos olcsón készít Heizer és Társa... bámulatos olcsón készít Heizer és Társa...

Budapest

VIII., Népszínház-u. 1-3... VIII., Népszínház-u. 1-3...

Arvost

BUTOROK... Arvost BUTOROK... Arvost BUTOROK...

Szepességi csemegék

BARTA-féle veresáfonya belőttel, málna, szamóca... BARTA-féle veresáfonya belőttel, málna, szamóca...

Csunya kezeket

3 nap alatt bársonyimává és hófehérré teszi a Kerpel... 3 nap alatt bársonyimává és hófehérré teszi a Kerpel...

Uri házam

36 km. Budapesttől, a vasut mellett, körülbelül 13 hold bekerített terület... 36 km. Budapesttől, a vasut mellett, körülbelül 13 hold bekerített terület...

Ugorkát

kejarabát, cukorbor-sót, zöldbabot, új burgonyát, spenótot... kejarabát, cukorbor-sót, zöldbabot, új burgonyát, spenótot...

Nagy és Fia

Állandó nagy lakberendezés kiállítás!... Állandó nagy lakberendezés kiállítás!...

Fióküzlet nincsen

26618... Fióküzlet nincsen 26618...

A legelőnyösebb részlejtfejtésére

zongorát, pianinót, czim balmot, hegedűt... zongorát, pianinót, czim balmot, hegedűt...

bankhitel

Reményi nagy magyar hangszertelepen... Reményi nagy magyar hangszertelepen...

ELEKTRO-MOTOROK

minden nagyságban, Állandó nagy raktár... minden nagyságban, Állandó nagy raktár...

Laub Lipót

BUDAPEST, Liszt Ferenc-tér 17. sz... BUDAPEST, Liszt Ferenc-tér 17. sz...

30 forint Varrógépek

egy új valódi csipke- és szőnyeg-nyelű 5 évi tartáshoz... egy új valódi csipke- és szőnyeg-nyelű 5 évi tartáshoz...

30 korona

finom szövettől dívatos férfiöltöny vagy felöltő... finom szövettől dívatos férfiöltöny vagy felöltő...

Urasági butor

Eladok és veszek; mahagoni hálószobákat, ebédlőket... Eladok és veszek; mahagoni hálószobákat, ebédlőket...

Szülő-tulajdonosok

„Peronospin“... „Peronospin“... „Peronospin“...

BUTOROK

háló-, ebédlő-, szalonne-berendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések... háló-, ebédlő-, szalonne-berendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések...

Webster Karolyné

VII., Király-utca 23. szám I. emelet... VII., Király-utca 23. szám I. emelet...

BUTOROK

háló-, ebédlő-, szalonne-berendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések... háló-, ebédlő-, szalonne-berendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések...

Webster Karolyné

VII., Király-utca 23. szám I. emelet... VII., Király-utca 23. szám I. emelet...

BUTOROK

háló-, ebédlő-, szalonne-berendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések... háló-, ebédlő-, szalonne-berendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések...

MEGHODITOTTUK A VILÁGOT!

BUTOR

árverésről, finom és egy szerű butor, hálószobák és garzon szobák... árverésről, finom és egy szerű butor, hálószobák és garzon szobák...

Stenográfia!

Díjtalan gépirás-oktatás az összes írógép-rendszerben... Díjtalan gépirás-oktatás az összes írógép-rendszerben...

Zalogcédulákat

vesznek. Elzálogosított, brilliansokat, gyöngyöket... vesznek. Elzálogosított, brilliansokat, gyöngyöket...

Singer Jakab

ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám, Izabella-utca sarkán... ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám, Izabella-utca sarkán...

Szülő-tulajdonosok

„Peronospin“... „Peronospin“... „Peronospin“...

BUTOROK

háló-, ebédlő-, szalonne-berendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések... háló-, ebédlő-, szalonne-berendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések...

Webster Karolyné

VII., Király-utca 23. szám I. emelet... VII., Király-utca 23. szám I. emelet...

BUTOROK

háló-, ebédlő-, szalonne-berendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések... háló-, ebédlő-, szalonne-berendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések...

Webster Karolyné

VII., Király-utca 23. szám I. emelet... VII., Király-utca 23. szám I. emelet...

BUTOROK

háló-, ebédlő-, szalonne-berendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések... háló-, ebédlő-, szalonne-berendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések...